
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

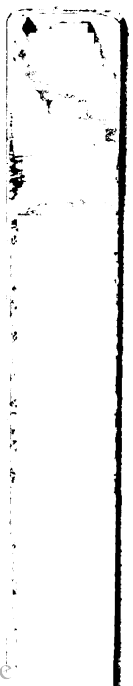
KAIS.KÖN.HOF

BIBLIOTHEK

65.616-A

Neu-

Österreichische Nationalbibliothek

+Z222598408

JĒU CRISCTI

N' ĆEMER T' MESCTAARIT

KUITIME T' SCPIRTIT

CI DO T'KEET MĒSCTAARI PER GIĖZZILEN DIT T'MŌIT

KĖĖĖ SC-CIĖP' PREI

D. ĖIGNA RADOJET

PRIFT' I DIECES' I SCODRS

N' ROM

ME SCTAMP T' CUVENIT SCĖIT T' PROPAGANDS

1862.

65616-A.

KUITIM' I SCPIRTIT

1. **S**a fort po m' nguscλon, o Biir' i dasctun, ka po t' sciof perpara mejet ulun n' dæ ghiuit e mæai me t' pervûit t' discruoscme me marr nassihate prei mejet, e me nnie fialt e mia. Ti kee nevoi, ma fort se tiert, m' u msue, e mos ææui, se per dit jee tui nnie msime giææ farsc, se per dit jee tui lezue letra t' divocme; psè ti vet po e scéf vehten ac t' stoft ka ana e scpiirtit, ci sicur mos me i nnie ato nassihate, sicur mos me i lezue aspak ato letra t' divocme, giææ gni asct per tææ. Avitu praa, o Biir, gnet mejet me óief e me gairet, vene menen mir fialve mia, perciapi mir, e sctieri n' cræ; psè gni Bab i dasctun po t' flet, e die mirfiilit, se scpiirti εολum kaa, psè s' mennohen me temel punt e nevoiscme, ci jan per t' u kuitue. Cikiò asct arsæja, psè ginia kan dal ercît e nierciet sidomos nner kto camane, psè jan largue hirit e hatrit tem; cikiò, o Biir, asct arsæja, psè tui ken Mesctaar scium me emen, pak ginen gnassisc, ci jan ver e vertè me vepra vecilat e mii. Mos mennò per tier,

*

mennò ma fórt per vedi. A asct scpirti st
i perlæm me mcate? E praa per t' mir tane
po t' bai me diit, ci c' do sen, ezè e kece
nne mos kioft, sicur asct lmoscia, gninessa,
pennessa, o é do tieter già, ezè Mescia,
munnet me nnei me mcat n' scpirt; ma kuitim'
i scpirtit basck me mcat s' munn t' bâin. Ti
jee cail po me i kiaa e me i braktis mcatet
tua? e mir; bier n' mennim t' scpirtit per
gnimen, e jo tui pass mêt per havaa; ilacin
e scpirtit kee me giet. Kee discriir po per
mos me i fæe t' mažit Eot? kuitõe scpirtin
tan, e kee me pass forz me i cunnersctue
dialit e sceculit. Ah, Biir, ban cisctù, si
po t' ksciloi un, e sakt kaa me ken e mira
jote; psè kee me diit me i nnei larg mcatit,
mcatevet herscme dermanin kee me jau giet,
nn' kioscin ata alaa ngatrue per scpirt tan,
e tui baa penness me coh, tu' u zee nner
urat, e nner vepra t' mira, e tui fan nassihat
populit, ti mue kee me m' nguscæue, e dit
e per dit tui ez nner t' mira t' scpirtit, vien
sahati, ci kee me fitue sceitniin, porsì jan
sceitnue sa sciok tuu. Nn' m' nnighioisc, i
lumi ti! nn' mos m' nnighioisc, i sciuomi
ti! psé kee me ken i eiu i vetvedit, kee m' u
musc me giææ far mcatesc, e nner mcate

kee me sckue jeten tane nder n' fil t' mords.
 Fort hatri praa m' do, ci t' a keesc marr vesct
 nevojen, ci kee me raa n' kuitim t'scirtit.

2. Biir, ti jee uedaja e populit tem.
 Scpirtnat e mii laa me Giak tem ləpin tʂ, aboła t' i paitoisc me mue, e t' hiisc m' u dal sot nner nevoi e nner t' vsctira; ləpin tʂ, aboła t' baa - mirt t' jeen temelue nner t' mira t' scpirtit, aboła mcatnuort t' jeen ciortue, kʂʂe, zee ka scpirti, e t' jeen scelbue prei tejet. Seculaart t' porositen tʂ, aboła t' lutesc per ta, e t' mmain me giá e me lmosc castan ci t' lutesc pa práa si per t' giaz asctù per t' dekun. E' t' giza kto borce si kee me mmuit me i marue pa prit nnim prei uratet? A kuiton ti per gnimen, se t' mmastoin gnato dʂ cokra urat, ci nneper ʂam i perciap; per me pass nnim e forz nner t' vsctira e nner tnime t' dialit, per me mmuit scpirti ʂt me gšue rahatii, e per me, i scelbue scpirtnat e mii? E si kee me mmuit me i zee tiert nner essape t' Fees, tui pass ti ʂemren tane t' stoft porsu akuł; si kee me mmuit me i sbut ʂemrat e halłkut, tui pass ti ʂemren tane t' foort porsu guri, porsu mermeri? Biir, s' mmaston jo as dieja, as hołim' i menes, as t' sghie-

ʒunit e fialvet, as gni sen tieter per me i
 scelbue scpirtnat; ma scium cuscton gni
 fial e vetme, ci del prei semret t' gni Me-
 sctarit, ci t' jeet i zeet n' urat, se gni cin
 predikime baa prei kuidohit. Nn' do praa me
 i avit scpirtnat afer mejet, me giʒʒ men bier
 n' mennim t' scpirtit: cisctù kan punue sceit-
 nit, e cisctù eʒè un vet kam punue per nas-
 sihat tan. Prei ksi divozionit, menia jote
 sakt kaa m' u scrit, kaa m' u cil per me
 i gnoft borcet tua, kee me pass hir e nnim
 prei mejet, e t' zeem n' Semer per me cialtis
 me t' maʒʒ gairet per scpirt tan e per scelbim
 t' tierve; e si t' zehesc ka feja, e ka veprat
 e mira, seculaart atbot kan me ʒʒan per
 tʒʒ, ci s' i vuen essapet e Mesctariis, psè
 jee i paguem, o per adet; e atbot un vet vi
 me t' nnimue me hir tem n' ʒsmet t' scpirtit
 tʒt, e t' scpirtnave t' ksctenvet. Mennò ma
 per me scelbue vehten; psè c' heir kee ti,
 se tiert i cion n' Cieł, e vehten e biir per
 giʒʒmon?

3. Nnighiò mue: per dit bane nlet me
 raa n' dʒ ghiuit e mʒait para mejet, e ksctù
 m' a gaemò semren. Ah m' u kscilue me
 mue, me fol me mue, me m' i distue mue
 nevojt e scpirtit, asct per tʒʒ gni nguscłim

e gni gacmen i maꝛꝛ. Mos ꝛꝛui, se nuk t' del nghâe: me cîaa lafe, me scetit, e me j' a baa ciefin corpit, t' del nghâe; vec me m' nnerue mue, e me kuitue scpirtin tan s' kee nghâe, e t' mungon coha? Ti men e die kee me i kcîsr essapet e sceculit, e me mennue per corp tan, vec men e die s' kee me i kcîsr essapet e scpirtit, e me mennue per jet t' pa sosme, e me fitue gnat die, ci t' scelbon? Ti nne jee i pa diiscm, un t' bahem Miescter, un t' msoi, sicur kam ken baa Miesctr' i Discepuie mii, e atsne u kam msue punt e scpirtit e rughen e Parricit. Bier n' dꝛ ghiui perpara Crꝛgit, ciðe menen te un, ci jam crꝛgeue per tꝛꝛ, e kee me zan per scpirt mâ scium die, se prei letrasc. Sa gin munciaar, t' engrat, t' vorfn, t' trasc ka hessap' i sceculit, pa knim e pa leter giéin vakt me ꝛꝛan urat, e tui kuitue scpirtin bahen t' diiscm e t' marum-vesct, e sceitnohen; ti por s' munnesc, ti por s' di, ti por s' kee vakt me ꝛꝛan urat, e me kuitue scpirtin! Sa her naten un kam nnei ciue pa fiet, por tui ꝛꝛan urat per tꝛꝛ; e ti per mue, per hater tem, priton me nnei barè gni sabat n' dit m' dè ghiui tui ꝛꝛan urat e tui ckue me men nnèr pun t' scpirtit?

Bane adet me nnei m' dæ ghiui per dit para gni Crægit tui fæan urat, e tui menue essapet e scpirtit. Lezò nnogni libr t' divocm, prei t' zilit munnesc me zier fræt. Mos e lèn uraten tane, ezè psè s' nnin lecet: Kerko Eotit e nguscλimevet, e jo nguscλimet e Eotit. Sckruje n' eemer tane ket nassihat fæanum prei Sceitit si Filip Neri: gnai nieri, ci s' fæot urat, asct sctæc e pa arsæscme. Sckruje prap n' eemer tane ket tieter nassihat fæanun prei Gionit d' Avila: gnai, ci s' fæot urat, s' asct aspak i dêi per Mesctarii.

II.

PSÈ JEE VÛ N' SCECUΛ

1. **B**iir, kusc t' kaa criue, e kusc po t' mmà giaλ? T' mirat, ci jee tui geue, scneen, giân, sefaan, rahatiin, dien, paghsimin, baghmin sceit, e sacramenet tiera, prei kui i kee? E kusc asct giet me t' dasct ac fort sa un, ci kam fæan jeten teme per tææ? Une t' giæa kto i kam baa pastafat, ci

me m' gnost, me m' dasct, e me sckue mrapa giurmve, e nassihateve mia. Ti nn' punoisc ksctù nder sa t' jeesc gial n' ket scecuλ, n' tieter jet gadi kee me giet Lumniin tane. Per Parric, o Biir, t' kam vû n' scecuλ. Ti me pass mmuit me sghieꝛ arsæen, psè une t' kam criue, a kisce diit me giet gni arsæe tieter mâ t' mir, se ktene, ci t' a calzova? Fol: scka tieter kisce mmuit un me baa per tæꝛ, se me t' criue per Lumnii teme, e scka tieter kisce mmuit eꝛè me baa, ci me t' vû borc me m' dasct, e me i pergieg me hakicat t' semres dasctniis seme? Ah, Biir, e psè praa nuk e lèn maꝛsctiin, psè s' j' a vèn kamen dialit, psè per corp tan e per giꝛꝛ scka tieter mennon, e per mue s' t' bie n' men, scka do tieter discron semra jote, e per me m' dasct mue s' t' punon semra?

2. Vèn essap, se sà fort un tæꝛ t' due. N' scecuλ t' kam maꝛnue, me puscted t' kam daa n' scêi, cilzat e Parricit t' i kam ꝛan n' dor, e m' gni soi mnæret ti kee hæcim me m' urænue mue; psè per do fial tua t' sciuguruoscme Corpin tem e kee nner duer tua; e tæꝛ psè t' a kam ꝛan giꝛꝛ ket maꝛnii, e giꝛꝛ ket puscted? jo per tieter, por pse sa

má i maꝛnuoscm jee n' scecua, n' Cieł t' jeesc
 má i lumnuoscm prei meritimesc tua: t' dava
 pos prei seculaarsc, per me ken giꝛ-ugnii
 discepułi em, e t' hocia prei cassavetesc e
 prei gaillesc t' scecuałit castan, ci mos t' ha-
 bitesc, por t' rriisc me scikiue nneren teme,
 e scelbimin e Scpirtnavet. Me c' arsæ mun-
 nesc ti me lǽp, ci t' jeesc i saidissun e i
 nneruem n' scecua, nne mos, e scritsc
 vehten n' scecua me die, me urtii e me
 nassihate, nne mos u zeisc per scpirtna,
 ci t' i kam lan tǽx amanet?

3. Ah Mesctaar i dasctun, se i Biir nneron
 Prinē, se ǽsmegiāri stimon Țotniin e vet;
 psè praa mue, ci jam Baba Țt, s' m' do,
 psè mue, ci jam Țoti Țt, nuk m' scerben?
 Gni ǽsmegiār ǽsmetin s' munnet me j' a baa
 dǽ Țotniive per gni her. Ti n' Pagħeim mue
 m' a kee Țan bessen m' u daa prei maꝛsctiet
 e prei diałit e prei veprasc tia, e cūr u
 bane Mesctaar m' kee premtue me m' a ma-
 rue ǽsmetin pa hile e nne dreit; e me kto
 premtime tua mue po m' a siil scpinen,
 prei mejet po largohē? Si t' rriisc larg mejet,
 dǽrgnaja s' munnet me t' connēue cur, e
 Țemra jote s' kaa me raa cūr n' pǽg per pa
 puscīue te un. Scka munnet me mmastue

t'ksctenve tier per m' u scelbue, tss s' t' mmaston, ci jee Mesctaar; psè kee scium borce tiera per t' laa, ci seculaart nuk i kan. Tss t' kam baa t' kscten per essap tan; ma Mesctaar t' kam baa per essap tieter; s' munn t' fxiisc: vec per scpirt tem do t' mennoi; ti do t' scelboisc eze tiert. Gnai xsmegiār, sicur asct scrue n' Ugniλ, vec psè s' desct me scii n' pun sermajen e Eotniis vet, per ket fai buori vetvehten. Menno gni her mir, o i sciuom: c' nguscλim kee me pass n' dit t' deks sate, eze krail nn' u baisc me urxnue xeen, nne mos i pacc marue borcet e scpirtit, e nne sckoisc i bierun n' fun t' Ferrit?

Sckruje n' cemer tane nassihatin xanun prei sceitit sc' Francesck de Sales, ci fxiote: cur mos u bāft gni pun, ci t' jeet cunra Tençot, cūr già mos u bāft pa t' maxin Eot, cur già tieter mos kioft, pos Eotxn. Sceiti sc' Rainald giakue alaa tui ken, i pat scii fort mir nnèr men cito fial: une jam scegnue per me i xan nner Tençot e me i baa xsmet kiscs sceite, jam me borc me scelbue gint, do t' jemi i zeet, i diiscm, e do t' j' a vé menen t' Scruemit Sceit, e letrave ci distoin

punt e scpirtit. Cūr jee baa ti Mesctaar, nne pacc pass nnogni tieter mennim, o tieter meraam, kee gabue me ƣƣess; prannei pen-nou, kiaje fain tan, e nrece menen tane, e dliire semren. N' Cieλ s' hihet nr̄scei pos per gni rugh t' nghusct; e nn' do ti me ez per gni tieter rugh, per gni rugh t' giân, die se ajo rugh t' cion n' Fun t' Ferrit.

III.

MAƣNIA E MESCTARIT.

1. **B**iir, me gnost ti maƣniin tane, kisce m' u mmait me nner, me ere e me fage t' barƣ. Kcīr, se sa fort t' kam maƣnue n' scecuλ. Vēne o rōe, nn' kee cief, maƣniin, ci secułaart e kan, vēne o rōe krailat. Scka asct maƣnia e kt̄sne nnei tanen, scka jan krailat nnei t̄s̄? Un t̄s̄ tui t' zier λomit t' ksai d̄r̄gnâ, t' kam riit permi secułaar, e t' kam ƣan gni puscted, me t' zilen jee mâ i màƣƣ, se giƣƣ t' mƣait e scecułit, e kta vet ja ulin cr̄et Mesctarit per tēmena. Ti vēnu eƣe me Éign; jee permî ta, e kta

vet nner e itat i bain Mesctarit per maʒnii, ci kaa; e ti vet tui ken Mesctaar s' e mennon ket far maʒniet! e ti n' vèn ci me i ghiaa Èignve me vesse t' mira, e sidomos me t' culuemit e semres, do me pass tamah, me fitue già, me j' a baa ciefin miscit e corpit tət, e do me i ghiaa gnatsne, ci rriin larg hirit tem e afer dialit, e ci s' mennoin per tieter, por per corp!

2. A asct giet nnogni Èignλ o Serafin n' Cieλ, ci kaa pass gnat puscted ci kee ti? Ti mreculohē, cūr knon nnēr letra, se Moisej pāt virtət me daa ân m' ân nin e dedit, se Giosues pāt forz me nal dilin. ciudite cūr knon nnēr letra, se kan ken scium scēiten, ci kan pass hœcm me baa giʒʒ far mreculiisc, me scnosc sa gin t' lngatuem, me zier diemnit prei corpit t' diemnuemve, me gnaλ eʒè s' dekunit. Ti mreculohē permî kto pun, e kee arsœ; por pusctedia jote, o Biir, asct scium mâ e maʒe, se ajo e Moisejt, se ajo e Giosuejt, se ajo e sa sceitnave, ci kan pass virtət me baa mreculii n' scecul, psè ti kee hœcm me sghiʒ prei mcatesc, ti, me dœ fial, e ban Èotin m' u ul me vrep prei Cielet n' tok: ket puscted s' e patne as Moisej, as Giosuej, as kerkusc tieter,

bilè as Nana eme Virgina Mrii , as kio nonsè mâ e maꝛnuoscmeja nner creatør , s' e pat ket t' maꝛe puscted me i nnie e me i fal mcatet. E se Nana eme u baa sebet m' e cil gni her Ciełen , e m' bani me zan ven per nan mui n' crahnuor t' vet ; por ti po m' kee nnèr duer tua jo goi her , por per dit , e per giꝛꝛ sa her po m' ꝛꝛet.

Hómi st praa asct giꝛꝛ-ugni i hꝛnuoscm , e ma t' maꝛꝛ hómi une , ci jam Țot , s' kam diit , as kam mmuit me t' ꝛan. Ah sa fort praa , o Biir , m' a vrè fagen , cūr s' e ban per giá ket maꝛnii , e ma fort m' iꝛnon gnat her , ci e fligh scpirtin tan me nnogni mcat murtār.

3. Aspak mos u anko psè secułart s' t' bain nner , as ciraam , e se flassin kèc , e murmuroin per tꝛꝛ ; psè ti vet atsne po u ep sebet me vû goi per tꝛꝛ. Ti nn' hisc me fol me secułaar , i bàn po hoka me ta , i giet prei gojet do fial t' pa hiiscme , tꝛꝛ takamin t' a kane , sigur e kan secułart , m' u vesc , m' u godit , me ez rughs , m' u ngreh , sigur mos me ken Mesctaar ; bilè scium her jee tui punue do t' kcia , do t' Țesa , ci secułart marre kan me i baa. Kiaje praa vehten , kiaje fain tan ; psè ti

vet nner e ciraam s' po i ban puscteds sate,
 e me do sciarte t' kcia, ci jee tui punue,
 po m' a vèn boró me t' arɣ hakut tui ɣan
 iɛen secularve, ci me t' munnue tɛɛ, e me
 t' castigue, me t' sciame, me fial t' râna.
 Ah psè s' zehe m' e ruit Maɣniin tane me
 nner, psè s' i pergieg ksai maɣnii me vepa,
 ci t' distoin se jee Mesctaar per gnimen? Si
 me ken ti ksctù i pa men, si s' turpnohe
 prei vetvedi, si t' bain sɛɛt me dal jasct
 prei scpiet! Ah deɣ' i marres tɛɛ t' kaa plass!
 I sciuomi ti per scpirt tan! Por ktene die
 mir, ci sa mâ e maɣnuoscme asct pusctedia
 jote, nne mos jetoisc Mesctarisct e niereisct,
 n' tieter jet t' jan baa gadi munnimet eɣè
 mâ t' foorta, se munnimet e secularve. E ti,
 o Biir, massi kee pass caç scium t' mira prei
 mejet, massi kee hɛóm me i urɣnue Cieɣs,
 Toks, e Ferrit, ac i mâar do m' u baa,
 ci tierve cil j' a kee deren e Parrisit, e
 vetvedit munnohe me j' a mɛɣ per giɣɣmon
 e jets?

Cūr t' hiisc me baa nnegni far punet mennò
 per puscted e maɣnii ci kee; e ruju se ban,
 si bain tiert: atà kan punen e vet, ti, nne
 do m' u scelbue, munnou me i vue borcet

tua. Menno scpesc, ci ti jee n' ssecuλ sicur gni pasgiar, psè t̄x t' kcīrin secuλart; e at̄ne praa do t' u apsc nassihat si me fial, si me die e me urtii. Scporu creniet, māsciet, e sciocniet secuλarve t' kcii; psè kta vet, nonsè t' bahet t̄x se t' duon, vèn goi per t̄x, e flassin kèc mas scpinet per t̄x.

IV.

SCEITNIA.

1. **B**iir i dasctun, menno, se Mesetār' i mir ac ferk do t' keet prei gni Secuλārit t' mir, sa ferk kaa Cieλa prei Toket, T̄x t' perket m' u giet n' ssecuλ ac i dliir, ci m' u giet n' Cieλ me Égin mos m' u turpue prei vedit e prei t̄ne. Ti tui ken vecili em, mue do t' m' ghiāisc; prannei praa scēit do t' bahesc, nne mos kiosc baa nderi sot. Psè e ꝛacc ket fial « banu sceit » a t' bahet t̄x, se t' fola gni ciud? jo ciud aspak; psè nnèr duer tua per dit po i kee do h̄sèmete t' sceitnuoscme e t' k̄nuoscme, t' zilat per me i cr̄e t' duhet me ken teper i mir.

Secularve di mir me j' u ɛɛan, se vec gni her me marr cunghimin Scéit lɛpen pun scium, e má fort lɛpet semra e culuescme; por gnai vet, ci marrin Seculārt n' cunghim, jam un, ci m' mèrr e m' sc̄tie n' crabnuor tan, cūr ɛɛue Mescen. Gnato sciarte, ói ti me arsæ i kerkon prei seculārs̄c per m' u cunghue, si duhet, gnato i lɛpi un prei tejet as má teper, as má pak. Por per t' ver-tet ti, ci jo vec cunghohe, ma ɛɛè ɛɛue Mescen, e j' a daan tierve Corpin tem me duer tua, e jee n' scecul̄ sigur me ken tine Criscti vet, kee borcin má t' maɛɛ, se Seculart, m' u giet i dliir, e giɛɛ-ugnii i culuem porsi gni Eignl. Teresitu mir, e kóiar, a kee nnegni t' mir n' vedi, me t' zilen jee i soti me i pergieg borcit tɛt.

2. C' heir, c' nner munnen me pass seculārt e sciokt tuu prei tejet, nne kiosc ti vet i siu i vetvedit? c' far selit munnesc me pass per me i sieλ niersit prei mejet me knime, me msime, me predikime, me rfime..... nne kiosc i ftoft per sc̄pirt tan? A kee me pass die e virtɛt me i sceitnue tiert, nne mos diisc e nne mos mmuisc me sceitnue ma par vetvehten? Jee tine n' d̄srgnā pasgira e Secularvet: praa tɛs t' perket

m' u ruit nderi prei mcatese venial , t' zilat , se t' voghla jan per seculaar per Mesctaar jan t' rana ; psè ktæne u duhet me zan nassihat secularve. Atæne praa m' cùr gni sen mos u ghiai , fiala jote , gæci st , vescia e maæza tieter caide , tieter hie , tieter leset , do t' keen. Sa mâ i màæx je permi seculaar , aó mâ i mir permi ta do t' jeesc ka âna e scpirtit. Seculãrt , ci t' sciofin mâ t' maænuoscm , tæx t' scikioin , sæxt prei tejet nuk i daain ; atæne praa s'munn t' u mscehesc cùrsesi. Scka kiscite me ken , e sakt ciud e maæel , ci n' vèn , ci me ken ti mâ i mir , se seculart , m' u giet ata mâ t' mir se ti? Marre , e scium marre per tæx ! Seculart m' u giet mâ t' misciirsçm , mâ t' sevapscm , mâ t' zeet ka âna e fees , e ka âna e scpirtit , se ti , ci jee Mesctaar ; bilè marre per tæx kiscite me ken seculãrt m' u giet t' mir barabar si ti , psè , me ken puna ksctune , c' far nassihatit kiscin me marr atà prei tejet , tui pass ti me borc atæne nassihatin me j'a u zan ? Por ciud e foort kiscite me ken , ci n' ven , ci me t' paa tæx seculãrt t' nassihatscm t' divocm , t' urt , me t' vù o rde se jee i ftoft , i pa cùr far eelit per sceiten Fee , i pa cùr far cassavetit per

scpirit? Mâ e mæze ciud kiscite me ken, me t' paa Secularit, se jee i kèc, e scanuor!

3. Banu Sceit, perserii po t' porosis. Sceitnia asct e mira jote. Me jetue n' hir Tencot e me t' mira t' scpiritit asct gni pun fort e amel, fort e kânsme: nn' e pacc sprovue nnegni her t' jetuomit n' hir Tencot, à s' e pate ather rahat semren tane? Menno, se nn' kiosc giæz - ugnii n' hir Tencot, t' sciuhoben meritimet, e carighen n' Cieł kee m' e giet gadi n' sciocnii t' Eignve. E kto t' mira a s' t' a sctiin n' semer discrimia e Parricit? J mierri ti nn' kiosc i kèc! e scka kiscite me ken per tæx, rrejeja eme me t' raa mî cræe tan? Kcisri Sceitnit e mii: t' giæz kan drasct me i marr urænat e Mesctariis; psè diiscin mirfilit, ci, se e mæze asct puctedia e Mesctarit, mâ i mâæz asct per Mesctaar, se per secular borci m' u sceitnue, e mâ i mâæz giæg kaa m' u baa eæè permî Mesctaar. Hióiu praa, o Biir, sceculit, scporru mcatesc, zeju nnèr essape t' fees e t' scpiritit. Psè hiek kec per me fitue Parrisin, s' asct cùr giá; psè kiò jet maron, e Lumnia e Parricit s' maron cùr. Mos ææui, se jam i kec, pse mâ t' kcii se ti jan baa Sceiten. Gairet, o Biir, mos drui

*

giá, un t' nnimoi tææ, por filó maar. A kee sóisbe, se s' t' nnimon gni Bab, ci kaa dek n' Cræg per tææ?

Cūr, t' gaboise m' nnegni pun, mos ææuⁱ cūr; kio asct gni e kece e voghel; má fort ææui, ci do t' eialtissi m' u baa sceit; e munnou me i hiek me ranz vesset e kcia. Mesctaria, ææote Sceiti Só Vincenz de Paoli, asct má e maæja pun, asct gni soi sanatit, ci Criscti vet e kaa punue n' Scecuł: me i pass diit borcet e Mesctariis, perpara se j' a vuna vedit ket t' maæe barr, má me cief kisce cap sanatin e bugiarvet, e sa má fort po sctshemi n' mot, eæè má fort po temelohemi n' ket mennim; psè po e sciof vehten, se fort larg jam gnatsnve t' mirave t' scpirtit, ci m' perket t' giæa me i pass,

V.

MCATI.

1. **B**iir, mliæi mir mæt, e kuito t' kecen e maæe, ci asct mcati m' gni sciocin tan.

Ti s' munnesc me ƒƒan se ktene s' e di. I sciuomi ti! c' faide' per t̄s̄, se ƒƒue me goi: dii mir, se scka asct mcati, dii me j' a calzue ežè tiervet; c' dobie, se levdohe nnèr s̄s̄ t' Secul̄arvet, e se u ƒƒue: dii scka bai, e dii ma mir se ju...? Ah gnac mir e di, sa une gadi pennuoscm jam, se t' i kam fal t' giza gnato t' mira, ci i kee, se t' kam baa amanetciār' i ligs seme, e tercimen' i Ugnilit tem, gadi pennuoscm jam, psè po t' sciof, psè dit e per dit jee tui j' a vū kamen t' mirave mia me mcate. E gnef t' kecen e mcatit, ežè e ban? i di meritimet e mia e munnimet, ci i kam hiek per t̄s̄; ežè e do gni creatur mâ t' kecen, mâ fort se mue? ti po e gnef sceculin, se sa i rreiscm, e i trāsetuoscm asct, e sceculin ti mâ fort e stimon, e hatron, se mue? j' a kee haberin borceve tua, e tine i ban per asgiá, e i mèrr nneper kam? Seculaar mâ pa-knuoscm, ma t' pa-terbietscm se ti, tuk nniin emnin e mcatit, drižen; e ti me s̄s̄ cil e bân? Ah i sciuom! a s' po scef, se per me t' dnuen' fun t' Ferrit, t̄s̄ kam me t' baa gisgtaar me gikue vetvehten, e fialt tua vet kan me ken cunra tejet, e kan me t' baa faituor t' maƒƒ?

2. Padè, scka t' Kam baa, o Biir, ci po m' fœen? bilè c' t' mir, ci kiecc i sotî m' e baa, e s' t' a bana? Tœs mâ scium t' mira kam fan; tœs rahatii tœs nghâe e vakt miaft per me fitue Lumniin tane n' Ciel: tœs t' kam sghiez per mik e per Biir t' dasctun, tœs t' kam sghiez per vecil, per amanetciar e fanz' i hirevet mia, ti jee nnimtâri em; tœs un t' scikioi sicur driten e sævet mii: ti giææ ket nner, kto t' mira tui marr prei mejet, kee sœs e fage me m' raa n' fai, me m' iænue, me m' a rrah fagen teme me mcate, e t' mirat e mia me m' i pague me t' sciame e me t' kicia? Tiert me i pass t' mirat, ci kee pass ti nafak, tiert (seculaart) me pass ken baa Mesctaar, nner ta iscin giet gnasise, ci kiscin diit me i pergieg dasctniis seme me gni œemer mâ t' dliir e ma t' dasctun, e mâ t' zeet. Se vec knimi o lezimi e gni letrs divocme, se vec gni predk, se vec gni rfim e cunghim baamun si duhet, kaa pass virtæt me zee sa scpirtna, sa niere ka hir' i Tensot, e me i sceitnue; e ti mâ me scium hire e me t' mira giææ soit me m' perbûc mue, e kamen me j' a vû t' miravet mia?

3. Se m' fœen gnî Turk, gni Magiœp, qui

Sckiaa , gni Urum , gui Luteraa o Framasà ,
asct gni e kece e maže ; se m' fšen gni
Seculaar , por i kscten , asct gni e kece má
e maže ; ma se m' fšen mue ti Mesctaar ,
kio per t' vertet asct gni e kece ad e maže ,
ci s' ginet goi n' Scecul m' e calzue . Ti ,
ci do t' zehesc me prit giřř zilin per mos
me m' fše , ti do t' munnohesc e do t' a
řřeisc cršet per me křřře řeen prei mejet ,
e m' e avit gnet mejet , ti , ci j' a kee vù
barr vetvedit me i cunnersctue e me i cin-
nrue mcatit , e jee perbeetue me m' dasct mue
permi giřř tier ; ti , ci cūr i muore urřnat
e Pristniis prei Ipesckvit , m' a řé bessen e
fialen , ci řsmetin giřř-ugnii jo tieter kui ,
por mue me m' a baa , e me m' a marue ;
e mas křřne fialve e premtimeve n' vèn
ci me m' dasct , e n' vèn ci me ken řemra
jote basckue me temen , kee fage nñer řřř
t' mii , n' scpii teme , e per dit n' buk teme
e n' sofer teme , kee fage , řřam , me m' fše ,
e jo gni her por sa e sa her ; kee fage m'
u baa ti sebet me m' fše eřé tiert , eh ! te-
per po m' fšein me řřř cil , e pa cur far
marriet ? Oh řemra jote e pa insaf ! oh ciud ,
e hataa , ci s' distohen me goi ! Ti kee
meritue ka dit m' u sdesc prei hiresc ,

prei s' mirasc, e prei Mesctariet, jee baa sa e sa her i dêi per fun t' Fêrrit; e senderi sot t' kam durue, kam ken teper i sabruoscm: me tæ; por alaa per dit pot' ærass n' pennim; e ti, o i pa-men alaa jee semer guur, e alaa s' nnighion me dal prei mcatit?

Rrahe scpesc menen tane tui mennue borcet e scpirtit tæ, e zeju ka pennim' i mcatvet tua, e cialtis me saa forz kee, me i lan e me i braktis vesset e kcia. Ruju, se biir motin, ci kee, e cūr t' a sciofsc scpirtin tan t' perlæem me nnegni far mcatit, pa pritess ciou, e bieri Mesctaarit, ci rfsesit perpara, e dliire me rfm scpirtin tan: Gni Mesctaar kaa n' dor cac scium t' mira, e tui pass borcé eæ t' mæaa per t' cræ e s' nnighion m' u baa mâ i mir' i tiervet, me rugh ai do t' hiekin n' tieter jet castighime e munime mâ t' mæaa, e mâ t' foorta. Sceiti Sc' Francesck de Sales tuii kiaa e tui drascit per vedi ætote: Mesctaria asct' pun e mææl Gni Eignλ s' e meriton at temena, ci e meriton Mesctāri. Fort m' duhet me j' a vū menen vedit, e me giææ men me scikiue semren teme, a asct e cuλueme giææ-ugnii;

psè do t' sciuguroi Corpin e Giakun e Jecu Criscitit Birit Tencot. Ah, cusc di giâ, belda n' fun t' Kelsceitit kam me giet dnimin e scpirtit tem, psè s' jam per fai tem i dliir!

VI.

MCATI.

1. Si t' kaa punue semra o Biir, m' u ciue ti ksctu peesc cunra scpirtit per scerr tan? ti alaa n' giun jee, e s' jee alaa tui mennue t' kecen, ci me mcate j' a kee baa vetvedit. Ven o roê, se sa pak jee nnerue e stimue prei Secularsc, ven o roê eze, pse disa Mesctaar jan kailosa, e kan marr takamin e ciagai duervet, eze Mesctart tier, ci s' kan cur far fajt, per sebet tan e disave sciokve tuu kan bier stim e nner nner sxx t' Secularve, e ac fort kan filue m' u merçit do secular prei Mesctaarsc, ci discroin me semra t' veta, ci t' pakohen Mesctart, e jan cail me i vorfnue, e gadi me i sc-cim. Seculaart n' gabim jan; por ti me mcate tua atxne po u ep sebet me fol kec per txx. Cusc s' asct vet i mir, do ci ti vet, pse Mesctaar, t' jeesc i mir; e se-

ευλᾶρι, nonsè ai vet i kec e i mrapsct, s' munnet me t' ankue τῶ, me t' a mlue τῶ, nn' kiosc ti i kec; psè, ἔξοτ, ti jee Mesctaar vù castan n' ἔsmet t' Kiscs per me ἔaa nassihate, e pak giá t' kece me t' paa, se ban, ghiuhen gni pasc ghiat e giet jasct, t' sciaan, t' ciestis, t' merr inat, e per sebet tan proscmon ἐξὲ tiert sciok tuu, kta tui ken t' dêi per t' u levdue. Mesctart e urt e t' mir kan ken giἔἔmon nnerue e hatrue prei giἔἔkui, nderi prei nierève t' mἔai, e i kan drasct; ma per τῶ po flas-sin kec, e po t' sciaim nderi sciataciit e hamazt e Paçarit, psè jee mcatnuor, e i nnohe t' giἔve me gnat mἔsctii e marrii tane, per t' zilen ti nnèr men tua kuiton, se i lèn vedit nnam e faget' barḗ. Secu-lārt i lân Kiscs giá e pare per t' mira t' scpirtit, ci pressin me marr; por me diit ata, se Mesctārt jan tamahóiar, e munnohen per cjaar e per gep t' vet, pa u mun-nue per scpirt tῶne, por jan bilè má fort per sceer, se per heir, prei t' ἔεasc ci báin, e prei scanulasc ci apin, psè m' u mreculue, se nnèr kto samane sidomos, u mungoin t' falunat, lmosct, e se bile pen- nuoscm Secu-lārt per scka kan fall, sot jan

cail atxne me j' au hiek prei doret, e me j a xan tieter kui? Mcatet tua po i perciudnoin Seculārt, e kta txs po t' munnoin; mcate tua po m' sceterngoin me i castigue Seculārt, ci jan perciudnue prei tejet, e kan dal cemerit, e me t' castigue ezè txs me sa t' vsctira, e travai, me t' zila po i scet scēheret e catunet n' eii e n' vaj po e scet xeen rexxue gixxkaa prei s' kciasc, e Kiscen Scpiin teme t' pgaam. Kiscite txs me t' perkit me m' sbut e me m' pagiue me cel e me t' lutuna; por si munnesc ti me hii nermietz me paitue mue me Popul, ci m' ixnon me mcate, se Seculārt, e se ti vet do me ken scerr' i vetvedit, e i tiervet?

2. T' kciat e corpit, ci jan t' sosme, ma s' jan per t' u drasct: per t' skret scpirit tanin po m' vièn kèc, e uxa asct per txs fort m' u trisctue. Oh i sciuom! padè c' u bāne hiret, ci i kee pass prei mejet mā me t' plood se tiert, c' u bāne t' gixa ato t' mira, ci dikūr i bāscē me t' maxx gaemen temin, e me t' maxx nguscim tanin? Haenat e Cielx per doresc i kee, nnèr duer tua jan sacramenet, jan cilzat e Parricit; por per mcate tua as txs as tieter kui sacramenet

frèt s' po i bâin. Ah permî mcate tua læpin giug Lteri, veni i sciuguruem, è petkat e sciuguruescme, sicurse ezè mâ fort læp giug permî mcate tua Giaku em; kto kiscin mmuit me sceitnue tæ e tiert; ma per fai tan kan met pa cùr far frètit, e læpin malchim permî tæ, e sa her ezé permî tier ci jan scanulue e perciudnue prei tejet. Biir, ti, ci bekon Populin tem prei ånes seme, e i daan hiret e t' mirat e mia, ti tui mcatnue do me m' vù borc mue ci me t' marr inat, e jee rasiï me marr malchimin tem ezè mâ fort se tiert? ti, ci kee puscted me j' a cil tierve dært e Parricit, ti vet s' do me hii n' Parris, do me nnei jasct per giæmon e jets? ti n' scecul tui ken cac i nneruem e i maænuem permî giæ seculaar, do me raa mâ posct, mâ n' fun se tiert? Bosc praa t' paskem dasct e hatrue, bosc t' paskem æan me pii Giakun tem? A psè t' giæa kto t' mira i kee pass, do me i læp mî cræ tan rfeen e maæe?

3. Kto fial, gnimen pak t' foorta, a po t' hiin nnopak n' cræ, a po t' hiin n' semer t' æirunat e mia? Deh! mos i ghiâi disa sciokve tuu, t' zilt æon me goi, se diin giæ scka, e aspak per gnimen s' mennoin, se sa e sa her me scium mæx jan baa me

diit prei mejet me lan mcatin e vessin e mrapset; por duon me sciuræue per mos me nnie caan tem, e t' rrahunat e semres, e t' æferunat, ci scpesc i nniin per mcate t'veta, psè duon me jetue nnèr mcate, æxon se jan vesvesse, ci s' jan per t' u baa per cùr gni sen, e ci s' jan per t' u percan, e i perbûcin hiret e trakzimet, ci une per t' mir tine i bai spesc nnèr semra, por kcisar gni her; do secular t' uk sciofin vetimen me sxx, o nniin gni bumulim t' foort, o cùr nniin se skrep kun moti, trisctohen, frigothen, mennoin per scpirt; psè druon se sckoin n' Ferr, me baa me i giet nnegni e see, e biin n' pennim, e premtoin mos me i fæe mâ Tencot; mâ ti e sciok tuu, psè kee bier frighen teme, eæè pse nniin bumulim, o c' tieter giâ t' hataascme me baa vakii, s' ciohe prei giunit, s' biè n' pennim, s' frigohe, e s' mennon se munnesc m' gui cias me dek, e m' u bier per giæmon. Sot barè, o Biir, cili sxxt tuu, nni caan tem, psctoje vehten me coh prei scpatet, ci rri pesul mî cræe tan, ruje vehten prei recikut màææ, prei dnimit t' scpirtit. Se alaa jee emer gūr, e se kto fial t' mia i perbûc, drui per scpirt tan; psè munnen me ken per txx mâ

t' mramet, e mas ktøne fialve mia munnet
me t' mriit mâ i maži castighim, e kx ca-
stighim asct t' verbuemit e sœvet, e t' forzue-
mit e semres ka âna e hirit tem.

Lutiu, Œotit miscriirscm, ci me t' a scrit
menen, e me t' Œan hir, ci me mmuit, e
me diit me i pergieg Œanit tii, e boreceve
tua, abola mos t' ginesc tine n' numer t' atøne
t' mierve, t' zilt tui pass sœv me paa, s' scio-
fin, tui pass vesc me nnie, s' nniin, e s' mar-
rin vesct. Sceiti Sc' Romuald kiste adet me
Œan: mâ par kœœhet gni Cfut sa do i kœc,
se kœœhet, e biè n' pennim gni Mesctaar i
marpsctuem nnèr mcate. Kii frigh, e fort
druï per vedi, nn' kiosc semer guur o nnèr
dœv menesc ka essap' i scpirtit, e daje gni
her punnen tane a do, a jo, m' u Œan
giœœ-ugnii Tencot, i zili sakt t' kerkon, t' œœret,
e t' urœnon me arœ n' rugh e n' peœnim. Gnai,
ci e kaa menen dœcasc, as anei as knei,
e sctihet sciurœ œanit, o t' œœirunavet Tencot,
sakt nuk scelbohet.

VII.

SCANULI.

1. s' t' mmaston, o Bfir, ci ti po m' fzen, ti do me scii ezè tiert me m' fse? Se un zan e kam jeten teme, derz e kam Giakun tem gizz-ugnii n' druu t' scites Crèg per scperblim t' spirtnave, a s' t' muscet menia txx, se gnai, ci m' i grabit, e m' i biek prei duerve mia, giakun m' a ban mâ fort, se gnata, ci m' kan munnue? E txx, o Mesctaar, tu' u baa sebet ti me scanul, ci t' mirat e scpirtit mos t' merren mrapa, e t' kciat e scpirtit t' hapen e t' sctrihen dit e per dit mâ fort, txx t' punon semra m' u kec ksctù me Eotin tan? Mesctaar t' kam baa txx per me i prii t' ksctenve nner t' mira t' scpirtit, e per m' u munnue, e me cialtis per nner teme; por ti me scanul po m' i largon prei mejet, e po i nep t' malkuemit n' dor. Gnimen e verte askusc s' ginet me i baa mâ scium geder, o eolum Kiscs seme, e Populit tem, as un s' kam mâ t' màzz scerr, se gnather ci sciof gni sciocin tan, i zili tui pass me borc me msue e me ciortue tiert, ktzne u ep nassihate t' kcia me fial

e me t' bâme. Permassi paske pass gni mene cac t' mrapsct, psè u bane Mesctaar, psè u scrove n' numer t' gnatsne, ci mue m' scer-bein me t' sakt? Me pass nnei tine secular mâ pak m' kisce iznue, se sot, ci jee Mesctar.

2. Ti jee giɣɣkun porsi pasgiar, t' giɣɣ t' sciefin me sɣɣ, e t' vèno ròe; e nn' gaboisc, kerkusc s' guzon me t' msue o me bertit, bilè, nonsè jee n' fai, t' dalin-cot; psè jee mâ i nneruem e i hatruem per puscted, ci kee. Per me i raa sckùrt, ti nne ɣacc scanul, sctie tiert me i fœe Tençot fort colai, psè secularve u muscet menia (e gaboïn) se s' asct gia me baa scka sciofin, se ban ti, e ka vèn o ròe, se ti Tençot i fœein, eɣè ata pa marre e pa cùr far frighet e me sɣɣ cilt i bain mcatet e veta; e se seculart jan goi t' lsciuem, e jan ɣan hêjet e piïet, tɣɣ t' a vèn fain, e s' e laân eùr vessin mrapsct, vessin e dialit; psè, me hii e me u bertit, ɣɣon me vrep: cisctù flassin, cisctù bain eɣè Priftnit bilè kèc por kan sat' sciofin gni Mesctaar t' eii sciocin tan; psè seculart kuitoin, se tan Mesctart jan t' kciï, e ksctù Feja kaa colum; psè seculart kâ pak ka pak ftofen ka Feja, e s' i bân per asgiâ as predikimet, as sacrament, bilè as

Ugnilîn, ci e mm̄ain sicur gni artim o se-nergim niereisc. Cikiò asct forza e scanulit t' Mesctārit! O scpirtna t' engrat, rreĵa e maĵe ju vien prei gnatsne, ci jan me borc me ju prii me nassihate, me ju ciortue, e me ju scelbue!

3. Ah Mesctaar, se per t' mir ghiuhen s'e kee git jasct, as die s' kee git, as pare s' kee arcieue per heir t' scpirtit tan; e mā sa me m' iĵnue mue, e me i bāa carar scpirtnave mii kee pass die, kee arcieue pare, kee git ghiuhen jasct, kee ŷan kscile; por mennò, o cisċiaar, se ksctú kee marr vet-vehten n' cċaf. Gni seculaar, cusc do me ken ai, eĵè nn' kioft mā i perbūcuni o i lanun' i t' giĵvet, me i ŷan scanul nnokui, e me scanul me i baa geder scpirtit t' sciocit vet, ai meriton m' u liĵ per fĵtit me gni guur t' rān, e m' n' git n' fun t' dedit; c' far castighimit s' meriton ti, ci jee Mesctaar, nne ŷacc scanul kui? Por mennò mir eĵè, o i sciuom, ci sa niereve t' u keesc ŷan scanul, ac kan m' u ciue cunra teĵet me lĵp gisg. E ti, massi i muore vesct kto pun, munnesc me m' u duk perpara pa derĵ lot scium, pa m' i kĵĵe ac scpirtna, sa kiēn ato, ci m' i vuoĵe?

T'biin n'men, se jee Mesctaar, e prannei jee me borc me zan nassihat mâ teper se secuḷārt. Do pun, ci secuḷārve s' kiscin m' u scrue, o m' u zan per mcat murtār, Mesctarit i rānnohen fort. Kcivr mir, a t' kaa baa vakii, ci tui fol e tui bissedue me gin t' scpiis, me gin t' huoi, e sidomos me t' rii e me t' reja, i kee zan nnokui far sebetit t' mcatit me fial, me gas, me msim, me ksciḷ, o m' do tieter far mæret. Giḡ-izili Mesctaar asct me borc me ciaḷtis per scpirt t' ksctenve; ma kusc kiè munnue me bier vehten tui baa rrenim tierve me scanuḷ, kaa gni borc dæ her mâ t' maḡḡ, se tiert, si me scperblæ vehten, asctù me scperblæ scpirtnat e tiervet prei robniet dialit.

VIII.

MESCIA ḡḡANUN N' MCAT MURTAR.

1. **B**iir, driḡen e kiain Eigt reḡḡ e reḡḡ Ltorve ka vèn o rōe sa Mesc, ci ḡḡohen do si do me fort pak divozion, me strāpazime scium, e ḡḡohen me mcat murtār

n' scpirt : Massi Èignt driẏen e kiain per ket maẏè hataa , driẏu eẏè ti , e kiai me ta basck. Scif , se si jam nnerue prei gnatsne Mesctarve , ci e ẏẏon Mescen n' mcat murtar. Ata Mesctaar tui ken vecilat e Apostuie , t' bit e sc' Pietrit , jan baa sciokt e Juds , e scemλt̃ra e Anticristit. Munnemi prap me ẏẏan : ciè traẏtuori , me mue n' sofer teme po sc̃tie doren e vet m' gni sahan me hangher e me pii ; e cūr atà Mesctaar puẏẏin Lterin tem , munnemi me u ẏẏan perserii , porsì Juds i pacc ẏẏan : Jud ; a t' punon temra t̃s̃ me m' traẏtue mue Miesctrin tan me gni t' puẏẏun ? Per gni soi dasctniet pa uẏ , ci mmà n' cemer tane , m' s̃s̃ t' lmoscs , per marre t' s̃ceculit , per tamah , kee s̃s̃ e fage me sokel Corpin e Giakun tem ? Ah Juda i d̃st , e ma i cii se Juda i par ! traẏtimi ẏt , e mcat' i perciudscm , ci jee tui e baamun tine , s' calzochet me goi !

2. N' vèn , ci me m' dasct , e me m' aẏrue me temena ata Mesctaar m' a vèn gacin porsì Cfutnit , t' zilt per ciestii m' ulosc̃in perpara m' d̃s̃ ghiuit e m̃ẏai , e m' biiscin gruscta e flakarescia , e ac her m' psct̃sein mue n' f̃t̃er ata Mesctaar , sa jan fialt e sciuguruescme , ci i ẏẏon tui ken t' perl̃sem n' mcat. Takamet

*

e petkat e Mescs me i prek me duer t' nseta s' do t' i bain kui semra, e mâ pak do t' i bain semra me prek me duer t' nseta sceitin sacramen; e munnemi un me durue, ci Corpi e Giaku em t' perkitet prei gnatsne, ci prei s' t' nsetit cielben giż-ugnii c' n' maje t' crees nderi n' fun t' kamvet, e munnemi me durue, ci une t' jemi marr nneper kam, e sckel, sicur me ken un pluhun, o plèh? Scium mâ t' kcii e mâ t' ees jan se Giużit, ci m' kan munnue, e m' kan crægue, psè barè ata gni her t' vetme m' munnuene, e pa m' gnoft e pa m' diit, se kusc isce; e Mesctärt e kcii m' munnoin, e m' i pertrin vart e gasepet ac her, sa Mesc řxon n' mcat murtar, tui m' gnoft fort mir, e tui diit, se n' sceitin sacramen jam un vet si Eot e e si nieri basck; bilè kta Mesctaar jan scium mâ t' ees, se diemnit e funit Ferrit, t' zilt bessoin e drižen, e ata no s' bessoin, psè e kan bier feen, no s' kan cùr far frighet e cùr far derdit per scipirt t' vet.

3. O e miera dasctnii, ci jee trażtue! Un psè ac i descta niercit, s' pacc dèrd me lan jeten teme n' Cræg n' mal t' Calvarit per me i librue prei robniet dialit. T' mirat praa, ci t' i kam fal, tşş mos me t' baa cur far,

dobiet, bilè me ato t' mira n' dor ti me m' fæ, me ato t' mira n' dor m' u ciue cunra mejet, e me m' rrah me gruscta e me scielma; Corpi em n' vèn ci me t' viit per scelbim, me t' sckue per dnim, ti n' kelsceit n' ven ci me giet miscrîren teme, m' e giet castighimin tan? Ah dliire menen e semren tane prei mcatesc, e ɛɛuje Mescen me mâ t' maɛɛ divozion, e se do Mesctaar lɛpin rrfecn permî vedi, e s' kan gaile m' u musc me giɛɛ far malɛkimesc, e nnèr mcate tui jetue duon m' gni mnør me m' git beilek; ti bare, o Biir, mos u ghiai atɛne, e m' a pagio semren tui pass gni t' zeem t' foort n' semer tane per mue, tui m' drasct, tui m' baa temena me t' pervûit, e tui derɛ lot per mcate me gni iɛnim t' maɛɛ. E po, me baa me ken ti vet ai faituori, ci ɛɛue Mescen me mcat n' scpirt. . . !?

Mennou mir: a t' kaa ci lue nnegni her me pass ɛɛan Mescen me gni semer t' per lɛeme n' mcat, o tui e pass t' ngatrueme nnèr sebete t' kcia; a kee rânue scpirtin tan tui lɛp, e tui nal per vedi mâ scium Mesc, se kee mmuit me i ɛɛan me coh; a kee dal jascta sɛlevet e urɛnimet t' Sceites

Kiscs, e t' Jpescqvit, no tui nal ti n' cræ
 tan lmoscan e Mescs mâ teper, se ast scegnue,
 no tui hii nnèr borçe t' halikut pa mmuit
 me i laa. Kciur tasc ezè, si i kee ƒƒan Mesct;
 belda kee hii n' Mesc pa ƒƒan gnato urat ci
 jan t' scrueme, belda i kee ƒƒan teper scepit
 pa musc barè gni set dekika. E die, se
 Mescia ƒƒanun per gni cerek, fort vsctir,
 se ƒƒohet prei nnokui pa baa mcat murtār.
 Ruju, se Mescen e ƒƒue sicur me marue gni
 borc, e m' sxx t' lmoscs, ci mèrr: ƒƒuje
 me men, me divozion, me urtii, me t' pervût
 e me temena, pa u nghut, e tui ƒƒan mir
 fialt. Me t' baa vakii, ci me i fœ Tencot
 me nnogni mcat murtar, mos rri me giarpen
 n' gii as gni sahat nn' mmuisc, por scko
 me vrep te gni Mesctaar, e rfœju me pen-
 nim; e mos gabò cùr me ƒƒan Mesc me mcat
 murtār n' scpirt, per pa i raa n' pennim
 Tencot, e per pa e rfœ sa mâ scepit. Sghiꝛ
 per vedi gni Rfœs t' urt e t' mir, e kscilou
 me te nnèr essape t' scpirtit, psè ai munnet
 me t' git n' fie, n' drit e n' rugh, e kscilet
 e msimet e tia mos i perbùc.

IV.

GNI, CI SCIUM HER BIÈ N' MCAT.

1. **B**iir, sa her m' a kee zan fialen, se s' bie mâ n' mcat, e sa her kee mungue, e s' m' kee nnei n' bess? Ti pak fort po m' stimon, fort pak gaile kee per mue. Cûr j' a nep fialen nnogni sciocit tan, mos me i nnei n' fial, marre e mafe asct, e kte e fæue ti vet, e munnohe, per mos m' u corit, me j' a mmait; e mue sa her m' a kee mmait fialen? e mue vec mos me m' a mmait marre s' kee prei vetvedit? Kio pun asct e kece miaft, ti vet e gnef, e i mèrr inat vedit, psè cac per s' mrapscit jee tui punue; ma c' dohii? porsi gni sagaar, ci e giti haên n' tok, ti massaneî kææn prap me viiæ, e porsi gni sctâc e nvet, siile prap nnèr t' ceca e nnèr t' kcia. A psè un nderi tasc t'kam durue, e jam prit pa t' a zan laikun, ci e kee meritue, cac kèc jee tui pergieg dasctniis seme? Po ti, ci sa her e kee hangher fialen tane zanun mue, ci sa her kamea j' a kee vû hirit tem, ti ci jee me borc m' u giet giæmon pa mcat tui fæan

Mesc per dît, ti me m' fœ sa e sa her, e mos me t' u kũc fœra prei marriet, a s' asct kio gni ciud e mafe?

2. Ti rfœhe scpsc; ma c' far rfimesc kee baa, o je tui baa tine, ci giæmon premtõn, e giæmon mungõn? Kio vien sicur me luit me mue, e jo me m' raa nner kam perpara per me pass t' nniimt e mcatet. Ti me pass baa si niet me vedi me m' fœ per scium dit pastafat, a kisce mmuit me m' a pass baa ma cii, se po m' a ban. Gnati soi nierit, ci sa her t' a kaa æan fialen per nnogni far punet, ac her eæ t' kaa rræt, a kisce ti me i zân bess mã? e n' rfim me t' raa perpara gni kuscdõ scioci st, cisctu si ti, ci kaa premtue scium her me lan mcatin e vet, e lan s' e kaa, a kisce tine me i zân bess fialve tia? jo per t' vertet s' t' muscet menia kursesi, se ai soi nierit do me braktis mcatin e vet. E praa ti jee cikæ vet: rfimet tua i mmà ti vec per t' mira, per t' scnoscta, t' sghizunat, ci kee marr prei Mesctaarsc, i mmà vec per vedi per t' viivscme e per t' sakta? Ah i ngrat! Ato rfime tua e ato t' sghizuna jo vec s' t' bain heir e fræt per scpirt, por eolum t' bain, e eolum bain jo vec tæ, por eæ

rfæesve tuu', ci t' kan rfæe c t' kan sghiæ;
 psè atà t' kan rrèit tææ, e marr n' cîaf ve-
 hten e kan , e ksctù ciorri tu' u cap per
 eiorrin te dæ kan m' u rzue , e kan me
 raa n' grop, e me kso far rfimesc kee gu-
 zue, e guzon me ææan per dit Mesc? e mas
 kso gabimesc tua s' t' hiin n' æemer tane
 gni triscetim i foort per strapaz , ci i kee
 baa Corpit e Giakut tem?

3. Ah i cii! ti nne mos e zeisc vehten
 me gni t' zeem t' foort n' æemer, e me
 premtime t' mira e t' sakta jee n' reëik m'
 u bier. Drui, e drui fort per vedi; psè te-
 per pak e râλ ginen Mesctaart sciok tuu,
 ci i braktissin mcatet e vesset, e bain pen-
 ness gnimen e verte, si duhet. Mliλi mêt
 tua top: a s' po e scëf scpirtin tan, se m'
 c' far haλit kaa voit per fai tan. Heren e
 par tuk hiine me m' fæe, turpnohesce, e i
 droisce mcatet tua, t' bâhei sicur me pass
 gni baar t' rân mî cràah tuu, e t' vîte kec,
 e iænim kisce me vetvedi. Por tasc, o i
 sciuem, mcatet tua po i ban, po i sciumon
 pa cur far iænimit, e gadi pa t' ææer aspak
 æemra per t' sckretin scpirt tan, e t' asct
 trasciue m' gni soi far essapit lkura jote,
 e æemra jote asct forzue n' mcat gnac

mrapsct, ci no s' rfæhe, no i bie Mesctarit perpara sa me marr gni t' sghiꝛun, ci n' ven, ci me t' a gnaλ scpirtin s' dekunit n' hir Tenzot, psè s' kee scthernghim prei rfæ-sit, duket sicur me t' ꝛan gairet me raa n' mcat mâ me sꝛꝛ cil. Mos ꝛꝛui bare, se s' munnesc m' u baa i mir, mos e sctꝛei vehten gnatie larg, sa fain me m' a lanmue sicur me t' urꝛnue un tꝛꝛ per s' teprit, o sicur mos me dasct un me t' nnl-mue tꝛꝛ. Mos me dasct une me t' a gnit doren s' kisce me t' urꝛnue giâ; giꝛꝛ faj praa asct m' tꝛꝛ, ci s' do me dal prei mcatit, as e zeen vehten fort per ket pun. Giaku em n' Rfim, e Corpi em n' Lteer t' sciuguruescm a s' mmastoin me t' mmait t' foort n' kir Tenzot, me diit ti mir si duhet m' u rfæ e m' u cunghue? Vai haλi per tꝛꝛ! se mcatnuort tier giein t' nnimt e mcatevet, e scelbimin e scpirtit; ti s' i biè mrapa vetvedit, e per dit vien tui sctue mcate, e dnimin e scpirtit me dor tane do m' e scrue!

Rfæje giꝛꝛ jeten tane, e sugurðe vehten mir; por s' mmaston jo me rfæ eꝛè scpesc jeten tane, mî t' giꝛa pun duhet m' u pen-

nue pa hile, e nne dreit me cialtis me i lan tana mcatet. Nner sa Mesctaar sghiz gni Rfæses, ci t' jeet i urt, i knuoscm, e i nassibatscm, e me te kscilou; e s' kee m' e nrue pa pass gni arsæe t' foort. Mos i bessò fort gnatii Rfæsesit, ci t' rfæsen e t' sghiz per colai. Rfæsesi, ci t' a do t' miren per gnimen t' munnon e t' seterngon.

X.

T' PA-DLIIRTIT.

1. **B**iir, po zaam se jee, beldà ezè jee, i persciirscm, i divocm, i zeet ka âna e urats, i pervûit; t' jeesc, si t' doêsc me ken, por s' jee i dliir, s' jee virgin i culuescm, cùr giâ s' jee gnet mejet e para sæve t' mii. Ai, ci do me ken mik me mue, t' dliirtit e scpirtit do t' a keen fort n' hater, e sa me mà t' mæze arsæe do t' a keesc ti n' hater, ci jee vecili em, e cusctue jee m' e mmait virginiin giææ-ugnii? Se vec gni veghim, gni mennim i mrapsct mmaston me baa faituor Secularin; sa mà faituor t' ban

tæ, ci tui ken mue cusctue jee me borc m' u mmait mâ i dliir se Seculārt. Ajò ghiuha jote, ci per dit^a, cūr ææue Mesc, m' ææret me aræ nnèr duer tua, a munnet me ken e næt, a mun t' bāri un tæ, ci me gnato duer tua t' perlæeme t' a perkatsc Corpin tem, ci asct giææ paster e i dliir? Gnai, ci do m' e mmait n' semer mcatin e næt, munnet ai m' e scii n' crahnur Biirin e s' cuλuoscmes Virgines Mrii? Nne kee me i fæe Tençot, kerkò gni ghiuh tieter, pos gnassai, ci pi Giakun tem, kerkò duer tiera pos gnatæne duerve, ci perkassin Corpin tem, kerkò gni tieter semer pos gnassai semres ci do t' neset flak n' dasctnii teme: ma semra jote tu' u nes flak, e tu' u baa eiarm ka mcat' i næt, a kee sææ e fage m' u j' avit Lterit tem, si s' t' merr mneera, cūr hiin me Sciugurue Corpin tem, e m' u diftue, se jee vecili em, tui ken un pagisra e pastris!

2. Si s' kee turp prei vedit me lscieue semren tane mas ksi mcatit t' mrapsct, ti, ci jee me borc me jetue porsì Èignλ, e tu' m' ghiaa mue n' ket pastrii, ksai ti vet do t' i dalsc-cot me msime, me cialtii, e me nassikat, e do t' bāhesc sebet, ci giææ i

zili t' a keen n' hater e n' stim? Ma ti ket pun si munn t' a maroisc, pa ken vet Virgin i cu luem? A kan me pass frst fial tua, a kan me i sctii n' vesc ginia msimin tan, cūr t' ƣuisc prei Lterit, o tui rfæ, ci t' mmahen t' dliir, nne mos kiosc ti vet? Giá pa baa s' láan Seculārt, sidomos nnèr kto samane t' vsctira, n' t' zila marria asct hiek, e mcati kaa dal per fusc, Seculārt, ci e kan lán rughen e Tencot, e cap e kan rughen e dialit, giá pa baa s' láan, po ƣam me nnie, o me t' paa, se bân pun t' pa-ghiaascme, sigur i bâin ata vet. E per mos me i ƣan nnokui scanul o sebet me murmuroe per tæ, ruju, sa t' munnesc, prei tæne, mos hin nnèr sopia tæne pa ne-voi, mos u nâl me fol me gin, me t' zilt nn' u nalsc me fol, haalku munnet me menue kèc per tæ, e me t' scpra lue. Mos ƣui - Une s' kam as mennim as discrim t' kec, e prannei me cur gni sen s' i fæi Eotit; e Eoti, ci m' di e m' gnef, e asct Giugtaari em m' castigoft, e m' vraft, nn' rrêiscia. - Mir se ti s' kee nnogni fil t' kec n' semer tane; por menno, se, sigur Mesctaar ci jee, do t' i apsc nassihatin ma t' mirin atæne, ci sst i nghulin m' tæ; e

sa mâ fort do' t' munnohesc m' u ruit prei bissedsc, prei hobasc t' pa hiescme, e prei palaviisc, ku do t' ginesc. Ah nne gaboisc nner kto essape, ežè psè s' kee menen e kece, sa eolum kan scpirtnat prei tejet! Si t' sciofin Seculārt t' goi-næet, mennoin se jee ežè i uż-kec; e ksctù marrin gairet me i fæ Eotit me mâ pa marre, e pa frigh, e ksctù dalin cemerit: e ti m' u baa sebet me ciue sa gin n' fun t' Ferrit me scanuλ! ?

3. Ruju, se e vèn kamen n' ket rugh t' mrapst; fort colai vehet kama n' ket rugh t' ees, ma asct eoor massanei me dal prei sai. Diali kaa Eacon me rrèt, e me sctii n' ket mcat Mesctārt sciok tuu mâ fort, se secuλārt psè, si t' keet sieλ tæ prei vedit, diali mâ colai i siiλ tiert. Scpirti st, o Biir, ginet nnèr scium reice; reice, ci t' kan reżue giż ka, e per giż ænsc. Kan raa n' ket soi mcatit nieræ, ci kan ken n' eaa t' sceitniis, e t' urtiis. Mieri ti, nn' baisc me raa saλte gni her! gni e rame mèrr me vedi gni mî mcate t' baåme me mennime, me discriime, me Mesc, ci ærohen me øemer t' perlæme n' mcat. . . . Mcati massannei baamun si petk, o si adet, t' zeemit e cemres ka vess' i mrapst, ciorria e menes; øemra

forzue si gūri t' cion m' gnat far haalit, ci s' i scitie n' vèsc as fialt e cuscrive' tuu, as t' lutunat e micve tuu, as ciortimet e t' Pārve tuu, as murmurimet e fialt e haalkut s' i bàn per asgià: se kee bier e già, e èrc e scpirt, e se jee ꝥꝥii, e setꝥꝥ n' mot, vessin e kec s' e lèn; s' j' a vèn menen as canit Tensot, ci t' ꝥꝥret n' pennim, as gastighimeve, ci t' i cion Eotꝥn per t' mir tane, bilè as mreculiive; sacramenet, rfimet, e Mesct perbûsen, e sctohen mcate permî mcate, Gisgit, Ferrit, Jets pa sosme no s' u besson, no s' i dro, psè t' bahen se jan artime: cisctù kto far ginsc maroin dit e veta, o dessin prei dekot s' pa-pritun, e se dessin me rfim e me cunghim, sicur per t' giaλ, asctù n' dit t' deks rfs̄hen e cunghoben pa cùr far pennimit, i marrin sacramenet mâ per dnim t' vet. Ah! Biir, hiciu mcatit t' kec, frigou, drui per scpirt, per gni leset mos i ghiāi sctâcve, ci s' kan men, e mos e ciò vehten n' rugh t' dnimit. Nn' t' bâft cemra m' u bier, nn' t' panost cemra me sckue n' Ferr, bania ciefin corpit tan; por menno mir, ci une po riipecuλ n' ket Crꝥg goscduem tui hiek munime per tꝥꝥ; e do t' ꝥꝥuisc barè me goi, ci une kam dasct me t' pꝥa t' scelbuem,

nonse ti m'inat t'ktsne varve mia, e m'inat
t' dasctniis seme kee dasct m' u bier.

Mos ri pa baa nnegni far punet, venia
rojen sève, vescvè e gois sate, e castigoè
Corpin tan bare me knim, me urat; me
gniness, e me perielek. Cūr vien diali me
t'tnue, me vrep t'bin n'men per vaar t'Jesu
Crisctit, kee divozion e uedaj n' Eojen e
Bekueme, e mos u nal me fol e me bisedue
me niere t'kcii, e me femna, o me graa,
ci munnen me t' u baa sebet' i mcatit. Mos
u cap fort as me cuscriina tua; psè, Sceiti
Sc' Filip t'ban me diit, ci diali di me ꝑꝑan
grue, e jo cuscrii illakaan tane.

XI.

HORRIATIA.

1. **B**iir, mos e lsciò semren tane teper
n' mǎꝑ e n' giâ t' ksai jet. Psè s' kuitohe
ti, se kee tamah n' semer, cili pak sst tuu,
e m' distò: scka jan gnato kursime tua; gnajo
semer, e dor e scsternguescme ka âna e t' ꝑa-

nunit scka scegnoin? gnajo lakmii, e emir
n' sciocin tan scka calzon? Duhet me pass
scium men, duhet me kursæ, ɣæue tine,
duhet me mlue, e me ruit, e t' ginet giâja,
t' ginet gadi pareja per c' do nevoi, ci munnet
me m' raa; gni lngat, gni sakatii, gni plecni
e pa haλ, kto munnen me m' marr mrapa;
e kusc m' kcixr mue, kusc m' nnimon nnèr
idicaa t' miā, mos me m' u giet pareja gadi
n' ark. Ti me cisso fialsc munnohe me msceh
tamahin tan. Kcixr, se jee tui baa do soi
essapesc, tui dal-cot no gnenit, no tietrit
nnèr davaa me niet t' mir, ɣæue ti, per me
viit sciocit tan nnèr nevoi ci kan; ma ta-
mahi mâ fort, se niet' i mir, ma fort ucdaja
me mmuit me sckæ nnogni sen, nnogni
pesc-giesc, nnegni pare t' sctæn m' u percie
nnèr kso punsc t' sceculit, ci s' t' perkassin
m' u percie tui ken Mesctaar. Ks tamah i
sii nderi n' kisc mren hiin. Ti i bân ɣsmet
Kiscs, sckon kun me i knue t' ligve, e me
ɣɣan ufize, predikon, no munnohe me git
nnogni divozion t' rii per me zee ɣeen, me
cief i ri afer gnatsne t' passunave, ci jan
tui ɣan scpirtin, scruen testamene, o letra
o haimalii per t' lig o per derman, sigur
i ɣxon; e kto ɣsmete me vrep i maron, psè

kee ucdaj, se t' del nnegni nner; ciè cikv
 asct ai tamah i msceht. Mescen ti e ɛɛue
 per dit, eɛè javs, e nuk t' sckon dit pa e
 ɛɛan; po t' pves un tɛɛ: a kisce m' e ɛɛan
 per dit, mos m' e pass lmoscen n' dor, o
 bare mos me t' pass porosit nnekusc! Me
 j' a msue fmiive, sidomos fukarave, urat
 e dotrinen e kerscten, priton, e s' nnighion
 me sckue me vulness: e psè? psè di, se fmiit
 fukaraa me i msue s' t' del cùr far nneret
 ka scecuλi, e ka gepi. E psè, paasc cræet,
 ngkèt ac fort ku jan t' dekunit, nn' kioscin
 keen eegnina, e per t' giaλ fort pak e zeen
 vehten: e psè ma fort i kcisc t' passunit,
 se t' vorfinit? Tamah' i sckret ku jee? ti hiin
 giɛɛkun! Biir, ti zeju ma fort per me fitue
 scpirtin, se giân e mâλin e ksai jet, ci maron.

2. Gnai nieri, ci e kaa lsciue semren e
 vet mas giâjet, si munnet me m' dasct mue,
 si munnet me dasct scpirtin e vet? Mos kioft
 Mesctāri tamahciaar; psè prei horriatiet kiscs,
 o Capels s' i bie mrapa, e t' nœt e lèn mâ
 sii, se me ken ven' i kualvet; Mescen n' Lter
 e ɛɛot me do kelsceita e me do petka, t' zilat
 n' sofer me i sctruue, e me j' a git kui per-
 para i nnghen. Festat nuk i sceitnon taman
 si duhet, per mos me bier nnogni soi fitimit,

e urznat e kiscs , ci Mesctarit jassak i bân
m' u percie nnèr pun t' sceculit, i perbus
e s' i bân per asgiâ. Sa Freten biiren per
pescgiesce, e per do loj atzne bamun jassak,
e per do sene, ci i ruin sicur me ken i
tânve! Sa Mesctaar jan, (ciud m' u ƣan!)
ci rescperoin me Mesc, me sacramene, me
bekime e me do letra, ci u apin atzne, ci
i lspin! C' heir t' ksctent pressin prei tejet,
bilè ma fort scerr kan prei tejet; psè borcet;
ci u kee, nuk j' a u laan, hakun j' a u
nal, Mesct. nuk i ƣue, jo se s' i ƣue me
coh. E kto t' giza prei tamahit! Barè scpirtnat
mos t' kiscin caraar! Ti lsciue i kee prei
doret, psè s'kerkon t' miren e tzne, s' mun-
nohe me i scelbue, por munnohe me i rrep;
me mmuit, munnohe me pii giakun e tzne.
Gnatii, o gnassai bertit s' i kee sicur me
borc e kee pass, colai sghiꝛ e kee per mos
me t' u largue: di sa tier i kee marr me
t' mir n' rfm, i kee bilè arghtue me gnat
niet, ci mos m' u prisc me ta, psè prèt nner
e nnegai lmosc prei tzne. Per ket tamah,
ci distoin do Mesctaar, sa flassin keo, sa
murmuroin, sa marrin scanul prei sisc e
biirin stimen e usdajen e tzne. Nne kiosc
ti per taksiraat n' numer t' ktzne tamahejarve;

*

ciuditu permâ vetvedi ; e nne mos kiosc ,
frigōu ; psè diali gadi rri me t' a scitii n' ce-
mer tane ket tamah. Juda i helmuomi filoi
me pak , e massannei ku maroi e si maroi !
filoi me pak , e prei tamabit s' pat derd me
m' traṣtue mue , e me bier vehten.

3. E psè ti , o i dasctuni em , per pak già ,
per balt , me bier e motin , e rahatiin , e
nneren tane , e m' u reṣikue me scpirt ? Kee
me pass nguscλim ti n' fil t' mords , psè
lèn scpiin tane plot me già , e m' u giet
scpirti ṣt massannei pa cūr far meritimit , bilè
ngarkue me faje e me mcate ? Psè mâ fort
s' bân cjaar per scpirt ? psè ksctù hem scpirti
ṣt kaa me gēue pàg e rahatii n' ket jet , e
n' dit t' deks kaa m' u giet musc me me-
ritime , hèm Eoti ṣt gadi giṣṣmon asct me
t' a fal cunoren e lumniis n' Cieλ.

Kciṣr , e vèn essap , se sa scium t' vsctira
hocne Apostuit e mii , e sa Mesctaar tier
sceiten hocne travai scium per me m' marr
mrapa mue t' vorfn e t' sdesciun ; e un tṣṣ
s' po t' sciof barè conen per scka t' duhet
me rnue gial me nner , tui daa t' vorfnve
scka tepron , o tui git nnegni bii t' vorfn ?
e ksctù tui baa munnesc per vedi e per tier
me fitue Regniin e Parricit. Cusc asct i vorfn

n' scpirt, asct i passun n' scpirt, e cusc asct
segnin me già, kaa vorfnimin me vedi.

Prei serraflekut dèl disa her giømertia, e
maꝛsctia n' petk t' sctatit, e n' takam t' scpiis.
Si giømertia, asctù maꝛsctia Mesctarit i bain
me bier ere, e jan rrenim' i tii. Sceits Sc'
Filip Neri ꝛꝛote: cusc kerkon già, s' mennon
cùr per scpirt. Populi cùr e mmà per serraf
nnogni Mesctaar, s' kaa cùr far uedajet m' te,
ꝛꝛote i Lumi Lek Sauli.

XII.

MAꝚSCTIA.

1. **B**iir, takami øt s' bār m' tæ cùr far
maꝛsctiet, ti do t' jeesc i pervùt e plot me
dasctnii n' øsmet t' scpirtnave, ci t' i kam
lan amanet, ti jee øsmeciaari i sa scpirtnave,
ci jee me borc me i scelbue. Si munnet
maꝛsctia me pass ortakii me t' pervuitlek,
e si munnet me nnei m' gni sanaat t' sciugu-
ruem, ci s' punohet nrøscøi pos me urtii e
me t' pervùit? E nne jee maꝛsctuor, sanaatin

tan si kee me mmuit m' e punue, borcet tua
 si kee me mmuit me i marue? Kee me baa
 xsmet vec per me hii n' cief t' haalkut me
 caraar tan, e pa i baa cūr far heirit scpirtna-
 vet: e ket xsmet kee m' e baa, jo si due un,
 e si duon t' Pār tuu, por m' gnat mnør e
 m' gnat vèn, e m' gnat kam, ci do ti. Ah!
 i ngrat: maꝣscitia jote t' verbnon sꝣst, e s' kaa
 me t' lan me nnei me fukaraa per me i msue
 nnør essape t' scpiritit; maꝣscitia jote me t' pas-
 sun e me t' mꝣai kaa me t' baa t' sckuescm,
 e goi-amel; kaa me t' baa me i ciortue t' kcïit
 e mcatnuort me scerbeslek, me egherzim,
 e me mnør t' kcïa, no s' kaa me t' lan me
 beghenis me fol me ta, nn' kioscin sidomos
 gin t' engrat, no s' kee me dasct me i ciortue
 per mos m' u duk nieri sert e i kec n' fage
 t' haalkut, e per mos me marr prei nnokui
 nnegni t' sciame, o nnogni iꝣnim. Maꝣscitia
 s' kaa me t' lan m' u baa baba i scpirtnavet,
 ma kee me ken eolumciar' i tꝣne; Maꝣscitia
 s' kaa me t' lan m' u baa Nana i ksctenvet,
 ci do t' i mmaisc t' zeet n' Fee me msime,
 e me nassihate, ma kee me ken bisc malit,
 uik, e kee me j' a u sctii frighen, e kee
 me i grii per t' giaꝣ me scanuλ. Me sckue
 me paa her her t' hapsit, o t' hastahanes, cūr

munnesc, m' u giet nner catunaar, e malzuor, e me u zan nassihate, fmiive me j' a u msue dotrinen e uraten, sigur me j' a u msue ezè ginve t' pa-diiscm, kto vepra t' mi-scriiscme s' i kee fort maghbul, s' i kee n' hater prei mazsctiet sate, e praa un i Biri Atit Pusctuoscm kto tana i kam pass maghbul, e n' cief. Biir` i dasctun jee cidrr dè sèssc, jee i mâr, e i luitun mècc, nne mos e sti-moisc t' pervuitlekun, nne mos e pacc n' ha-ter e n' cief per vedi, nne mos kiosc ti vet i pervûit; psè t' pervûitleku asct mâ i bukuri gevahir' i Mesctariis, asct mâ e mafeja nner, e lumnii, ci Mesctari munnet m' e pass' n' dèrgnâ.

2. Nne mram scka fiton, se secuĀart po e zaam, t' stimoin, t' levdoin, e t' kan n' cief e n' hater? Jo, o Biir, s' asct i mazæ gnai, ci asct i stimuem e i hatruem n' scecuĀ, por gnai, ci asct i stimuem, e i hatruem n' CieĀ. I mâr per gnimen! ti mêt i kee per havaa, kee mennime bosce, e per me i pelcixe nierève, ti po m' iznon e po m' fsen mue! Por scka mennon ti? mennon se nnam e nner i len vetvedit me gnat mazsctii, ci do me pass nnèr fial tua, n' petk t' sctatit n' takam t' scpiis, e nnèr tieria essape tua?

Ti bilè, si t' mmahesc inatcii, maꝛsctuor, jee i sciaam, jee i perbûsum fage dærgnas, askusc s' i' bàn per nieri, i nnøhe nder gnatøne, t' zilt, t' bahet tæx, se t'levdoin e t' duon. Veni o røe t' pervuitit, ci jan t' dasctunit e mi, psè s' duon, as kerkoin n' scecua tieter nner e lumnii, pos nneren e lumniin teme, sa t' bugat jan me i' mira t' scpirtit, sa t' stimuem, e t' nneruem jan prei secuλārsce, t' zilt i duon, i hatroin, e i levdoin per urtii, e per amelzim, ci kan.

3. Nne jee crenaar, e maꝛsctuor menno pak per scpirt tan, menno se jo vec scpirti æt asct sdesc prei sa e sa s' mirasc, por sa mcate eꝛè jee tui baa per dit, por sa mcate jee n' reèik me i baa, sa inate, t' pa-nnighiessa, palavii o xunii, e tiera mcate mâ t' kcia. Mcatet tua si kee me diit me i lan, si kee m' e msue e m' e ciortue vehten, massi ik prei atsne, ci per t' mir tane t' ciortoin, e ciesce per fial e per brim tøne? Po kcix mir, e nnii scka po t' xam. Une, per me t' posctnue, per me t' a ul cræet, e hûnen, premtoi, ci ti t' sctøhesc me i baa mcatet mâ t' mrapsctat, e nderi Feen t' a biirisc, sigur e kan bier sa tier maꝛsctuor; per me t' castigue premtoi ci t' a sciofsc gnat dit,

ci mos t' munnesc me cil goi m' u levdue per marrii tua, ma t' marrohesc prei giꝛꝛzilit. Reçiku i t' bierunit, mcatet tua, giꝛgi em i dreit paccin forz me t' a ciart caiden e maꝛsctiis sate, paccin forz me t' a ul cræet, e me t' baa t' pervûit, paccin forz me t' a scii frighen teme. Kii n' hater nassihatet e mia, venia menen pa daa borceve tua, e munnou me giꝛꝛ æemer per t' mir t' scpirtit tan.

Po t' a ap bessen, ci, nne kiosc mos sodit maꝛsctuor, sicur Luziferrin s' e barta, as e fala, por e castigova, asctù tæ s' kam me t' durue, me t' fal, e kam me t' castigue. Ti alaa do m' e mmait maꝛsctiin? e mir; die, se mue m' kee cunra, m' kee anmik. Jee i pervûit per gnimen gnasctù si due un? sa hire e t' mira ginen nnèr hæna t' mia, t' giꝛa tuat jan. Jam giꝛmert me t' pervûitmit, e t' pervuitscmit i due e i kam n' hater fort.

Banu i pāg me t' giꝛꝛ, e mos i mèrr kui iꝛnim, Ëotit vec i perket me i arꝛ hakut faituorit: sciocit t' kecen kꝛꝛeja me nnegni t' mir. T' jeesc i pāg e i rahatscm sidomos me gin t' scpiis, e me Mesctār sciok tuu. Cusc t' mson e t' ciorton duje me scpirt, vetvedit mos i zèn bess, psè vehtia mun-

net me t' rrêit, e cusc kscilohet me vehte, kscilohet me gni nieri t' mâr. Mos perbuc ken, mâ fort perbuse vehten, merri inat maꝣsctiis, e t' i keesc n' hater ũsmetet e kiscs mâ t' ulta. Sceiti Sc' Ciprian, e Sceiti Sc' Paolin de Nola, Jpesckvè tui ken, e me nner scium, s' patne marre me cap sciiſsen me sciî kiscen. Cusc asct i pervûit asct i nneruem n' scecul; cusc asct maꝣsctuor asct i perbusun, e n' vèn ci me riit vehten, e posctnon, e eolum i ban vetvedit.

XIII.

DEKA.

1. **M**ennò, o Biir, se kee me dek. Ti po scel se si dessin ginia, ti vet sa her t' dekunit i kee prii perpara n' vòrr e kee ciue, e me ũee e kee mlue, ti per t' dekun ũũue Mesc, e s' mennon, se ciscù eũè per tũũ gni dit kaa me ken. Kan per t' ũũan ginia per tũũ gni dit: cikũ Mesctaar sot kaa dek, kaa ken maꝣsctuor, tamahciar, e ũoti j' a past fal, scium t' kcia, e t' pa uũa i kaa

baa; e sî t' hiisc n' zee, askui mâ s' kaa me i raa n' men per tæ. Giân tane, ci jee munnue m' e fitue, e m' e ruit, cusc mas dekes sate kaa per t' a gæue? Sakt mâ i pa munnuoscmi, gnai vet, per t' zilin sot s' cuitohe, gnai, ci kaa me t' nnam me misc e me scpirt. Me mmuit mas pak ditse m' u gnaλ s' dekunit, e me dal prei vorrit, e me sckue me paa giân tane! Ah giâ e sckret! Kisce m' e paa sckereæ, daa e scperdaa, e tret anei e knei, e tret beldà n' haê e n' pie, e n' maꝣctii, e mos uꝣasc t' kcia. Corpi st, ci sod jee tui e marr giꝣ se si me t' mir, e jee tui j' a baa ciêfin, kaa me cielb, e cræma kaa me zan, e cræmat kan me t' a hangher, e me t' a marue, por esctnat e cozat kan per t' met. Oh i sciuom! psè giꝣ gnat nner j' a ban sod corpit tan, tui diit, se ti nesser me dek, gni miku st mâ i dactuni s' kiscite me pass gairet me fiet vetum gni nat nræ m' gni od basck me corp tan t' dekun. Corpi st m' gni vorr mlue me zee, e me do gùr per siperi; por scpirti st ku kaa m' u giet . . . ?

2. Si t' a ulisc cræet n' jestek per mos m' e ciue per t' giaλ ma cùr, sceculi maron per tæ, as sceculi s' kaa me t' viit giâ,

as ti sceculit; kan me marue ather ežè
 nghimet, e tražiit e rrénat e ksai dšrgná.
 N' dit t' deks due me t' paa! Si kan me t' u
 duk ather t' mirat e sceculit, giája, sefaja,
 rahatia, lesetet, mařsctia, marriaa e dšr-
 gnás? Kee me i nnam gni mî her me goi
 tane. Ah t' kisce ken fukaraa un, i pa-stim,
 i pa-ner fage dšrgnas, t' a kisce munnue,
 e castigue mir corpin tem, cùr ciefin mos
 t' j' a kisce baa, marre mos t' kisce pass
 me baa veprat e mira, e me i marue borcet
 e mia, t' kisce ken gižž her i pervùit, sa
 nguscλimin e mážž kisce m' e pass tasc ci
 po des e po dal n' Gižg para t' mažit Eot;
 cisctù kee me žžan. Ti vet kee me baa discmii,
 ci scka asct n' dšrgná, cùr gni e mir s'asct,
 por giá bosce tana jan, e travai e ižnime
 t' scpirtit. A kaa me t' baa n' dit t' deks
 nnegni far dobiet dieja jote per havaa, de-
 melia, fialt e t' sghiežuna, ci kee žžan?
 Kee me ciestis n' at sahat Mesctārt e mir
 e t' divocm, a por kee me u pass lakmii,
 e kee me discrue me pass jetue sigur ata?
 A kee me pass nguscλim, psè kee kerkue
 sceitniin, a por psè kee jetue tui j' a baa
 ciefin corpit tan? Sa Priften, o Freten semruor
 e mařsctuor n' dit t' deks tui gnoft hiret,

ci kan pass, maʒniin e Mesctariis, e borcet e mʒaa, e t' kecen e mcatevet, kan ken baa me plass prei iʒnimit, psè s' kan ken sceitnue! por massannei sicur Antioku e Juda eii i maruen dit e veta, maroi per ta e, è vakti i hirit, e pa mmuit m' u pennue, e me i kiaa mcetet e veta kan dek, e kan dal n' giŕg tem.

3. Tuk t' i mʒlisc sʒst me dek, scpirti st kaa m' u giet n' Jet t' pa-sosme. Ah me pass men scium, e mos m' e pass bier motin pa baa cùr far punet t' heirit, mos me i pass sckue bosc dit tua tui nnie e tui fol fial t' pa t' kenuna, fial bosce, mos me pass tret motin tan tui scetit e tui ez posct e perpiet nnèr scpia t' secuʒarve, o gneti per cief tan, e mos m' u pass percie nnèr pun, ci s' i kan uidis gni Mesctarit; por me pass sckue motin tui baa vepra t' mira, e tui cialtis per scpirt tan e per scpirtna t' kersctenve, sa conen, e n' cief e n' gaŕmen ather kisce me ken! Gni dit vetme, permŕ gnato dit tua, ci kee pass, gni sahat vetum me mmuit m' e pass per essap tan mŕ teper, ai sahat kisce me t' cusctue gni gevahir; psè kisce me mmuit me pass t' falunit e mcateve tua, hirin e cunoren e lumniiis. Ma jò, s' kee per t' a pass, psè nuk

t' à dasct me git posct cohen , ci e kee pass : gni ciass mâ teper s' asct per tss : s' kee diit , scka me baa me mot , ci kee pass , dit iscin teper t' ghiata , nuk êrrei , e s' bahei nat. Tasc asct marue per tss : per at mot , ci kee bier , a kee nnegni far ngusclimit ? Mennò per gni grim her : citasc me dek , si kisce m' u giet ! Psè nuk e suguron essapin e scpirtit tan tui hii scpeit me baa , scka kee me discrue n' fil t' mords me pass baa ? Un t' kam ɛɛan , e prap po t' ɛɛam , psè t' a due t' miren tui ken Baba ɛt : ban mir perpara se t' mungoin coha , e perpara se t' nissesc me sckue n' Jet t' pasosme ; psè vien dita , ci kaa m' u eêr per tss , e s' kee me mmuit me baa già mâ per scpirt.

Kcizr mir , a kee nnogni sen n' scpirt tan , ci s' t' lén rahat , por t' turbulon , e t' trazon , e sa mâ par munnou me pennim me pagie cemren tane , jo nrsscei zene vehten , por sicur me t' pass ɛrɛ dita e deks sate. Paguoi gnato borce , braktisse gnat scpii , lene gnat soi demeliet , paitou me gnato soi ginsc . . . rɛɛju , ɛɛuje Mescen e cungou sicur per dèk , e ɛɛuja

vedit urat e t' porositunit t' scpirtit. Nnèr t' giza pun tua ꝑꝑui vetvedit: me dek une m' ket ciass, cito scíarte, cito pun a kisce me i baa me vrep? Seeiti sc' Edmond Arcipesckv' i Cantorberit n' Inghilter cūr paa sceitin sacramen n' od, ku iscte gadi tui ꝑꝑan scpirtin, sctrini duert e veta prei sceitit Sacramen, e me gni eemer gize nec n' dasctnii t' Jecu Crisctit ꝑꝑa cito fial: Ti jee, o' Eot, gnai vet, n' t' zilin kam besue, e t' zilin kam predikue; Ti di, ci une n' gizeꝑꝑ coh t' jets seme tæ t' kam kerue; un tieter s' kam discrue, as discroi vec me baa sceiten vulnessen tane.

XIV.

DEKA.

1. **B**iir, ti di fort mir: nieri si t' keet jetue asctù dè: Une t' kam baa me diit, ci t' mirt dessin rahat. e me t' máꝑꝑ gacmen. Sa Mesctaar n' at sahat kan cit gojen e kan ꝑꝑan: s' kiscim zan bess, se deka asct cac e amel. Sakt deka asct e amel,

asct e kânsme , massi t' jeesc munnue me i zan nner Tensot tui cialtis per scclbim t' scpirtnave. T' kam zan eze , ci deka e mcatnuorvet kaa me ken e mneersme ; sa ksisc , ci kan jetue nnèr mcate, n' demelii t' scpiritit, e tui raa sc-cielm t' mirave t' veta, kan dek tui malukue e tui nnam nderi diten e sahatin , ci kan lee , sicur nnam kan sahatin , ci kan zan me lezue e me scrue ! Ti lxp me dek , sicur kan dek t' mirt, ma si kee m' e pass ket nner tine, ci sod po jeton per s' mrapscitit ? Psè s' i besson fialve mia , sève tuu , ci kan paa n' at sahat nguscλimin e t' mirvet , e psctieξimin, e triscctimin e t' keiivet ? Kto pun tierve u calzon , e u predikon ; ma belda kenka gni Ugniλ tieter per txx , gni tieter Lig , tiera letra t' scrueme ? Psè praa ksctù kec jee tui jetue , tui diit , se kio far t' jetuomit as freskim s' kaa me t' zan n' dit t' deks, as uedai ?

2. Dè s mir jo gnai, ci gni her filon maar, por gnai, ci s' lot fialet e mmà durukun e scpiritit, gnai, ci filon maar, e maron maar. Per me dek mir asct e nevoiscme xuntia e hirit t' mram : ti kii ket uedai, por t' bie n' men , se Juda , ci kie xzir me m' marr mrapa me

tier Apostui , filoi maar , e maroi per s' mrapsetit ; por menno , se pak Mesctaar jetoïn , sicur u perket , e prannei pak dessin sicur discroïn , por menno ezè , se scium Mesctaar sceiten tui ken , tui pass jetue n' hir Tençot , jan frigue e kan drasct n' fil t' mords. Gairet praa , o Biir , siiïu maat ka Eoti et , me frigh e me dress sceite ciaïtis per scelbim t' scpirtit tañ tui hiek munn , tui ƣan urat , tui baa lmosc , tui gninue tui castigue corpiñ tan , e tui jetue i dliir me Eemer porsi gni Êignλ. Per t' mir tane une po t' bai me diit , ci , nne jetoisc pa frigh e pa t' zeem n' eemer , e nne e sc̄ts-eisc dit n' dit pennimin tan , nonsè t' due , do t' sciof t' bierun per giƣmon. Scium mot kaa sckue , ci une t̄s po t' pres. Veni viiç gni her sa discriimeve , ci s' kee per t' i cr̄e as gni her. Cinnrò burnisct nnè t' scpirtit ; psè deka vade t' ep , s' prèt me t' marr n' at dit , n' at sene , ci ti t' ginesc n' hir tem ; e t' jeesc baa gadi. Cūr mos t' a mennoisc , deka kaa me t' mriit , e kaa me trak̄ue n' dēr.

3. Gni her t' vetme dēs niēri : nn' deksc kèc gnat her , i ciu ti ! t' birunit e t' scpirtit tan s' kaa me j' u giet cūr far dermanit.

Une kam dek n' Crag castan per tux, aboλa
 t' bātsc gni dek t' rahatscme e t' mir. Kisce
 mmuit me t' a pass ciue deken pa e prit e
 pa e mennue, rfeen kisce mmuit me t' a
 pass ciue gnather, ci jee giet i perlæem me
 mcat murtār, sicur kio e see scium kui i
 kaa tokue, ma jo, kam ken i miscriirscm,
 mâ fort, se me tier, i miscriirsim me tux;
 e psè t' kam dasct, s' t' kam castigue, por
 t' kam prit. Ezè gni her po t' bai me diit,
 rri gadi deks, psè s' di as se cūr, a se
 ku kee me dek. Teper i pa-insaf jee me
 vetvedf, e fort t' mirave mia j' a vèn ka-
 men, nne scwæisc von pennimin tan. Menno
 mir, se, sod nn' u pennoisc, a nne m' a
 zacc bessen per gnimen, ci s' kee mâ me
 m' fæ, cie bessa, sot t' i fala mcatet tua:
 sod suoλa ftæren teme prei tejet me t' be-
 kue; ma nn' e lacc per nester, o per gnî
 dit tieter, s' po t' premtoi, se sakt kee
 m' e pass hirin tem e nnimen teme per m' u
 kɛɛɛ me giɛɛ pennim prei ʒotit tan. E psè
 s' t' a kam diftue diten e sahatin e deks
 sate, ezè prei kso punet merre vesct, ci une
 t' a due t' miren; psè pa e diit sahatin e
 deks, per giɛɛ oor, e per giɛɛ ciass tɛ t'
 duhet me i nnei gadi deks.

Nreciu me Tenson , e nreciu me sciocin tan. Testamenin tan godite , ξεot sceiti Sc' Agostin , sa t' jeesc gial , e i Eot' i vetvedit. Tenzot scpirtia porosite , corpin ξεut , giân gnatiu , ci i perket. Gnascetu bàn sod , sicar a' dit t' deks kee me discrue. S' kaa dek t' pa-pritun gnai , ci i rri gadi per giεεmon , e mennon giεεmon , se kaa me dek. Sceiti Sc' Greguor Barbarigo , massi i pat marr me t' màεε divozion sacramenet , tui mennue permî Giug Tenzot , ac triscim i màεε i raa n' semer , ci scpesc i ciote duert e sεεt prei Cielet , e scpesc ξεote tui kiasa : un po des , scka do t' bahet per mue , scka do t' bahet ? Ξεui tasc vetvedit , ci s' jee sceit : i sciuomi un ! per mue scka kaa m' u baa n' dit Giugit ?

XV.

G I U G I.

1. **N**' divan tom εξε seculart essapet do t' m' i giessin perpara ka gni ka gni ; e ti , o Biir , ci kee borce mà t' mεaa ,

*

se ta? Eja kà , kam me t' ɣan , e m' difto si kee jetue jo vec si nieri , si i ksc-ten , por m' difto eɣè si kee jetue porsì Mesctaar , m' difto si e kee mmait Ligen teme , maɣniin e puscteden tane si e kee ruit , borcet tua si i kee marue , scka kee baa me t' mira t' mia ; m' difto sa faje e mcate kee baa , sa her m' kee fæ , e sa vetve u kee ɣan sebet me m' fæ , me m' iɣnue. M' i difto t' giza t' kciat , ci kee baa ; due ci t' gnifen tana mcatet tua m' c' do ven , m' c' do coh , e me c' do sciok t' i keesc baa ; due , ci t' m' a diftoisc numerin e tæne , e mnøren ; nderi punt mâ t' mscehta , fialt , ci kee fol , mennimet , ci i kee pass , t' giza t' dalin n' meidan. Jo vec gevap due prei tejet permî mcate , ci kee baa ti , ma eɣè permî gnato , ci jee baa ti sebet me nassihate tua t' kcia , me ksciɫe e me msime t' mrapsecta ; gevap due permî gnato mcate , t' zilat o per demelii , o per marre i kee lan m' u baa , sicur gevap due eɣe permî gnato t' mira , ci i kee pass me borc me i baa , e kisce mmuit me i baa , e lan i kee , psè kee pritue. Porsì Mesctaar si kee jetue? m' calzo , a i kee marr letrat n' dor per me zan nnogni sen , a kee lan Uffizen

pa e ɣan , Mescen si e kee ɣan , a i kee ɣan nnokui nnogni scanuλ , a kee pritue me msue , me predikue , me ciortue e me kscilue t' ksctent nnèr essape t' scpirtit ? Porsi Rfæs m' calzo , si i kee marue borcet tua ? si i kee prit gnato , ci t' kan raa perpara , a i kee percan nnegni her me t' kec , e me iɣnim , a i kee rfæe , psè kee prit unegni lmosc prei tæne , o nnogni pescgiesc , o pse i kee drasct ; m' calzo , a i kee pvet ; a i kee ciortue , a i sghiɣ gnata , ci diit s' i kan temelet e sceites Fee mâ t' nevoiscmet , a i kee sghiɣ gnata , ci s' kan diftue cùr far pennimit o premtimit , sicur gnata , ci s' i kan lan mcatet , e sebetet e mcatit , por si gni her , asctu giɣ her i kan baa ? Si Prift Famuliet , o i Pär Fejet , m' difto , a i kee kcizr , e ruit prei mcatit t' ksctent , ei tæ t' jan psctet , e t' jan lan amanet scpirtnat e tæne , a jee munnue m' e prit t' kecen o scanuλin n' famulii tane , a u kee predikue nner dit dila e dit festa , a j' a u kee msue fmiive urat e dotrinen e kerscten , a kee pritue me sckue nnèr t' lig , a u kee ɣan ti vet nnogni scanuλ ? Perpara Crøgit sceit scko me men tui mennue kto essape ka gni ka gni , psè belda kee mungue borceve

tua. Gni e vetme nner t' giza kto pun , ci i gnehme , mmaston me t' baa faituor n' Giug tem , e me t' ciue n' fun t' Ferrit. Nderi ci t' keesc vakt , bieri me t' scepit scpiritit tan mrapa. Sod, m' ket sahat , m' ket ciass me t' mriit mordia, t' ɛɛrass n' Giug , e per scpirit tan scka kiscite m' u baa , scpiritit tut scka kiscite me i tokue , Ferri, o Parrisi?

2. Sa Mesctaar kan m' u bier vec psè s' kan baa cùr gni t' mir ! Sa sciok tuu kan me m' ɛɛan ɛɛè n' at dit : po na , o ɛot' i pusctuoscm , a s' kena predikue n' emen tan , a s' kenā distue pun t' mɛaja populit tan , a s' kena zier diemnit nierɛvet? n' emen tan kena baa scium mreculii ; por ti kee me unie caan tem , e kam m' u ɛɛan : ftɛren teme s' keni me m' a paa ; psè s' ju kam gnoft se jeni t' miit. Ti nne mos pacc ez per giurm t' mia ; n' at dit cùr già s' kaa me t' a diit per meritim. Se ai ci i sckol dit e veta , e i buor pa baa cùr gni t' mir , se cusc punoi me niet t' sctremt , se t' mirt me t' kec kan m' u scelbue ; po ti , ci kee jetue larg hirit tem , porsì gni mâ i keci i t' gizvet , ti , ci kee ɛan scanul , pret m' u scelbue? cusc pat nner mâ t' maɛe , barren e kaa ɛɛè mâ t' maɛe. Ti musc me

t' mira e me fũntii mâ fort se tiert, ti, ci kee pass coh miaft, kee pass sa hire, kee ken sa her scrit, ti, ci kee pass sa t' mira nner duer, maꝛnue e bãmun gadi barabar me mue, do tine, ci kto t' giꝛa t' ciohen p̄esc cunra tejet n' dit Giꝛgit? Cusc ascet vũ perm̄i tier, sa mâ i nelt t' jeet, kaa m' u gikue me mâ pak miscriir. S̄ert fort kam me ken cunra gnatsne, ci jan vũ perm̄i sciok: m̄i gin t' engrat bai miscriir, m' bie t' f̄imtun n' semer per ta, ma t' m̄fait do t' gikohen me t' maꝛꝛ scternghim, e do t' a nniin mi cr̄se t' vet giꝛꝛ forzen e scplaks seme. E ti, ci jee me puscted maꝛnue perm̄i tier, ci bilè jee i maꝛꝛ m̄i giꝛꝛ t' m̄fai si kee m' u daa me mue n' dit t' Giꝛgit?

3. Cile gojen, e fol: scka kee me f̄fan n' at dit per me mmuit me lirue e me dliir vetvehten prei fajesc tua? Belda kee me m' f̄fan, se s' kee diit leter, se kee ken i pa knim e i pa-diiscm, e i pa marun-vesct? Kio ars̄e s' kaa me t' u knue; psè kee pass sckol per m' u msue, kee pass libr miaft per me zan, kee pass sciok t' d̄iiscm per m' u ksciꝛue me ta. Kee me f̄fan belcim, se s' kee pass k̄vet me i cinnrue mcatit? s' t' ez as kio ars̄e; sa Mesctaar,

sa seculaar ezè. mâ t' pa kvetscm se ti ,
me mâ scium gaile, e tnime e turbulime,
kan mmuit me i cunnersctue dialit , e me
baa t' mira si per scpirt t' vet , ascù per
scelbim tierve. Kee me ƒƒan belda ezè, se
tiert sciok tuu kan sckue jeten e vet cisctu
si ti? e mir ; a s' t' kam baa me diit, ci
me i pass perbuè sciokt e kcii , ci mos me
i pass marr mrapa adetet e mrapsecta , por
msimet e nassihatet e mia? Ah ti , sicur
me ken ciue m' inat tem cunra mejet, psè
teper t' kam dasct , ascutu jee tui punue ;
por die , se ac mâ i foort kaa me ken dnm'
i scpirtit tan, sa mâ t' mƒaa jan borcet tua,
sa mâ scium hir kee pass , e sa mâ i maƒ-
nuescm kee ken n' scecul.

Mos i scitler n' vesc fialt e dargnâs : Eo-
tæn ascet Giægtâri st , e jo tieter kusc. Gi-
kõe ti vehten perpara , se t' gikoin Eotæn.
Sceiti Sc' Girolamo massi e pat munnue e
castigue corpìn e vet , e massi pat hiek t'
vsctira scium per Sceiten Fee , ac fort e
drote Giægin , sa i bahei me nnie me vesc
saan e gnai buriis , ci kaa me na ƒƒir n'
Giæg , atii i bâhei per ciass , sicur me pass
ken i ƒƒirun para Tencot. Sceiti Sc' Ago-

stin tui mennue mî Gişg , n' t' zilin hem per scpirt t' vet , hem ezè per tier do t' i epte gevap Tensot , e mmate vehten posct nnèn t' gişş , porositei uratve tşnve , e drote se kiscite m' u bier mâ fort se tiert per borce t' scpirtit , ci Mesctaari i kaa scium mâ t' mşaa , se i kan secułaart.

XVI.

G I Ş G I.

1. **B**iir , nne mos jetoisc , si t' duhet , sicur Mesctaar ci jee , i mieri ti ! Gişgi em kaa me ken per tşş dit triscimit , dit travajet , dit gasepit , dit territ. Cieła, Toka, Airi , Éignt, Diemnit , e creatşrt t' gişa me icen teme kan m' u ciue pşsc cunra tejet , gişş Sceitnit me mue basck kan me cap scpaten n' dor per me t' arş hakut tşş ; Nana eme Şoja e Bekueme kaa me t' u duk perpara fort e işt , e kee me m' paa' mue ka t' lsciohemi cunra tejet me gişş furii t' işnimit tem. Me c' sşş e sage kee me m' dal perpara , tui diit se kee meritue gişş işnimit tem ?

2. Scka jee munnue ti m' tanen me j' a msceh Rfæsve , t' Parve tuu , dærgnas , e vehtes , kaa me dal n' drit ditene e Gisgit. Psctiezim i màææ kaa me ken per tææ , cūr vehtia kaa me t' padit , cūr kan me t' marue sa Mesctaar , sa Rfæs , sa sciok tuu , e sa seculaar , ci kiene sceiten n' scecul , e sa t' pa-fee mà me pak faje , se ti ! Cunra tejet kan m' u ciue , e kan me læp Gisg permî tææ t' vorfnit , t' zilt nnèr nevoi t' veta s' kan ken nnimue prei tejet , gisg mî tææ kan me kerkue t' pa-diiscmit , ci s' jan msue , e s' jan scsrit ka ana e fees e t' scpsirit , kan m' u ciue cunra tejet sa mcatnuor , ci s' kan ken ciortue prei tejet ; sa scpsirtna , ci jan bier n' Fèrr per fai tan , sciok tuu vet , ci kan pass hisse e piess e ortakii nnèr t' ceca e nnèr t' kcia tua , t' gixæ basck kan m' u ciue cunra tejet , e per gni goi kan me ææir gisg mî tææ. Nderi sod une kam nnei pa baa eaa ; ma ather eæè un kam me cil gojen teme , eæè un kam me fol. E c' far gevapit mue kee me m' æan , cūr kam me t' bertit per sa mcate ci kee baa , per sa hire , ci i kee git posct , e per sa borce , ci s' i kee marue ?

3. Tasc n' dærgnâ faituor m' u distue n'

fage t' laalkut , munnesc me giet , me ar-
 tue gni mī mn̄r per me psctue vehten prei
 giugit t' sceculit ; ma n' Giug tem veletiit
 e drexiit dohii s' kan per t' baa , as pesc-
 giescet , as davciit , as mict , sa do t' foort
 t' jeen , as takami st i Mesctariis kan me t'
 psctue prei mejet , e prei Giugit tem : kee
 me paa vehten , t' sdesciun prei petkasc t'
 Mesctariis , e t' recitun prei scioksc tuu , e t'
 percanun me marre t' maʒe fage giʒʒ d̄ergn̄s.
 Ah disprim , e triscim i m̄aʒʒ kaa me ken
 per tʒʒ , cūr t' sciوسف t' maruem me gni her
 giugin ʒanun cunra tejet me i hiek munnim-
 met mā t' foorta e per giʒʒmon e jets , pa
 mmuit cusc me baa rigiaa per tʒʒ , pa pass
 cusc t' ʒimtun per tʒʒ , pa mmuit cusc me
 t' psctue as se si. Ah iʒnim t' foort kee me
 pass , cūr n' sciocnii t' sceitnave t' i sciوسف
 gnato catunaar , hamaʒ , sciatacii , gnato pla-
 ka t' vorfna , gnato graa t' divocme , ci i kee
 sciaa , e i kee ciestis , e t' i sciوسف eʒè
 gnato uʒ-t' kc̄ia , ci jan pennue , me sckue
 n' Parric me sceiten e me Êign , e ti i la-
 nun' i t' giʒve sciokve tuu i perb̄ueun , kee
 m' u giet nn̄r t' pa-fee ! Dascke praa tine ,
 ci une dekun n' Cr̄ug per tʒʒ , t' bahemi
 anmiku st , e ci t' munnoi tʒʒ , psè Me-

sctaar, ac mâ fort, sa mâ t' râna kan ken mcatet tua? Bilè dascke tine, ci Corpi e Giaku em marrun sa her prei tejet, t' ciohen me t' dnue tæx n' fun t' Ferrit? Kio mos kioft, as mos u premtost: deh! me inate tua e me cunnersctime hirit tem mos m' a vèn borc mue me t' castigue. Menno mir, o Biir, se sod due me ken Bab i dasctun; ather do t' bâhemi Giægtari i rrept.

Pa-dieja, ciamaæleku e nassihat' i mra-psect i Mesctaarve t' kcii, s' kan me t' laa ditén e Giægit. Bane vehten faituor per mca-te tua, e sidomos per borce, ci s' i kee marue, e kiai mcatet tua, e bàn penness, e cialtis, ci barè mas sodit t' giæa pun tua t' i pergiegin Mesctariis sate. Menno per oor, se jee Mesctar, e scpesc veni o rôe borcet tua, e barren e rân, ci j' a kee vû vedit. Sceiti Sc' Greguor ææt per t' mir tane: bani me vetvedi gnato essape, ci gni dit kee per t' i baa me Giægtarin tan.

XVII.

G I X G I.

1. **B**iir, die mirfiλit, ci Giøgi em sa i rrepscm e i mneerscm kaa me ken per Mcatnuor, ac i amel, e i kânsbcm kaa me ken per gin t' mir. Nn' m' pàcc dasct, nn' kiosc munnue n' scecuλ per mue sceitnisct, i lumí ti n' at dit! kaa me ken per tæx dita e geimit, e rahatimit cemres sate! Scenou praa, e banu n' cief me dit socme; psè per tæx ajo dit asct dita e psctimit prei t' eesave t' ksai jet, e dita e scelbimit t' scpiritit tæ. I lumi ti! fluturim kee m' u ciue per havaa n' miedis t' Êignve per me m' dal mue perpara, e i daam prei mecatnuorsc, ti gæmennoscme kee me prit giøgin prei gni Giøgtarit t' dreit, i zili, psè e kee dasct, i kee nnighiue, e kee marr mrapa giurmt e tia, kaa me t' kcivr castan me sæx t' dasctun. Oh gnather scpesc, bilè pa daa, kee me urue vehten; psè kee pass gairet m' u largue scecuλit, e me i cunnersctue trimnisct nierève t' kcii, e mecatit, e rrenavet' diaλit.

2. Mos t' lighsctoheh cemra jote, e cial-

t̄is me ken gni canil i nritscm, tui zan m̄sl-
 me e nassibate t' mira populit tem ; mun-
 nou me ken n' ket scecul t' terscm sigur
 gni flak , tui pass semren tane t' necun n'
 dasctnii e n' eel, e n' t' zeem t' scpirtnave ;
 e gni dit kee me scrit porsu h̄ali , bilē
 porsu diīli vet , e un vet me goi teme kam
 me t' i git lavdet, ci i kee meritue me munn,
 me urtii , me eel , me lmosc . . . Ti nne
 mos pacc pass marre prei mejet , as un s'
 kam me pass marre prei tejet ; e se ti tui e
 perb̄ue marren e sceculit jee levdue n̄er
 s̄s̄ t' hal̄kut, ci mue m' gnef per Miesct̄er
 e per Scelbues , ežē un kam m' u levdue ,
 ci ti jee nieri em, para Atit Pusctuoscm. Ti
 vet kee me geue, c̄ur t' kciit t' i sciofsc plot
 me marre e me psctielim. Ciefi e gaemeni
 et̄ kaa me ken i pa essap , c̄ur t' sciofsc
 mue Jecu Crisctin Eotin tan Rēg permi cieł
 e permi Tok , e Rēg perm̄ anmict e mii , t'
 zilt do t' m' rriin posct n̄en kam t' mia ,
 e do d' m' diin , se cusc jam.

3. Hió keé me scium gairet n' ket d̄r-
 gná , e porsu bur' i mir lefto me anmió tuu,
 e die, se n' Cieł asct gadi per t̄s̄ gni Cu-
 nor e lumnnosme , me t' zilen due me t'
 baa Rēg , psē populin tem jo per tamah , o

per cjaar tan, ma per hater tem e per lum-
nii teme e kee msue, e vù e kee per rugh t'
Parrisit ; munnou e hié keé n' Vnesct teme
per me scelbue ðeen, e vien dita, ci tine
kee me geue frætín e munnit e t' diere sate.
Nne m' nnighioisc, e nne j' a siiλsc scpinen
sceculit per me m' marr mrapa mue, kee
m' e giet gadi n' Cieλ lumniin tane, e gni
carigh fort t' bukur, n' t' zilen kee me nnei
Giøgtaar me mue basck per me baa giøg, e
kee me gikue nieræt, e nderi Éigt. Tui pass
cac t' māðe scpness, a s' asct rugh, ci tine
kà n' scecul t' hieksce me mue pak t' vsctira
e travai per vedi e per scelbim tierve per
me geue massannei basck me mue n' Cieλ
cāc t' māðe lumnií ?

T' i keesc fort n' hater veprat e miscriir-
scme, e bani per dit, sidomos gnasso vepra-
sc, t' zilat Criscti n' dit t' Giøgit kaa me t' i
beghenis perm̄t tiera. Mesctāri asct me borc
me baa lmosc ; psè giàn, ci e kaa, n' Kisc
e kaa fitue me stol. Se meritim' i māðð asct
me psctue me lmosc gni fukaraa prei deket;
sa má i màðð do t' jeet meritimi ut m' u mun-
nue me librue gni scpirt prei deket pa-sosme,
e me j' a sugurue gni jet, ci s' maron cùr.

XVIII.

F È R R I.

1. **B**iir , ti kee diit me i msue tiert , e me u ɣan , ci t' vsctirat mâ t' mɣaa gaepepet mâ t' foorta , ci jan hiek , o ci munnen m' u hiek n' sceul , t' giɣa , po e zām , me i mleɣ top m' gni vèn , me siarm t' funit ferrit , jo vec t' letā jan , por bilè s' jan asgiā . Per tɣɣ praa , ci i di kto pun , sa mâ i foort kaa me ken Siarmi n' Ferr ! die , se un vet at Siarm e kam neɣ per me i munnue faituort ; e mà n' ferr tɣɣ scium mâ fort , se tierve , giɣgi em kaa me t' arɣ hakut . Une giene t' kam baa me diit , ci mos m' u frigue , as m' u tut prei scpatet , as prei deket , por vec me drasct , e fort me drasct gnate , ci munnet me t' git n' at flak , e n' at siarm t' funit Ferrit me corp e me scpirt . E ti , ci drescte me tracue vehten , e me j' a ciart caiden corpit tan tui mos pritue me baa do vepra t' mira e tui lan e tui braktis per giɣɣmon do soi mcatesc t' ɣūnscme ; e ti , ci sod s' munnesc per pak dekika me durue gni ɣiim crejet , o semret , e s' munnesc me

bārt nnegui travai o nnegui fial t' iæt t' scioeit tan, ti, ci sod mercite, e rān t' vien me nnei giææ ditēn n' od pa dal kun, t' vien rān me cil gni leter per me knue per essap t' scpirtit tan, t' vien rān me ææan Uffizen, no me ææan urat, no me i nnighiue t' Parit tan; si kee me mmuit, o ingrat, m' u durue n' Fèrr, ciarmin e flaken e gacepet e funit Fèrrit si kee me mmuit me i bart per giææmon e jets? Deh! ciaætis, o Biir, ci sod æemra jote t' necet me flak t' dasctniis seme, e kii æel, e munnou me t' màææ gairet me scelbue scpirtin tan, e scpirtnat e t' ksctenvet vλαævet tuu; aboæa mos t' tokoin tææ me raa n' Fèrr m' u diegh e m' u pervlue prei assi ciarmit pa-sosm.

2. Ah me mmuit ti sod me i gnoft t' mirat e mææa e t' pa gnehuna, ci jan n' Cieæ, colai kisce me marr vesct, se sa munnim' i màææ asct me nnei pa ato t' mira! Ktene scctiere mir n' cræ, se me nnei pa mue per giææmon e jets, asct gni munnim e gni gacep gni mī her mā i foort se ai ciarm, ci asct n' Ferr; me nnei pa mue asct gni munnim i pa-maruem, psè rri per giææmon pa mmuit me gæue t' miren e t' pa-marueme, ci asct Eoti æt, munnim ac i màææ, sa i màææ jam

un vet, ci kam dek per t̄s n' Cr̄g per me
t' librue prei dialit e prei funit Ferrit. E ti,
ci sod kee puscted me ƒ̄ir prei Cielet Eotin
tan nn̄er duer tua, e massannei me met pa
tene per giƒ̄mon? ti, ci m' kee pass nn̄er
duer tua, e m' kee prek e m' perket per dit
n' Mesc, kee m' u daa prei mejet sa t' jeet
Eoti Eot? ti, ci sa her n' Mesc Corpin tem
per t' nniim t' mcateve t' d̄rgn̄s fal j' a kee
Atit Pusctuoscm, e sa ker n' crahnuor tan
e kee sctii ket sacramen t' dasctnimit, jee
racii me ciue vehten m' gnat hal, ci na mos
m' u paa c̄ur me scioci scioin? ps̄e n' F̄err
ti mue s' kee me m' dasct, as un, ci jam
n' Cieł, s' kam me t' dasct t̄s, ti mue kee
me m' mal̄kue, por ai mal̄kim siilet, e bie
n' rasct tane; eƒ̄e une t̄s kam me t' mal̄kue,
por mal̄kimi, ci t' a lscioi un t̄s, asct giƒ̄
ciarm. E n' Cieł praa kan me hii sa e sa,
ci jan rf̄e me t̄s, e kan marr cunghimin
prei tejet, e ti, ci i kee sceitnue ata, ci i
kee scelbue, ti vet n' Ferr; ti, sicur ui i
Pagheimit, ci lan e dliir prei mcatit sc̄irtin
e gnatii, ci pagheohet; por massannei ai
ui, ci pat virt̄t m' e sceitnue, gitet e derzet
kun n̄en ƒ̄ee m' gni grop; asct̄u ti, sceitnue
kee tiert, e vehten e kee hier? Ah, Biir,

ti, ci jee i scegnuem per me m' levdue per giɣɣmon, ti, ci kee bekue populin prei ánes seme, ah ti do t' viilisc prei gojet n' Ferr t' sciame cunra mejet, ti do t' a márrsc per giɣɣmon maalkimin prei mejet? Ti, ci kee kerkue, e pii me kelsceit tem balcmin e scelbimit, jee cail me pii me gnat cup ceherim e iɣnimit tem? e un, ci jam ken baa giɣɣ m' scen me t' mira, ci t' kam fal, asctù m' scen do t' bahemi, e do t' gɣoi tui paa t' kciat e munnimet, ci do t' i hieks n' fun t' Ferrit! Menia e mâr e joteja!

3. Nn' bàisc m' u bier, disprimet, brimt, e t' plassunat e cemres mâ t' foorta kan me ken gnato tuat, se ato t' tieter kui. Une praa, kee me ɣɣan, pacc die, pacc drit miaft, bilè mâ scium se tiert, per me i gnoft borcet e scpirtit tem; e se borcet e mia kiene mâ scium, e mâ t' râna, se borcet e scpirtit, ci i kan seculārt, une pacc ezè hire mâ scium, nnim mâ t' maze, per me i marue t' gɣa; une kiecc rit, e me puscted kiecc baa gadi barabar me ɣotin, e prannei mue m' à dasct me pass ken sceitnue per t' gial; e mue, tui pass giɣɣ ato t' mira, m' tokoi Fêrri e Fêrri m' tokoi per men t' crees! Ah medet per mue! une praa i bierun n' fun

*

t' Fèrrit mà eii se tiert, do t' màrr t' sciame
 giꝛꝛ farsc prei gnatsne Diemneve, t' zilt gni
 her, m' gni saman, une vet i kam sciaa,
 eꝛè m' kan pass drasct, e sod e per giꝛꝛmon,
 nnèr ꝛꝛoi e nnèr kam tꝛne; do t' i duroi per
 giꝛꝛmon gnata t' pa-fee, gnata seculaar,
 ci kan pass mà pak nnim, e mà pak hire,
 se un, e prannei do t' i marr eꝛè t' sciamet
 e ktꝛne, e do t' hiek mà scium munnime
 se kta! Ciscta kee me ꝛꝛan. J sciuomi ti,
 o Biir, nn' baiscin m' u turr m' tꝛꝛ, e m' u
 lsciue cunra tejet e ꝛsmegiaar, e ilakaa, e
 mic, e ata ci i kee rfse, e ata t' famuliis
 sate, t' bierun n' ferr per fai tan! kta kan
 me t' munnue, e as gni her rahat s' kan per
 t' lan. Gni scirt i vetum, ci t' biiret me tꝛꝛ
 basck, e ci t' jeet bier per sebet tan, mieri
 ti i mieri! fort i màꝛꝛ giak kaa m' u baa
 m' tꝛꝛ. Vai medet per tꝛꝛ! nn' t' arꝛt dita
 tꝛꝛ me nnam vehten, e vedit me i ꝛꝛan:
 malꝛkue sabati, ci kiecc baa Mesctaar, mal-
 kue bilè dita, ci kam lee n' dꝛrgnà! Se mèn
 s' kee zan nderi sot, psè t' kam durue, e
 t' kam fol giꝛꝛ her me semer t' dasctun,
 barè zèn mèn mos sodit tui mennue, se
 scka kaa me t' tokue gni dit, e tui drasct
 fort per scirt tan. Deh! kii misciriir e

t' zimtun n' semer per vedi, e m' ngusclo
mue tui e kɛɛve semren tane e tui e vù
n' rugh t' sceitniis.

Scko sopese n' Ferr me men per t' gial,
nn' do mos me sckue per s' dekun per gizz-
mon. Sceiti Sc' Jon Goi-arit e mmate gizzmon
para sève t' vet Ferrin t' scruem. N' Ugnià
kee knue se ai usmegiari, ci u buor, jo per
tieter kii bier, vec psè s' pat baa cūr gni
t' mir. Mesctaria jote kaa scium borce, e
nn' pacc reik m' u bier, sakt munnimet tua
mâ t' foorta kan me ken.

XIX.

RECIKU I T' BIERUNIT T' SCPIRTIT.

1. **M**enno, o Biir, e vèa o rõe, se
n' dargnâ, e nnèr kto samane sidomos
s' mmahet prei kalkut gni jèt tieter mâ e
pelciusscme, e rabatscme, e sefaascme, e
mâ e colaiscme, se ajo e Priftit, o e Frattit:
sa her ɛɛon seculãrt, ci askusc n' scecul
mâ mir s' asot, se Prifti, o Frati, e oi sefaan

mâ t' mir e hiekin Priftnit e Fretnit. Po, rahatiin e scpirtit Priftnit, o Fretnit, e kan mâ t' colaiscme cūr nnighioin mue, e maroin borcet e veta, ma prap per gnata Mesctaar, t' zilt s' jetoïn, si duhet, s' asct per t' vertet canaat tieter mâ i coorscm, mâ i gasepscm, e mâ e recikscm per m' u bier me scpirt, se canaati i Priftve, o i Fretve. Die sakt, se scium Mesctaar mennoin per vedi e per corp t' vet, e per mue s' u bie n' men aspak, as m' lœpin as m' kerkoin mue. N' Kisc teme gnehen scium Mesctaar: mâ pak kam gnassisc, ci jan t' mir per gnimen, e t' nassihatscm, e ci i lain borcet e veta. E ti s' di alaa giâ, se Giakue me ken cusc asct fort per t' u drasct per scpirt tii, e ai fort do t' frigohet.

2. Ti jee tui sckue motin tan m' gni scecul, ci une scpèsc e plot me goi e kam sciaa, psè asct ciart, e asct musc me scium t' kcia, e me scium dialii: ti jee tui jetue n' ket scecul t' flighscm per me mmuit me i baa nnègni far heirit, me i viit me munn, me zel, e me nassihate t' mira, por drui, se n' ven, ci me kxxœ ti sceculin prei mejet, sceculi po t' i mèrr mêt, po t' habit tœœ, e po t' kxxèn tœœ prei vedit, e po t' ban

me raa n' mcat, e m' u bier. Diali mâ fort
kerkon me tñue Mesctaart, se secular̄art.
Mesctaart jan zopat mâ t' mirat, ci atii j' a
kâne, e prannei mâ me cief i siīlet Mesctārīt
reẏẏ e reẏẏ nderi ci t' a keen kẏẏe prei vedit,
Scif, scka bani i Μαλkuemi nnēr Apostui
t' mii: Pietrin e bani me m' muhue, Juden
me m' traẏtue, Colen discēpulīn tem me git
gni Fee t' ree. Sa mas t̄sne kan filue maar e
mir, e kan marue eii e mrapsct. T' biin nnēr
men, ci gni mcat murtār i vetum mmaston
me t' ciue n' Fêrr, e ci scium sene, ci se-
cularve s' u scruchen per mcat murtar, t̄s
t' scruchen per murtar; psè jee Mesctaar, e
kee borce mâ t' rāna. Sa sciok tuu, psè
s' kien ẏẏir prei mejet me hii nnēr ur̄na
t' Priftniis, jan bier! sa tier jan bier, pse
menen e dien kan lan m' u calb; psè i kan
raa sc-cielm knimit e urtiis, e kan dasct
me jetue t' pa-diiscm! Sa tier jan bier, t' zilt
nonse t' knuoscm e t' marun-vesct ka essap' i
letrs, e t' eot me i viit e me i baa heir scium
Kiscs, psè jetuene bosc, e pa baa cūr far
t' miret, sod per ket pun ginen n' Ferr! sa
Mesctaar jan bier per mcate t' bâame prei
haλkut per sebet t̄sne; sa, psè borceet nuk
i kan marue, sicur u kaa pass prek; e sa

nne mram jan bier, psè nner sùs t' halhüt
t' urt e t' mir jan ken scitii, e jan ken duk,
ma psè t' prisciun per mrena e nner semra
t' veta, i kam percan prei Ciellet, e i kam git
n' Ferr, psè sicur ustalārt e mecatit kan ken.

3. Kam baa me diit un sa her, se ruga
e Parricit asct e nghusct, e nghusct ezè dera,
oh sa mâ e nghusct asct per tss, ci kee cac
scium borce, e jee nnèr cac scium revice
t' scirtit, revice mâ t' mzaa se t' secularvet.
Sceitnit e mii t' kan zfan, a gni her! -ci
pak Mesctaar scelbohen, e ci fort scium
biiren n' fun t' Ferrit. Kee mmuit me i vù
o rõe gnata vet, ci t' tremscin, e t' tutscin
tss per t' mir tane, kan ken trem e tut ata vet,
nonsè iscin t' mir vet, e sceiten. SceitiSc' Paal,
massi pat hiek me t' mâz z gairet sa munnime,
e travai e martirizime n' corp t' vet, massi
pat predikue me frst Ugnilin tem nnèr sa
e sa scehere e catune, ai tutei per vedi,
drote per scirtit t' vet, drizei ka mennote, se
kiscite Tencot per t' i dal perpara m' u gikue,
e ti me duer n' nii do me i marue dit tua
pa frigh, e pa j' u baa mukahet scirtit tan?
J sciuom, e i mâr! ti, ci rri pa cùr far
mennimit, e cassavetit per scirtit, e rri gizz
diten se t' bain dita, pa baa cùr gni pun

t' mir, por me zingare, o me supsi n' goi,
 e me cumuλ t' rakiis perpara, kuiton ti,
 se ksctù s' vêhe mâ n' recik m' u bier? Se
 praa resiku i t' bierunit asct i màẏ fort;
 cassaveti st per m' u librue prei assi resikut
 do t' jeet i màẏ fort. Haide praa, o Biir,
 t' ẏon gni her semra jote, se kee me ken
 giẏ-ugnii i emi, e ktene t' a keesc nnèr
 men t' scrue me, ci gni Mesctaar scioci st
 do t' discroin m' u baa scêit, nn' dasct mē
 pass saghλam scpirtin e vet, e me j' a su-
 gurue vetvedit Lumniin n' Regnii t' Parricit.

T' vsctirat nuk do t' lighsctoin; dera e
 Parricit gnimen e nghusct asct, ma hihet
 n' Cieλ, nne u munnoisc, sicur ẏot Criscti,
 me hii mren. Gni marinaar, gni Nicaam i
 mir s' i tutet resikut mâ t' màẏit, por gnather
 bilè mâ fort trimnohet. Mos u trēm praa
 nnèr t' vsctira tua: munnesc giẏ scka me
 baa me forz t' gnatii ẏotit, ci i trimnon e
 i forzon t' mirt. Mos u rrêi prei scioksc, e
 prei nassihateso tēve. Pak Mesctaar ginen,
 ci jeto in mir: jetò mir sicur jeto in kta pak
 Mesctaar, e kee me giet scelbimin e scpirtit
 basck me gnata pak Mesctaar.

XX.

MCATI VENIAL.

1. **B**iir, ti scpesc po bie n' gabim, e po jee tui gabue me men e me vulness; e psè gnato gabime tua jan mcate venial, rrêhe me vetvedi, se s' jan giâ: por jee n' gabim t' maꝛꝛ! A psè s' jan ato mcate murtar, a psè s' t' cioin n' fun t' Ferrit, kuiton tine, se nuk do t' munnobesc me giꝛꝛ scpirt m' u ruit prei mcatesc venial, e me m' pelciæ mue? Me diit mir, se sa i màꝛꝛ asct Eoti xt, s' kisce me i mmait per asgiâ, e mâ par kisce m' u cailis me bier scka do, deken kisce me baa cabuλ mâ par, se me m' fæe mue! C' do fai e mcat a s' asct giꝛꝛ-mon mâ i màꝛꝛ, se c' do munnim i ksai jet? Mue praa Eotin tan, t' Bâ-mirsin tan me m' iꝛnue! Sakt ciud asct. Ti vet mson e predikon, se kec asct me i fæe Eotit eꝛè me mcate venial; e knei ti mâ i pari po m' strapazon e jo gni her, por sa e sa her, e m' iꝛnon eꝛè o tui ꝛꝛan Mescen, o tui ꝛꝛan Uffizen, e tui laa tieria borçe? Po t' ankoï m' gnen ân, psè s' jee i foort; por me sa

pak munn kisce me ken i coti me captue vetvehten nnèr pun cac t' voghla; vec hirin tem mos t' a perbûeisc. Une, ci jam Èoti st, as meritoi m' u levdue prei tejet? e tine me hiek pak kec per hater tem a t' bâhet, se une s' e meritoi ket nner prei tejet? Ti nne mos m' kiosc besnik nnèr pun t' voghla, as nnèr pun t' mɛɟaja s' kee me diit me m' u mmait besnik.

2. M' scikio, o Biir i dasctun, e m' vèn o rôe n' ket Crɛg, kcisc se scka m' kan baa, e po m' bain mcatuort, e semra jote puscion rahat, vec psè me mcate murtar s' m' i pertriin munnimet, e vārt? a mun-nemi un me ken hoscud me tɛɛ, vec psè ti s' j' a vèn kamen Giakut tem? A fort pak t' kam dasct ci tine cac pak m' u zee per mue? Nnèr Seculaar per t' dreit scium ginen, ci t' marroin tɛɛ, psè jan mâ me pak mcate venial, e munnohen per dit ezè ato me i lan, o barè me i raɟue; e ti cac demel, ci s' zehe me m' a baa ɛsmetin pa hile giɟɟ-ugnii? e ket far ngusclicimit per nner, ci t' kam baa, jee tui m' a ɟan? Di fort mir scka u bana Apostuie t' mii t' mramen her, ci hangra buk me kta: descta m' u laa kamt; ket pun j' a u bana per

m' u zan atane sidomos ciket nassihat, ci cusc i avitet Lterit tem, do t' jeet giæ-ugnii i culuem n' semer. E ti, ci per dit e æue Mascen, e cungohe per dit m' u giet plot me mcate venial, e mos me pass cùr far cassavetit per me dliir scpirtin tan prei c' do soi mcatit e vessit t' kec? Cusc i avitet sofrs seme me hangher Corpin tem, e me pii Giakun tem, a s' asct laik mos me mennue per tieter giá, veo per mue, e me jetue per mue?

3. Une gnimen bāri scium; ma psè jam i duruoscm, prap s' munnemi m' u prit pa i aræ hakut mcatit; jam i miscriirscm, por jam eæè i dreit. Ti di, se Cieła s' baar cùr far t' keciet; ti di, se para Divanit tem peso-ohet n' terecii eæè gni fial e vetme æa-nun bosc, e pa nevoi, no po arsæ; ti di, se Mesctārt do t' gikohen me má scthernghim, se tiert. Nder Moisej kie castigue per cisso mcatesc venial. N' Burgatuor sa scpirtna hiekin gæepe t' foorta per scium mot, e i hiekin per cisso mcatesc venial. Sa niere jan bier per giæmon e jets n' fun t' Ferrit; psè s' i patne baa per cùr giá mcatet e venial e massannei ka pak ka pak patne raa nnèr mcate murtar. Juda me pak hini

me i fœe Ǝotit vet; por massannei nderi ku u sctææ! mriiti me m' traætue mue Miesctrin e vet. Ti nne mos pacc gaile per mue , menno per vevtedi barè. Me diit , se per giææ zilin mcat venial, ci ban, do t' hiisc me gni fūr t' mææ plot me eiarm e me flak , as gni mcat venial s' kisce me baa. Psè praa, per mos me recikue scpirtin tan, s' j' a vèn menen eæè mcateve venial?

Per giææ mramie bier n' kuitim t' scpirtit, perserii premtoi Ǝotit, ci kee menen m' u ruit prei mcatesc venial, sidomos prei gnatsne , ci mâ scpesc i kee baa , e bàn nnegni penness per ato mcate. Ǝæui scpesc: me mmuit un vec me gni kso mcatesc venial prei Feerit me librue giææ diemnit, s' kisce m' e baa, psè i fœei Tenæot eæè me gni meat t' voghel, e Tenæot s' due mâ cūr me i fœe. Sa ginen n' Burgatuor per mcate venial, eh me mmuit me dal prei Burgatuorit, e me kæææ n' dærgnâ! ma per ta asct marue puna. Sctiere mir n' cræe ket nasihat: cusc s' i bàn per asgiâ mcatet venial, fort colai munnet me raa nnèr mcate murtâr; sicur scium kui i kaa tokue kio e see.

T' FTOFTIT E SCPIRTIT.

[197]

1. **B**iir, t̄x̄ t' hà menia, se jee mir me mue, psè ruhe prei mcatesc murtār, psè nnegni t' mir jee tui e baa, e tui vû o rõe se scium jan mâ t' kcii, se tii vet, ngusc-lohe, e ƣue falemi nners Eotit, ci s' jam, sicur gnai scioci em, uƣ-kec, serraf, scanuɭuor, s' kam ƣan cùr as ƣam Mesc n' mcat murtar, gninoi scpesc, ƣam Uffizen per dit, bâi nnegni limosc; por ti, o Biir, jee i Eoti me baa mâ scium t' mira per vedi, e per tier. Jan seculaar, ci bâin mâ scium t' mira se ti! e praa t̄x̄ t' perket me i calue n' sceitnii Seculaart. Eƣè ajo e mir, ci po e bàn, asct plot me ilet, me lege! Nieti, e merami st s' jan t' dliir scium her; sa her filon punen m' e baa, por e maron me pritess, e me men per havaa. Scka t' ƣam tasc per t' kcìa tua, ci i ban? t' jeen venial kto mcate tua; por sa ksòsc per dit e n' t' vesciun, e n' t' folun, e n' t' ciesciun, e n' hâe, e n' pie... por sa her eƣè j' a bukuron vedit, e do sene, ci jan mcate, s' i bàn per asgiâ....!

Mennò mir, o i sciuom o i verbt, o i yorfn, mennò mir per scpirt tan!

2. Biir, a s' po scef, se scpirti xt, tasc jan di sa viet, per dit asct tui sckue mâ posct, e tui bier! borci xt praa t' scterngote e t' scterngon me pass ken, e me ken sod e per giæmon i pār nnèr Seculār ma t' mir si per urtii e per ere, asctù per sceitnii: tæx t' u dèscet me ez mrapa mejet mas giurmsc mia, e me rrah gnato ruga, ci kam rrah un, e porsì mâ i miri æsmegiaari em me ken ti giææziarm nec per mue, e per nner teme; ma s' asct ksctù puna jote: po t' sciof, se jee i pa cassavet per scpirt tan e per tier me t' maææ solum tanin, e t' atænve. Ginia ka t' sciofin t' ftoft e demel, e biirin uæda-jen per tæx, e s' t' bâin cùr far cirāmit, e nneret. Sa mas nassihatit kèc, ci marrin prei tejet, lastohen nnèr mcate t' veta, e nnèr vesse t' kcia! A s' po scef, se sa fort munnohet diali me marr hæcm permî t' kscten? e ti s' i ruen, e ti s' i nnimon me urat, me msime, me predikime? psè rri cac t' ftoft? bare mos jetò ksctù pa sctii vetvedit cùr far iænimit, e pa cùr far caherit, psè kio asct mâ e kcia e t' kciavet.

3. È mos sodit, nne mos i cilsc sæt

tuu mē paa vetvehten , si kaa me marue
 puna jote? Do m' u giet ksctù i fotft nderi
 n' fiλ t' mords? a s' meriton me t' a ciue
 morden mâ scepit, permassi po jeton sicur
 gni pēm e pa frstscme , o gni tok e pa
 beregietscme, ci s' i duhe as vedit as kui
 per fai tan? N' gişg kam me t' pvet permî
 gnato t' mira, ci kisce mmuit me i baa, e
 kam me t' pvet ežè permî gnato t' kcia, ci
 kisce mmuit me i prit; kam me t' pvet per
 sa her, ci une t' a kam scnrît menen tane
 ma tine i kee raa sc-cielm hirit tem, e s'
 i kee pergieg aspak dasctniis seme, kam
 me t' pvet permî vakt e nghaê, ci kee pass,
 e prannei nnegni t' mir kisce mmuit me
 pass baa. E se kto t' gişa s' mmastoin per
 me t' frigue, nnii kto tiera fial. Me t' lsciue
 un tşş doret, a kisce m' u trisctue, e m'
 u driş? E praa ruju se m' işnon, psè co-
 lai t' lsciol doret, e t' perçaa prei me-
 jet. E sa her un me t' baa me diit tşş?
 t' kam şşan, e prap po t' şşam, ci massi
 t' muscet cupa mir, hieki viiç prei te-
 jet, e t' i resis do t' mira, ci pata me-
 nen me t' i fal, e sod s' t' i fali; psè
 tine s' m' a fal mue gişş-ugnii semren tane.
 E tnmēt e dialit me t' u sctue, e me

me t' u nal, me t' u fik drita e scpirtit, c' haλ kee me i giet scpirtit tan? A t' bie n' men scka i pacc baa gnatii xsmegiarit, ci e pat mlue nnen xee sermajen, ci j' a pacc xan me rescperue; pse ai u giet demel e i kec, e castigova me vrep, e m' gni hapsame t' terscme e gita per mos me e zier ma cūr prei asso hapsaniet. Pema, ci s' giti frxt, muor nnamen teme, e t' uk muor nnamen teme u xxaa, h pree, e kiè git n' eierm per m' u diegh. Cisctù txx munnet me t' baa vaki. Ban penness e munnou per vedi, e per t' mir tierve; godite xemren tane, e musce me hir e me t' mira, aboλa, cūr t' m' dukesc, mos t' m' dalsc perpara rdesciun pa t' mira.

Nn' kiosk i stoft, kcizr ka t' vien sebeti, a psè s' mennon per scpirt, a psè s' kee pass gni Rfxes, ksciλtaar t' mir, a psè kee nnei demel pa baa cūr far punet, a psè jee taftis mas giâjet mas sefajet t' corpit, a psè i kee haλakat mêt, e jee sciocnue me Seculaar; e si t' a keesc gnoft sebetin, me vrep hie e scgule me ranz prei xemres sate. Sceiti Sc' Ambrog Arcipesckv' i Milanit t' i sctie n' crxe kto fial: se Eotxn

maalkon gnat nieri, ci punen e tii e bàn me
přitess, demeli n' ʒsmet Tençot kaa hak me
drasct, psè jò fort mir kaa me marue jeten
e vet.

XXII.

PRITESSA.

1. **B**iir, un po t' sciof fort demel, e s'
po jee cūr gni t' mir tui e baa: a ksctū
kuiton ti, se i maron borcet tua? E praa t'
kam baa Mesctaar pastafat, ci me mmuit me
i viit Kiscs seme me knime, me die, me
urtii, me predikime, me msime, me cior-
time, e me tiera vepra t' mira, ci t' urʒnon
Mesctaria me i baa. A t' ble n' men scka
t' ʒʒà Ipesckvi, cūr t' i ʒà urʒnat e Priftniis?
t' duhet, t' ʒʒà, me ʒʒan Mesc, me bekue,
me predikue, me ʒan e me daa sacramenet
atsne, ci i ləpin; t' duhet me i nnimue
Ipesckvit, sicur Moisejt i nnimuen ata sctat-
ʒet e dʒ plec, e sicur Apostuit m' nnimuen
mue. Ket t' maʒe baarr j' a vune vedit c'
m' at dit, ci u vesce me petka t' sciugurueme.

E ti borcet tua kee m' i marue me giꝛꝛ ket demelii, ci kee? Ti s' mennon, ci gnat-her, ci mos t' a kuitoisc diten, kam me t' ꝛꝛir para mejet, e pa cùr far miscriiret kam me t' pvet giꝛꝛ sesi permí coh, e nghâe, ci t' kam ꝛan. Ti vet me marr gni nieri n' xsmet tan, kx eꝛè pse s' kaa dor t' kece me t' vieꝛ, eꝛè psè s' vèn goi mî tꝛx me fol kec, o me t' sciaa, vec psè xsmetin s' t' a ban, e s' t' a maron, sigur e lꝛp tine, s' kisce m' e durue, por kisce m' e per-ean; a psè ti nuk vieꝛ, s' dehe, a psè s' flet kec per mue t' ha' menia, se munnesc me ken mir me mue, kuiton se une mun-nem me t' durue, nne kiosc demel, e nne mos i maroisc me eel e me gairet borcet tua, e ma eii nn' hisc me punue per s' mrapsttit? Vec per ket t' vetme arsæ, psè rri me duer n' nii, e priton m' e baa t' miren, ci jee vù per m' e baa, asct gni pun fort per t' u sciaa, e ti meriton m' u ca-stigue.

2. Menno, si kisce me mmuit me godit, e me lulæue scpirtin tan me t' mira, ciraam e nner me pass prei hàllkut, heir sciùm me i baa Kisc e popuðit. Scpirtnat pressin nnim t' maꝛe prei tejet; ma si rriisc, se t' bain

*

dita , n' demelii tane, si t' i keesc mêt tua per havaa, kerkui ti s' i viin giã , e tni- met e dialit mâ fort menen t' a mloin, t' reẏoin e t' habissin , e ather eẏè mâ co- lai i fœn Ɔotit , psè nnim prei mejet s' kee me pass me i cinnrue mcatit. E cusc mâ fort , se t' pa-punt epen lojet , ẏacciave e ẏanave , okave, fialve t' pa-hiiscme , hæ- jet e piiet pa-uẏ , hengut e dœenit , e ẏu- niive? E kta Mesctaar t' pa-pun, ci siilen post e perpiet salahana , jan sebet , ci me j' u bier erçi Mesctariis , e secularve u apin sebet me ẏan , ci scium jan Mesct- ârt , jan mâ per scerr t' ksctenimit, se per heir , e mos t' iscin mâ mir , psè barè po- puli prei tœne s' kiscite me marr scanuλ. Kiscia , ci asct scpia e Atit tem , ci asct vèn i bekuem, scegnue per me ẏan urat , asct baa porsi scpêλ haidutsc e hainasc ; urẏnimet e mia jan tu' u marr nneper kam t' ksctent, vlaenit tuu kan raa n' dor t' Ui- kut , ci asct diali anmiku em , e anmiku ıt ; e ti o Biir , rri me scikiue per seeri , rri me duer n' nii , e s' ciohe me gairet , armatissun me eel , me leftue per nner t' Atit tem , per nner teme , e per t' mir t' vlaeve tuu? Eẏè kee sẏ e fage me ẏan :

s' dii, scka me baa, cùr far punet me baa s' po m' dèl ! Ah scpirnat m' cusctoin scium munn, psè per ta kam derx Giakun tem n' Cræg, e kto scpirtna m' u bier n' Fèrr; e ti me pritue me scirii doren tane prei atsne, aboła munn t' capen per tæx, e t' dalin n' brèg prei recikat t' bierunit, e ti me pritue me i raa mrapa tu' u bertit, ci t' a laan rughen a dialit, e t' capen me Eotin tui raa n' pennim nner kam t' mia. Scpirnat praa m' u bier per demelii tane ! Malkue kioft pritessa me baa veprat e mira.

3. M' ƒæue, se s' kee vakt, e nuk t' dèl rèd me baa veprat e mira. Scka po ƒæue ? s' kee vakt, nuk t' dèl rèd ? ah ! gnac scium vakt kee, ci dita t' nghiatet, e s' di, se si m' e sckue. Rèd t' dèl miaft me i kcixr e me i venue essapet e sceculit. ƒæue, se s' kee ku m' u cap : Si s' kee ku m' u cap n' pun ? pos uratet, uffiziet, knimit, e æsmetit Kiscs, a s' ginen fukaraa t' sckret per t' u kcixr, jetima pa prin per t' u scikiue, t' lig per t' u paa, e per t' u ngusclue, t' pa-diiscm per t' u msue, mcatnuor per t' u ciortue ? ƒæue prap, ci s' kee rabatii, e die per me i punue kto sciarte ; por Mesctaar mâ t' vorfn se ti, mâ t' pa-latuem, mâ t' pa-

discm , mâ t' pa-scnedscm se ti , por psè
 m' duon mue, me forz ci kan, jan tui cial-
 tis, e tui baa scium t' mira per scpirt t' vet,
 e per scpirtna t' ksctenve. Scdrize ti prap ,
 e ɣɣue , ci jan Mesctaar cisctu si ti : ɣɣon
 Mescen, Uffizen, e mâ as giâ. Ah! i sciuom!
 n' fiλ t' mords kee me i cil sɣɣt tuu , e kee
 me i gnoft borcet , ci per demelii i kee lan
 pa i marue. Me diit tine, se deken afer e kee,
 a kisce me i ɣɣan kto fial , e a kisce m' u
 giet rahat ? Se faituor kee m' u bâa vec psè
 s' e kee sctii n' pun sermajen , ci t' a kam
 ɣan , sa mâ i màɣɣ faituor kee m' u baa ,
 nn' e pacc hup , eɣè mâ faituor , nne jee
 ngarkue me scium tiera mcate tua , e me
 mcate t' huoja bâamun per fai tan , e per
 sebet tan. Kee me gnoft ather , nevojen ,
 dobiin e colaiλekun per mos me pass pri-
 tue ; por teper von ; e permassi s' kee dasct
 m' u munnue basck me t' mir sciok tuu ,
 me diemen basck me sc kue n' Fèrr me i
 hiek munnimet e pa-sosm.

Pos Mescet, ci do t' a ɣɣuisc me t' màɣɣ di-
 vuzion , e pos Uffiziet , scegnòe vaktin e vet
 urats, lezimit, e knimit t' nnegni letrs divoc-
 me, veprave t' miscriirsme, e borceve tua , e

gixmon rri gadi, ci diali mos t' keen hœcm
 me t' sctii n' mecat. Munnou me grabit vaktin
 ci kee, e mos t' sckoin gni sahat bosc pa baa
 nnegni pun t' mir per scpirt. Moti sckon, e
 s' vien mâ, e prei motit, ci sckon, è s'
 vien, leen fitim' i scpirtit, e i Reghniis
 Parriëit.

XXIII.

KNIMI.

1. **M**ennò, o Biir, se une n' hater tem
 s' e kam gnat seculaar, ci s' kaa die per me
 diit punt mâ t' nevoiscme t' scpirtit, a kui-
 ton ti, se munnem me durue gni sciocin tan
 t' pa-diïscm? ti me terrii t' menes sate, e
 me pa-die nner s' i nep Eotit tan, ci asct
 gix drit e die. A munnem un me t' durue
 txx, ci s' di me m' nnerue, e s' di me baa,
 ci t' m' nneroin tiert? Si munnen ginia me
 t' sctii txx nermietz me m' u lut mue, se
 ti s' i di, as i mèrr vesct fialt, ci m' i
 xzue? ti jee elcia em; por c' far elciet jee,
 ci s' di me i calzue halkut fialt e mia?

ti pa die, e pa knim jee sicur gni baktii; e si munnesc m' u gneh nnēr sciok tuu, e m' u ƣir vecili em? Letrat sceite, t' scrue-mit sceit, t̄x t' i laac amanet; ma c' do-bii, se t' i lacc nnēr duer tua, massi ti as i cil, as i scikion me s̄x. Ah letrat n' od tane kan zan gni ghisct pluhun, psè s' i mèrr n' dor as gni her. E psè i porosit t' ksctent, ci cūr t' keen nnegni scisbe, e nnogni t' pvetun nnēr essape t' scpirtit, e t' Fees, t' vin tu ti m' u marr vesct, e me marr gevapin, permassi ti s' di cūr giâ per vedi? Po, gni soi diet e kee; die me murmurue, me marr nneren, me percie, me gherгаа, kee diazi n' mene tane, die sce-culit, e ksai die s' i ƣon, por scerrii; e kiò scerri asct per dnim tan. Die per me i baa boreet tua pò sciof, se s'kee. Por a s' di ti giâ, se une s' due Mesctaar t' pa-diiscm? t' pa-diiscmit s' meritoin m' u ƣir Mesctaar; as un s' i gnof, se jan t' miit.

2 E ngrata Kisc'! Kiò à munnue me t' baa nieri taman; kiò t' kaa vû n' Sckol, o n' Colleg, kaa giet Miesctra per t̄x, per me mmuit ti mâ colai me zan letra, die e urtii; por bosc asct munnue, pse cūr far fr̄stit nderi sot s' kee baa me at dien

tane, ci gni her e kee pass, por sod e kee bier; psè i kee braktis letrat. 𐌺𐌹𐌸𐌹: jam i pa-diiscm, psè s' kam nnei n' Sckol me zan; kèc fort. Kiscia praa e kaa vù gni tehmi, ci cusc asct i pa-diiscm, Ipesckvi mos me guzue me i 𐌺𐌹𐌸𐌹 urznat e Pristniis, as ai me guzue me i lǽp; psè Kiscia mâ hoscnuð asct me pass pak Mesctaar, por t' mir e t' knuoscm, se scium e t' kcii e t' pa-diiscm; psè ktǽne heiri s' i scifet cùr. Kiscia kaa urznue ezè, ci perpara se t' bahet nnokusc Mesctaar, t' diihet mir a i di a jo essapet e sacramenevet, e a di populit me ja msue barè punt mâ t' nevoiscme, ci lǽpen per m' u scelbue; psè Kiscia prei Mesctarit t' mir pret heir, e pret fitiminin e Scpirtnave t' birve t' vet. Por Kiscia Nana jote musc me vaj kiaan; psè sod scef, se i mungoin Miesctra fejet, e rfæs t' mir; e ksciλtaar, e predikataar t' knuoscm, e sod asct m' at nevoi, ci me i psctet Famuliat, e scpirtnat e t' birve t' vet gnatsnve, ci s' jan t' dèi. Kiscia fort mir i scef fmiit e vet t' ùnscm, ka lǽpin buken e scpirtit, lǽpin m' u msue, me marr sacramenet me fræt, e s' gièn Mesctaar, ci me j' à 𐌺𐌹𐌸𐌹 e me j' a u daa grimza grimza buken, due

me ɣan, u' giên Mesctaar me i git taman n' rugh, e me j' a u diftue Cielên; e kta Mesctaar t' kcii, e t' pa-diiscm n' vèn ci me u zan bùk me hangher, u apin gùr; psè no s' diin me i msue, no s' cilin gojen aspak me fol; psè Ugniλin e kan nnèr duer, por tui ken t' pa-discm, s' marrin vesct scka mmahet n' Ugniλ, e scka calzon Ugni-λi. Kiscia scéf t' birt e vet, ci rriin n' terr, e jetoïn nnèr scium gabime, i sciâan semra ka vèn o roê, se s' kaa ken me i git n' drit, e me j' u calzue nassihatïn e Scpirtit. Plot me iɣnim vèn essap, ka e kan mlue ɣeen mcatet, e t' kciat giɣɣ farsc; por mâ fort i sciâan semra, psè scéf sa Mesctaar t' verbt, e t' pa-diiscm, ciei pa-goj, ci s' diin me cil gojen me bertit, me fol, e me diftue rughen e Parricit. Ka kiaan, e muscet me vaj kio Kisc Nana jote, scpirtnat e t' birve t' vet biin n' fun t' ferrit. Ah Mesctaar t' pa-diiscm, ju jeni eolumciart e Kiscs, ju jeni rrenim' i scpirtnave! mâ mir mos t' isci gial, o mos t' isci ken.

3. I mieri ti! m' calzo o i ngrat o i sciuom: tasc sa viet, ci jee Mesctaar, kee pass vakt, nghâe, sebete per me zan, e sefaa eɣè scium, e c' t' mir kee baa nderi

sod? Sa Sciok tuu jotoin me erε, e me nierεii, e musc me t' mirā t' scpirtit, i kan vieft, e per dit i viin populit tem me ur-tii, me t' pervûitlek e me ελ! Por c' t' mir jee i εoti me baa ti e per vedi e per tier massi as mnσren me i msue nuk e dî? e s' munnesc m' e diit, massi haberin e letrs s' e kee, e m' e pass pass, sod e kee bier? T' kisce zan bare nnogni sen, e mos t' isce kaal giεε-ugnii! s'kiscin ginia me t' vû n' sciosc me luit me tεε, e me t' a vû gacin. Me pass knim e die, per sa mcate tua, kisce diit me baa penness, sa kisce lan, sa tnime diazit mâ pak kisce pass, sa recice t' scpirtit mâ pak! Per knim e die e punve t' scpirtit, e borceve tua. Eεè psè tine s' jee Rfσes, o Prift famuliet, tεε kam me t' pvet mî mcate, e t' kcia ci bâhen; psè, sicur Mesctaar, kee pass borc giεε zilit rughen me j' a distue. E nn' kiosc Rfσes, e Prift Famuliet...! Mos me pass n' scpirt tan tieter mcat, vec mcatin e pa-dies, kε vetum mmaston bilè tepron me t' bier; psè jee Mesctaar.

Nne mos i pacc knue, e zan borcet tua, si t' munnesc, bani haλ e derman vedit,

e veni capak fait tan. Sceiti Sc' Ignaz e
Sceiti Sc' Camil trii-zet vietsc tui ken , hiine
mé i zan letrat, e massannei t' mira scium
kan baa. Ezè nne kiosc plāk, e flok tui t'
jan ʒʒii giʒʒ-ugnii , lezo bare nnogni libr
t' divocm , jeten e Sceitnavet , o nnegni
dotrin.

XXIV.

F E J A.

1. **B**iir , samanet e socme jan t' vsctira
fort. Scanuli kaa dal per fusc, e meati
giʒʒka kaa marr ʒeen, Kiscia eme asct sod
plot me travai, msimet e mia s' sctihen n'
vesc , bilè jan mmait per asgiâ , Feja eme
asct vù n' gac e n' loi , Ugnili asct per-
bus, e s' kciaret aspak, Fèrri, ʒʒon disa sot,
asct gni giâ e hartueme , e s' i besoin.
Kto samane a s' jan t' liga e t' vsctira , e
per dit vin tu u ciart ezè mâ fort. Po vene
o rõe vehten gni her, a jee i foort n' Fee
sceite. Me t' tneue cusc nnèr essape t' Fees,
a kiscite me t' luit menia nnopak? Per m'

u duk i knuoscm, a kisce me i pelcise do scime, do libr, do soi gazetasc, ci sod jan hap giꝛ-kun, nnèr t' zilat knohen do pun cunra Fees sceite, cunra Vicarit tem Paps Roms e cunra Kiscs seme? Per m' u paa, se jee i sckuoscm, e i kânsbcm me zee, a kisce me j' a baa ciefin anmicve mii, n' vèn ci m' u ju cunnersctue, cūr hiin me git prei gojet helmin, ci e kan n' semer me niet ci m' e prisc ksctenimin, e me i fligh vesset? Ti vet a kisce me git prei gojes sate nnegni fial, ci kiscite m' e diftue semren tane t' ciuruktissun e t' calbt? Fort kisce me m' a prisc ciefin, me hii ti me i beghenis fialt e do ciamacave, ci flassin mî pun, ci s' u perkassin, e vèn goi mî Ugniλ tem. Marre e mæze asct per tæx mos me i dalcot sceites Fee, me diit, se e recikon cræet e jeten tane. Mos me ken ti i foort n' Fee, kisce me zan scanuλ, e prei nassihatit tan scium scpirtna kiscin m' u bier! e sa mcate kiscin me raa mî tæx!

2. Di zæue me goi, zæue ezè me men, se besson pa cūr far vesvessiet n' sceiten Fee, ma c' faide? me vepra ti jee tu' i raa mohit. Oh bessim! di se n' Oste t' sciugerueme mmahet Criscti si Eot, e si nieri

basck; c' dobie, se e di; permassi Mescen
 e ɣɣue me fort pak divozion e me mcat mur-
 tar n' cemer! ti besson, se sacramenet jan
 fræt' i Giakut tem; ma scka t' viin kɣ bes-
 sim, se cùr far fræt'it s' kee zier prei sa-
 cramenesc per scpirt tan, e ɣan i kee eɣè
 gnatsne, ci s' i kan meritue! Me bessue,
 me predikue Ugniλin tem, e mue, ci jam
 vû n' crɣg per dɔrgna, e me jetue massan-
 nei cunra Ugniλit, e ma eii, se do Seculaar
 t' kcii, a kio asct Feja jote! me bessue, se
 asct Giɣgi, e Ferri, e mue mos me m' drasct,
 sicur mos me ken un Giɣgtāri ɣt, bilè
 mue me m' fɣe e me m' iɣnue me mcate
 tua, e me pritess, kio asct gni ciud e maɣe!
 Me bessue, se scpirtnat jan scperblue me
 Giak tem, e ti mos m' u zee aspak per
 scelbim t' atɣne, bilè me nassihate tua t' kcia
 me m' i grabit prei doret, kio asct hataa!
 Me bessue, se gnata, ci jan t' ftoft nnèr pun
 t' scpirtit m' neveriten, e i kam rân, e ti
 mos u zee as per scpirt tan, as per me
 baa veprat e mira, kio miaft e kece asct!
 Me bessue se cusc i nnighion Kisc, mue m'
 nnighion, e knei s' kee gaile, se i ciart sɣ-
 let e urɣnimet e sai! Me bessue, se maɣ-
 nia jote, pusctedia jote asct e hɣnuoscme,

e knei mos me diit m' e mmait me nner!
 Me bessue, se je vecili em, e knei jcton porsì
 gni Secułaar i kèc, bilè porsì diali vet,
 psè me scanuλ po m' i hup scpirtnat! Oh
 bessim, oh Fee! ti tui punue m' ket mnør,
 Fees jee tui raa mohit per gnimen. Ti ξξue
 prap: bessoi n' Sceiten Fee; mâ ezè diem-
 nit bessoin, bilè ezè driξen; mâ ti as fri-
 gohe, as driξe. Se veprat s' i pergiegin fialve
 tua, ti me gnato fial tua po m' mson me
 t' mmait per t' kèc, e per renz.

3. Por ti a s' po scef, se ksctù tui jetue
 ezè tierve po i bàn scèrr n' hak t' fees? Sa
 jan, ci ka sciofin Mesctarin t' mrapsctuem,
 filoin m' u lighsctue n' semer kà feja, bilè
 mriin mos me i bessue Ugniλit, e kuitoin
 nnèr men t' veta, se senergime e dreξime
 niereisc jan fialt, ci mmahen n' Ugniλ, mriin
 mos me i bessue sacramenevet, e s' bessoin,
 se Mesctari n' rñim kaa hœcm me fal mcate,
 e s' mennoin, se kan gni scpirt t' pa-mort;
 s' e druon Ferrin, s' e discroin Parrisin, vec
 nepsin e vet marrin mrapa, e natœren e vet
 e scfrein pa mennue per Jet t' pa-sosme? Ti
 jee sebeti i ktsne mcateve. Ah Mesctaar, ti
 di mirfiλit scka kam hiek un per me temelue
 Feen teme; ti di se un t' kam baa Mesctaar

castan , ci me i forzue n' fee t' ksctent scper-
blæm me Giak tem ; ti di , se jee me borc
me i cinnrue mcatit me t' màẏ gairet. Ti ,
ci jee vλaa me gnata Mesctaar sceiten , t' zilt
per m' e hap feen nneper dærgna kan hiek
sa munnime e travai , e nderi jeten e vet
e kan ẏan nnèr martiriẏime ; ti , ci jee vù
per m' e ruit , e per me i dal-cot Fees seme ,
do t' i temeloisc barè , e do t' i forzoisc n' ket
Fee me eλ e me dasctnii t' màẏ t' ksctent
vλasnit tuu.

Largou prei gnatsne , ci s' flassin mir per
sceiten Fee , per Seeitin At Pap e per t' Pār.
Giti n' eiarm gnato letra , ci jan scrue cunra
fees son. Knoi gnato letra , ci munnen me
t' git n' drit. Ruju prei tamahit ; psè prei
tamahit scium t' diiscm kan traẏtue vehten ,
e kan dal jasct hodudit t' Fees. Ruju eẏè prei
ẏuniisc ; psè prei ẏuniisc niercit mâ t' urt ,
e mâ t' knuoscm kan dal ercèit e Fejet.

XXV.

SCPNESSA.

1. **B**iir, cùr giá mos drui n' seecul, pos mue, e mos gabo me vù usdajen tane n' tieter ken, pos n' mue, ci jam Eoti st. E c' far heirit kee, se cape me giá, o me mic t' foort, o me die, e me ustalek tan? bosc, o Biir; kto txx t' lan n' balt, nne mos u capsc me mue. A s' di ti, se maalkue asct ai nieri, ci scpnesson n' sciocin e vet, e i zèn bess? a s' di ti, se gixmon kaa me ken i posctnuem gnai, ci levdohet permi marifetin e ustalekun e vet? Nne mos e hieksc ket usdaj t' mâr, ci kee mî forz tane, kaa me t' mungue forza eme. Ti vene usdajen tane mî mue, e gît massannei e ankou, nn' t' mungoft giá nnegni her, massi t' m' keesc lxp e kerkue me gixx semer.

2. Mos u biir aspak, por epi gairet vetvedit. Une s' due, ci t' keesc scpness mî vetvedi pa frigh; por s' due ežè, ci t' druisic pa pass scpness n' mue, Per mcate tua kee arsxe me drasct; psè ežè jan ato mâ t' mžaa, se mcatet e secularvet; por as t' kam premtue, se t' gixà t' i fali? Kiscs seme i kam žan

puscted me t' sghiꝛ prei giꝛave. Une a s' kam mriit me baa bee, ci s' due, ci mcatnuori t' biiret, ma ci t' kꝛꝛehet e t' scelbohet? Me haꝛk cūr flet, kto fial i zen n' goi, ma per vedi s' i mennon. Jo vec gadi jam me t' fal, ma due sceit me t' baa. Sc' Pietri, e Sc' Paali a s' kan ken mcatnuor? e praa jo vec i kam fal, por sceiten eꝛè i kam baa, e t' Pār Kiscet. Ah, mos u biir prei t' vsctirasc, haꝛesc, travaisc, e turbulimesc t' ksai jet: cūr t' m' lꝛpisc ti mue, une kꝛꝛehem prei tejet, e kam me t' nnimue eꝛè nnèr kto nevoj tua. Kcisri varrt e mia n' Corp tem, kto varr t' a distoin dasctniin teme. Se une t' kam ꝛan tꝛꝛ puscted me sghiꝛ prei mcatesc, se n' Mesc, ci ꝛꝛue, e n' sacramene, ci i nep tierve, t' i kam baa teslim hiet e mii, Giakun tem, e giꝛꝛ-ugnii vetvehten n' dor t' i kam ꝛan per scelhim t' scpirtnavet, a kuiton, se kto t' mira s' i kam ꝛan tꝛꝛ mâ par, se tieter kui? Une massi kam filue m' e baa punen, due eꝛè m' e marue. Me ganiilek t' mirat e mia t' i kam fal per me mmuit ti m' u scelbue; due praa, ci t' scelbohesc, e t' viisc n' Regnii teme. Pnaa per me arꝛ n' Cieꝛ kaa met m' tꝛꝛ. Kii usdaj n' mue, e un jam me tꝛꝛ.

3. Menno, se jee Biri em, e prannei ezè mirascia e Lumnii seme; e nn' do me hiek kee me mue, tana munnimet e travail e ksai jet mlezun basck s' jan asgiâ me i vâ me t' mirat e Regniis seme. E ti gnat pak munn, gnat griim travai, e iznim, ci e mèrr, e me vulness a baan per dasctnii teme, e mmâ per gni sen t' màxx, o t' teperscm? Sa Mesctaar sciok tuu t' lig n' semer, e t' pakvetscm, e t' pa-gairetscm, sicur jee ti, nnimue prei hirit tem kan baa pun t' mzaa per me fitue Parricin. Ti kerkun gneti mos scko me men, por m' kcizr mue n' Crug. Sa munnime, sa travai hocia, sa strapaz muora prei anmicsc, nderi ci e xacc jeten teme n' miedis t' gasepeve; e kto t' giza n' mue kiën baa vakii perpara se hina n' Ciel n' Lumnii teme. Scka s' jan gni pal tui hiek n' scecul per corp, per ere t' vet, per scecul t' rreiscm! ti vet sa iznime sa t' vsctira kee durue, e per scka? scium her per asgiâ. E per me fitue Lumniin e pa-sosme jee cac demel? per vedi, e per t' mir tane praa e kee c' do mir, ci t' bàssc. Ti s' menton, se une n' Ciel mâ t' miren Cunor t' kam baa gadi. Ti praa nnim e hire mâ scium, se secuãrt, kee pass; e psè mâ pak, se kta,

*

po jee tui cialtis per scpirt tan, e mâ pak gairet, se kta, jee tui baa, per me fitue Parricin? Moti sckon, e s' vien, e jeta e nierit s' asct e ghiaat, e sahati i deks s' dihet. Sa t' jeesc giał, munnou praa me grumulue t' mira per Lumnii tane. Mos t' nghiätet fort; psè scepit kam me arx me t' paa, e hakun, si t' a keesc meritue, giꝛꝛ-ugnii kam me t' a xan, e giꝛꝛ-zilit kam me j' a xan, si t' a keet meritue giꝛꝛ-i-zili me vepra t' veta.

ꝼrote sceiti Sc' Bernard: gnata do t' i sghielin t' Part per me i baa Mesctaar, ci t' diftoin sel e cief me zan, me knue, e me xan urat, e ci nnèr t' giza pun t' veta t' keen mâ scium usdai n' urat, se n' munn e n' ustalek t' vet. Rri larg sebeteve, ci t' i marrin mêt, rri larg sceculit, e henghut sceculārve. Eignve t' vet. Eotun kaa vû lecii me t' ruit prei belaasc; por cūr t' jeesc n' rugh t' heirit, se jo, cūr t' jeesc n' rugh t' scerrit e t' mcatit. Barra e Mesctariis disa her t' duket e rân, e fort e coorscme: a di psè? psè teper jee cap me scecul, e me gin t' sceculit. Menno se ti s' jee nier' i sceculit, massi sceculit i kee raa me kam, por jee Mesctaar i sciuguruem. Kuito scpesc

t' mirat e gasmenet , ci jan n' Cieλ , e sakt
kx scecuλ kaa me t' u nxe , e s' kaa me
t' raa fort n' men per kte.

XXVI.

BORCI ME DASCT T' MAFIN EOT.

1. **B**iir, a m' do ti mue me giꝛꝛ men ,
me giꝛꝛ semer , me giꝛꝛ scpirt , e me giꝛꝛ
fugii tane ? a m' do mue permí giꝛꝛ cafsç ,
mâ fort , se tuut , mâ fort , se vetvehten ?
a m' do ti mue mâ fort se m' duon sciok
tuu ! T' biin n' men , se kee vesc petkun e
Mesctariis , ci asct scemλtara e dasctniis ,
ci t' perket m' e pass per mue mâ fort , se
secuλart ; por c' dobie , se , flet porsí gni
Eignλ , se kee giꝛꝛ dien e durgnás , se bân
eꝛè mreculii , se sdesc vehten , e tan giân
tane j' a fâl fukarave , se giꝛꝛ jeten tane e
sckriin nnèr munnime mâ t' mꝛaa , e mue
massannei mos me m' dasct. Pa m' dasct
mue , cùr gni e mir , s' t' bân faide. Juda kiè
Apostuλ ; e scka fitoi pa dasctnii ? pa dasctnii
me pass tine tan t' mirat , ci munnen m' u

gneh, s' jee Mesctaar : pa dasctnii cùr gni sen t' viin giá, me dasctnii kee me vedi giæ scka.

2. A s' meritoi un, ci me m' dasct ti mue? Scka munnesc me læp ti n' mue má per cief tan, e per semer tane, ci une s' e kam? Siiłu gneti, kerko kè t' munnesc me giet, e nne gietsc gni tieter mà t' mir, e má t' dasetum se mue, ani, duje mî mue, e s' m' jèt hatri. Ti i do creatürt, psè kan n' vetvedi gni derhem gnassai s' mirs, ci e kan prei mejet. Nn' paccin die, n' paccin bukurii, urtii, e c' do tieter xuntii, prei mejet u kan aræ. Mue, ci jam vet e mira, vet i mir permî giæ t' mira, e cron i tan t' miravet, ci jam gni e mir i pa-marueme, mue ci kam die, urtii, bukurii, mue s' m' do? Se secul' i mâr alaa s' m' di, e alaa s' m' gnef, e se ginia capen mas nnegni creatsret tui e dasct scium her eæ per mecat, kio asct e kece miaft; ma se ti do nnegni creatsret permî mue tui m' diit e tui m' gnoft, kte cusc munnet me t' a durue? Ah, Biir, sa seculaar, sa gin t' ngrat, t' pa-scerr, e t' pat' kec n' semer jan eiarm per mue ka àna e dasctnimit! t' uk u sckon menia te un, u sckrihet semra pors i dæli per mue, e

jan t' discruoscm me sxx me m' paa gni sahat e ma par n' Cieλ, e per ket arsxe u nglihatet kio jet; e ka seiofin, se ginia m' a kan sieλ scpinea, e s' m' duon, u vien kec, e kiāin, psè m' kan harrue mue, ci jam i dêi m' u dasct permî giꝛꝛ t' mira. Atsne s' u ximet giâ, jeten e apin per me i pñit mcatet n' dærgnâ, e per me m' xan nner mue, ci jam Eoti jui. E ti, ci kee mà scium die, ci per dit xꝛue Mesc, e kee borce mâ t' mꝛaa, si tiert, ti, ci, maar e mir, do t' i zeisc n' dasctnii teme, jee cac i stoft, e semer-guur?

3. Scka mâ teper kisce mmuit me baa un per me m' dasct? T' kam daset perpara se kee lee, para giꝛꝛ scecuie kee ken n' ce-mer teme; hiret, xuntiit, ci t' i kam fal, puscteden, ci t' a kam xan cūr muore urxnat e Pñstniis, castan t' i kam xan kto t' mira, ci per me m' dasct: e ku s' e scf dasctniin teme? a s' i fali un mcatet, ci ti i laan n' rñim me Giak tem; t' mirt a s' i avis gnet mejet, cūr i cunghon; a s' i maron ti punt me mue, sigur me ken tine i scpiis seme, bile, m' gni soi mnæret, a s' vehemi un nnen txx, e ti bāhe gni tieter sigur me ken une vet? Nnèr kto t' giꝛa scifet acik dasctnia

eme. E cusc mmuit me t' dasct mâ teper,
 e mâ scium t' mira me t' i baa? Pik Giakut
 s' lacc nnèr del, e nnèr gismtør pa derz
 per me t' musc tøs me hire; e me munnime,
 ci hokia, e me Giak, ci derza, t' i kam
 blee t' mirat e scpirtit: e ti mœ s' m' do?
 Eze cūr kee ken anmiku em, a t' kam lan
 pa t' dasct? Sa fort t' kam durue, cūr m' jee
 ciue cunra; me sa dasctnii t' kam kerkue
 tøs, cūr kee marr fusciat me ik prei mejet;
 me sa gacmen t' kam fal, e t' kam marr
 ngrsk! e kto t' giza t' i kam baa per me
 m' dasct ti mue. Semra hiek semren, asctù
 dasctnja dasctniin: se un tøs t' due, e cusc
 t' do' tøs, ti e do, une vec s' munnemi me
 pass dasctnii prei tejet? Une praa eze n'Ugniλ
 tem t' a kam lan scrue, ci mâ i pari e mâ
 i maži uržnim asct: me dasct Eotin tan me
 gižž men, me gižž forz, e me gižž semer:
 nne m' do, ti kam premtue gižž t' mirat,
 nder per hater po t' lēpi, ci t' m' a falisc
 semren tane, nonsè ajo semer asct e emeja;
 e ktšne niscianave t' dasctniis s' i pergieg
 tine me dasctnii, e semra jote s' necet flak
 per mue?

Munnou m' u zee ti vet, e me zee eze

tiert n' dasctnii Tençot, tui gnoft ti, e tui
 baa tiert me i gnoft o n' predk, o n' rfm,
 n nnèr fial, jo vec t' mirat e Tençot, ci i
 kena marr, por ezè t' mirat t' pa-marueme,
 ci i kaa Eotxn n' vedi, t' zilat fort pak gnifen.
 Sceiti Sc' Ignaz ꞡꞡote, ci s' asct tieter già,
 ci mâ fort e zeen semren ton n' dasctnii Ten-
 çot, se kuitim' i munnimeve t' Jesu Criscitit.
 Niscian' i dasctniis jan veprat. Gnasso ve-
 prasc do t' bàisc, ci t' perkassin txx porsì
 Mesctaar, e ci s' munnen m' u baa prei tieter
 kui, pos prei Mesctārit, sicur me predikue,
 me rfæ, me cialtis per sceiten Fee e kso
 tierasc.

XXVII.

BORCI ME DASCT SCIOCIN.

1. **B**iir, ti nn' m' do mue, si s' kee
 me dasct sciokt vlaenit tuu? Si munnesc
 me harrue fialt, ci une Baba xt i lacc t'
 scrueme n' testamen tem, ci e bana mâ t'
 mramen her, ci nnêja n' sofer me Apostuit
 e mii? Duniu, ꞡꞡacc, o t' Birt e mii, du-

niu me scioci scioin, e scioci scioit dunia gnat t' mir, ci une j' a u kam dasct juu: ket dasctnii per scioci scioin po ju laâ niscian per m' u gnoft, se jeni t' miit. Ti di, se t' kam dasct porsî mik, e t' a kam cil giεε semren teme, e kiecc mâ i pari me t' kerkue, e nnèr sa tier, ci jan n' Scecuλ tss t' kam vû per m' u lut per t' mir t' vλαεve tuu; mmaju praa me ta n' dasctnii, e giεεmon t' jeet pagia nnèr juu, ci asct mirasi, ci une tss, e t' giεve ju kam lan; e sîcur une ju kam dasct, asctù duniu basck me giεε semer prap e prap po t' εεam, psè ket punen e dasctnimit e kam n' hater permî t' giεa. Ati em kaa me t' a gnit doren e vet. Ai ju do, e jam lut atii me giεε semer, ci me ju mmait t' foort n' dasctnii me Scioci scioin, aboλa t' jeni t' giεε gni semer basck, sicur une giεε gni jam me Atin tem. Massi cac fort po t' porosis, ti n' hiisc me ghergaa per t' kec, me percie m' u percrah her gnenit her tietrit cunra sciocit tan, e nn' hiisc m' u laa e m' u lœe, n' fage t' sciokve tuu tui e mmait helmin, porsî giarpni, n' semer tane, jo ksctu s' kam me t' durue.

2. Di se sa scium pnn i kam baa per

tæ. Corpin tem, e Giakun tem t' a kam fal n' sceitin Sacramen; jeten teme, e giæ vetvehten e kam fan n' Cræg per tæ nner munnime. 𐌺𐌹𐌸𐌹, nn' mmuisc, se s' t' kam dasct, e se s' t' due. Massi praa cac fort t' kam dasct, psè di sciocin tan s' e do, tui diit, se, ksctù due e urænoi un, e ksctu t' kam msue un me nassihate? Cūr je baa Mesctaar t' kam lse me voi, ci asct sceml-tæra e miscrirs, e ket miscriir do t' a diftoisc tui nnimue fukaraat me lmosc, e tui cialtis me giæ semer, e me giæ forz per t' mir t' vlaæve tuu. Une kam me t' a diit per nner: gni t' mir, ci t' j' a keesc baa gnenit mà t' voghliþ, e zâa sicur me m' a pass baa mue.

3. Psè zehe ti cūr ginia t' miren, ci j' a ban, s' t' a diin per nner, hilè ciohen cunra tejet me t' munnue, e me t' castigue? Kan ken ciue ezè cunra mejet, e m' kan munnue, e n' Cræg m' kan vû: e scka u pacc baa atæne? Mos u izno fort cunra gnatæne, ci t' haan giân, o t' a vieæin, o nneren t' a marrin. Une t' kam ksciæue: gnattii, ci do me t' a marr me sciamat gnen petk lscioja n' or ezè tietrin petk; gnattii, ci t' bie flakaresc ftærs n' An t' diaææt, sii-

λeja ftøren n' tieter ân per me t' raa gni
 tieter flakaresc. Ai, ci t' ciohet cunra, e t'
 scpiñhet, e giâ pa fol s' lèn per tss, ai pa
 dasct t' ban nnert psè t' a gāton n' Ciel
 gni Cunor mâ t' bukur. E ti, ci j' a nep
 pagen n' Lteer vλαεve tuu, e n' Mesc i men-
 non munnimet e deken teme, ci e bana ca-
 buλ per me i vieft anmicve t' mii; ti, ci
 per dit n' Mesc nnèr duer e kee Kignin e
 Tensot, i zili tui ken nnam, nuk nnama,
 as maλkova ken, munnue e martirizue tui
 ken, kui giâ kec s' i ξacc, as j' u levdo-
 va, e i pa-fai tui ken muora gisgin e deks
 pa cur far ankimit, bilè Juden traftuorin
 tem e muora ngrøk, e n' Crøg u luta Atit
 tem per ata, ci m' patne munnue; e tss
 t' vien eorr me i dasct anmict e tuu, tss
 t' vien eoor m' u fal me ta, me bissedue,
 e me j' u ξfan nnegni fial t' mir? Ti ξue,
 se jam Miescter, ci diftoi tierve borcin e
 dasctnimit, e ti vet jee cac inatcii? T' biin
 n' men, se kee nevoi, ci une t' siilemi
 prei tejet me sss t' miscrirsom; e sakt kam
 m' u sieλ, e kam me t' i fal mcatet tua,
 e kam me t' hatrue; por me ket sciart, ci
 tine t' j' a u falisc cabahetin anmicve tuu,
 e ci t' i duisc, e t' i hatroisc ata, ci t'

kan raa n' fai. Me gnat terecii, me t' zilen
i mmâat tiert, kam me t' mmâat tæ.

Kciær, a kee iznim o inat me nnogni
sciocin tan o n' scpii, o jâscta scpiet, e
scd ti vet mâ i pari scko te scioci æt m' u
paitue me te, e me i æan scejet e dasctniis:
kte bane niet citù nnèr kam t' Jecu Cri-
scitit, e mos e ææui Mescen, per pa e baa
perpara. Sceitit sc' Jon Lmosctaarit n' Mesc
i raa nnèr men, se gni Giakue s' kiscite
mene t' mir m' te, psè i pat bertit me ar-
sæ, e brimen ai Giakoni s' ja pat durue,
n' Mesc u sdèsc petkasc, ææiri me emen
Giakonin e pa-heir, i raa nnèr kam me t'
pervûit, e ksctù e kææei prei Criscitit, e
massi e pat kæææ, sckoi tu Lteri me marue
Mescen. Banu i pæg, e cialtis, ci t' bâhen
ææe tiert t' pæg e t' but. Banie sod nnegni
lmosc per me prit sidomos nnogni mcat. Se
Cristi kaa m' u iznue cunra gnatsne, ci
s' bâin veprat e miscrirsme, e ti, ci jee me
borc, tui ken Mesctaar, mcati æt mâ i maææ
kiscite me ken, sicurse ææè munnimi æt mâ
i foort, nne mos i baisc ato vepra t' mi-
scriirsme.

XXVIII.

ε ε λ ι.

1. **B**iir, ti di, se giɣmon kam discrue me i ɣan vec Lumnii Atit tem, e me j' a ciue perpara scpirtnat, ci ai i kaa criue. M' kec paa loɣscm, e kputscm pa marr as lezim, as puscim, e pa sc̄tii giã n' goi vec per me pruu n' rugh gni t' sekret mecatnuore, ci iscte n' Samarii: sa gaemenin e bana, gnather ci e capa me duer t' mia, e m̄i cràah t' mii e vuna delen e bierrun; fort u gaemova eɣè, cūr e paasc pennuosc̄m n̄er kam t' mia gnat dial, ci pat marr fusc̄iat, e pat dal cemerit. S' lacc n' Corp tem diere pa git, lot pa derɣ, pik Giakut nuk m' m̄et n' sc̄tat tem pa derɣ, e nderi jeten teme e ɣacc per sc̄elbim t' niereve. Ah, Biir' i dasctun, nne m' do, s' po t' ɣɣam, se gnino, se sc̄prisc̄iu, e bane zopa zopa misc̄in tan prei s' rahunasc̄, e se laju n' giak; jo s' po t' ɣɣam se cac do t' baise per mue, por m' i sc̄elbo sc̄pirtnat, po t' ɣɣam, e

kam me ken hoscud me tæz. Pa baa ksctù s' difton già se m' do, por prap die, ci nn' kee eel per me baa vepra t' mira, m' hiin fort n' cief e n' hater tem. Sa scium munnime t' vsctira e martirizime i hocne n' corp t' vet Sc' Pietri, Sc' Pāli, Sc' Joni, e sa Mesctār tier? o kto t' giæa me vulnet, e me gasmen i hocne per me m' ngusclue mue; u munnuen per sceiten Fee, e per scelbim t' scpirtnave, psè kio asct vulnessa eme. Perpara eæè, se un kam aræ n' scecua, Moisej, Finees, Iæia, e sa Profet kan diftue eel t' maææ, e kan baa pun scium e t' mæaa per me m' levdue, e per me m' nne-rue mue; nnèr Profet bile jan giæt gnassisc, ci jeten e vet reæikue e kan, e kan dek per dasctnii teme E ti, ci i kee, porsì pagisr, para sæve tuu nassihatet e mia, ti, ci kee giææ ket porosii prei mejet, e kee pass, e kee sa nisciane t' dasctunes æem-res seme, rii cotun, e s' i nep scæss vet-vedit m' u munnue per mue?

2. T' kam baa Mesctaar, jo psè do t' mennoisc per rahatii tane, por psè do t' mennoisc per rahatii t' scpirtnave, e per t' mir t' populit tem: per ket arsæ t' kam maænue, e t' kam æan gni puscted t' hæ-

nuoscm. Ti, ci kee borc me i dal-cot Kiscs seme, ti, ci jee porsi Éignli Rois n' dærgnâ, jee Baba i ksctenimit, munnesc tine me bart, ci scpirtnat e mii t' biiren n' Ferr? Barè nnogni scpirit, ci asct nnen hæcm t' dialit m' u munnue tine me j' a hiek prei dores tii me knime, me predikime, e me fial t' foorta? Si munnesc me nnci me duer n' nii pa u zee, pa baa cùr far punet, ka ven o rõe t' birt e mii, e t' birt e tæx n' nevoi t' maæe, madame prei mcatesc t' veta atã t' miert kan raa n' dor t' anmikut tem? Ti, ci jee scioci, e nnimtari e ksciltari em nnèr essape t' scpiritit, s' e kee giææ gnat æel me i scelbue t' ksctent, sa æel e gairret kan anmict e mii me i marr n' cial e me i hup n' Ferr per giææmon? e me ken ti vet ai faituori, ci me scanuλ i kee baa æolum scpirtnave scka s' meriton ti me hiek n' tieter jet? Ah scpirtnat e t' ksctenvet m' cusctoin fort sctreit! kam æan jeten teme per ta, kam deræ Giakun tem per me i scelbue, e tæx t' i kam psctet, e t' i kam lan amanet; e prannei i læpi, e i kerkoj me iznim prei tejet, nn' kioscin bier per fai tan. E psè ti, o i pa-men pos iznim, ci Eoti æt kaa marr per saa scpirtna t' dnuem

n' fun t' Ferrit, do me i zan gni iznim tieter me t' bierrun tan ?

3. Gnai, ci kẏzen nnogni mcatnuor prei mejet, e kaa fitue at scpirt, e me gnat fitim, kaa me scelbue eẏe scpirtin e vet, e kaa me scrit n' Cieł, sa t' jeet ẏoti ẏot, porsidiiłi, e kaa me sckelzue porsidiiłi mȃ i bukuri. A do me t' u sctue lumnia n' Cieł, e me t' u sciumue Cunort? e ti praa, o Biir i dasctun, grabi munnit; e fito sa ma scium scpirtna, ci t' munnesc me fitue. Se Eigt e Sceitnit n' Cieł gasmohen, e bain fest per gni mcatnuor, ci e len rughen e dialit, e pennuoscme i bie ẏotit nner kam, sa mȃ t' maẏe fest, e gacmen bain per gnat nieri, ci asct munnue m' e kẏze, m' e pruu n' fie? Nner t' giẏa pun t' mia une beghenisi, sicur mȃ me kẏmet scpirtnat e niervet; e kuiton ti praa, se s' kam per t' a scikiue me sẏx mȃ t' dasctun, se s' kam per t' a baa ganiiscme tui i fal tana t' mirat e mia; gnat nieri, ci bahet sebet me m' i psctue scpirtnat prei dialit, e me i scelbue? Scelbim' i scpirtnave, o Biir, asct gni giȃ fort e amel, e fort e nguscluoscmel sa t' maẏe rabatii n' dit t' deks sate, sa t' maẏz gacmen kee me

pass n' Cieł! e sot, ci jee i soti, s' ciał-
tis me ceł tan m' e pass ket rahatii n'
fił t' mords e ket gaemen n' Regnii t'
Parricit?

Iee i zeet ka Feja, e ka scelbim' i scpiirt-
navet; por kcisr mir: kio e zeemeja e sem-
res sate a asct basck me dasctnii, me die,
me urtii, e a asct, duruk, e mmaitun pa
j' u daa? Cusc kaa dasctniin e Tencot, e
t' miren j' a do p̄a hile sciocit vet, ai asct
i duruoscm, i p̄ag, i but, nuk smiron ken,
s' asct maꝛsctuor, s' kerkon ciārin o ciefin
e vet, e lavdet e nierēvet, por kerkon ma
par t' miren e ginve t' vet, e massannei
t' miren e tiervet, kerkon ma par t' miren
e vet, e massannei t' miren e hałkut. Ai,
c' s' di me scikiue e me regulue scpiin e
vet si kaa me diit me scikiue, e me regu-
lue Kiscen e Tencot? Ai, ci asct i kec
per vedi, si munnet me ken i mir per tier?
Pa knue letra t' divocme, pa u kscilue, e
pa u marr vesct me gin t' urt, e pa ꝛꝛan
urat, s' kee per t' a fitue cūr dien, ci kan
pass sceitnit; e kio asct gnajo die, ci t'
sotie n' semer gairet, e t' mson urtii. Diftou,
ei ti jee vecili i Crisctit; e saber scium do

t' baisc per t' kcia e travai, ci kee me zier,
e per cunnersctime, ci kee me pass n'
usmet Tençot, e t' sceites Kisc, e ngusclou
nnèr t' vsctira tua tui mennue, se Çotøn
hakun kaa me t' a řan jo prei frætít, ci
kee me baa, por prei munnit, ci kee me
hieck.

XXIX.

T' PERVÔITUNIT, E AMELZIM' I ÇEMRES.

1. **B**iir, zèn prei mejet, e scka me
zan? jo me ngreg binaan e durgnas, jo me
baa mreçulii, por zèn prei mejet me ken
giřř-ugnii i pervûit, e i pãg e i but n'
çemer. Ven essap gni her, si kam jetue un
n' scecuł, e massannei ven essap si jee
ti tui jetue. Une se cusc jam, ti m' di
mir, e sakt jam scium mâ i mařř se ti.
Tui ken i Biri Tençot kam daçct me lee i
vorfn m' gni scpêł prei gni Virginet s' vor-
fen, kam ken mmait prei hałkut, sicur
me pass ken i Biri t' nņogni covacit, sta-
tin tem e kam pass mlue e vesc me dō

*

petka vorfnisct, nner t' gîza pun vetvehten e kam kciâr nevoisct, e ti, tui ken i eii e i ngrat, levdohe nnèr sxx t' sciokve tuu n' hak t' soit, scèt crenii e mařctii n' petka tua, n' fial, e n' bissed? T' uk lèva, kisce mmuit me ciudit dârgnân me mreculii t' mia e naam o eaa kisce mmuit me fitue: ma jo; lavd vetvedit s' kam dasct me i git. M' kciâr tasc per trii-țet viet, ci kam nnei m' gni scpii t' kece, e m' gni dugâi t' perbûeun: dâmțet vietsc tui ken s' pacc marre me i pvet t' diiscmit e Ligs n' Kisc t' Jerusalemit, e tu' u riit me viet, e tui lsciue sctat, me vakt e me saman kam distue die e urtii, gițț-her posct vehten e kam mmait, e kam sc kue motin porsî fukaraat, e s' doisce as m' u gnoft as m' u hatrue; e ti prei mařctiet s' beghenis me zan dien e scpiřit prei scioksc, s' e ul cræt prei creniet me pvet, e m' u ksciue me t' diiscm e mmahc scka s' jee per t' vertet, lap m' u riit permâ sciok, m' u baa i Pâr, e kerkon me i baa do soi punsc per me mmuit me i laan naam vedit, e per me t' levdue baalku. Eei! a po m' ghiet mue kun? Une jam vû Ligs Moisejt, Nans seme Eois Bkueme i kam nnighiue, e nderi So' io.

Ēeĥt i kam nnei nnen hūcm, Paġheimin e muora prei Sc' Jonit, e ti cræ nelt jee, e s' i bān itat urznavē t' Kiscs, t' Jpescskvit, e t' Parve tuu. Musce menen, o Biir, ci une s' kam n' hater tieter ken, vec t' pervūtit: kta i laccia t' bekuem; e ktæne u ap hirin tem, e die se maꝣctuorit ġiꝣmon i vi hakut. Nne mos u baisc, sicur ġni foscġne, i pascerr e i pa-t' kec, s' kee per t' hii n' Cieλ. T' pervuitunit asct temeli i Kscstenimit, e ma fort asct temeli i Mesctariis; e ti do me ngreh binaan pa temel?

2. T' uk duola m' u paa n' dærgnā ascicare per me temelue Feen teme, nnēr t' ġiꝣa pun, ci bana, o predikime o mreculii tieter s' lēpa, tieter s' kerkova vec nneren e lumniin e vulnessen e Atit tem. E ti, ci s' jee asġiā, e ci asġiā s' jee i coti me baa prei vetvedit, e ci jee hii e pluhun nnai mue, s' lēp tieter nnēr pun tua, as kerkon tieter, vec nneren, lumniin e vulnessen tane sa her eꝣe me saraar t' scpirtit? Une asġni her s' e ciova saan, as e cila ġojen me i fol nnokui me eġherzim; per t' Pār, eꝣe psē iscin t' pa-fee fola mir per ġiꝣ her; t' Part e kiscs t' Jerusalemit e t' populit i

kam hatrue , e prannei zeen e ciosce tu ata , e giżz zilin porositsce t' Part e vet me i pass stimue : e praa ata t' Pār iscin cunra mejet iscin anmict e mii ; nuk u sciamatova as u capa me ken nnèr fial , bilè msova t' mażin m' u baa i voghel , msova ma t' mażin m' u baa ma i voghel , e mos me i cunnersctue me mażsctii askui. A prei ktšne nassihateve kee mmuit , o i ciartun nnèr men me zan me murmurue per sciok , me i git n' fusc gabimet e tšne , e me fol kec per ta , sa her eżè nnèr sšš t' secularve , ci jan per ket arsše scunalue ? A prei ktšne nassihateve mia kee zan mos me durue aspak , kee zan me zzer , e me giue , e me vraa me fial sciocin tan , e i fšem me ken prei nnokui mos me nnighiue me raa n' pāg , e n' paitim me te ? Une s' descta as regnii , as mażnii e sultanlek ; kiecc conen e rahat me i predikue fukaraave n' zee t' Cfutniis Ugniĭlin tem , bilè gsova me i predikue scium her pak vetve , eżè gni s' vetmes grue mcatnuore , ci iscte prei Samariet , me i predikue cief e lezet pacc ; zżira me m' nnimue do discepui t' vorfn sicurse me pass pass nevoi per ta ; ktšne u zacc puscted e virtat me baa mreculii , e mreculii ma t' mżaja se kiēn t' miat ,

e i facc testiir e hœcm me marr dœrgnân per me kœœe ginen n' Fee; e vehten ac posct e ciova, ci nderi kamt atsne u lava, u bana œsmegiar' i t' giœve, e ma i posctm' i t' giœve; ka i dàisce fœntiit e hiret e mii, e ka i bàisce mreculiit a diftova nnegni her far maœniet, e maœctiet? Di ti, se une n' Sacramen sceit vetvehten e kam msceh nnen hie t' buks e t' vens; e ti kerkon naam, lœp m' u levdue, emni œt me ken m' œaa t' œœut, discron m' u vœ n' ven ma t' par, e do nner e ciraam me t' baa ginia, e nderi Mesctœrve sciokve tuu u kec œmiir e inat, psœ ata jan vœ permî tœœ, o psœ kan die e urtii e œœl ma scium, se ti, tœœ t' diegh, e u mœrr inat? a ksctœ mennon ti me i pelciœe t' maœit œot, e me i kœœe ginen prei mejet? Jo, œotit s' munn t' i pelciœisc cœr, as kee me mmuit me kœœe gni nieri me egherzim e me maœctii, por me t' but e me t' pervœit.

3. Scko me men, o Biir, e m' ven o rœe cœr kiecc nner munnime t' mia. Prei nierœve t' mii kiecc braktis, Juda m' muhoi e m' traœtoi, t' Part e Kiscs u ciuen cœnra mejet, m' bane mue per ciestii si nieri t' mœr, e t' sciastissun nnœr men, kiecc vœ nnen gni haidut e giaksuer, ci kiœ Barabba, marrue

e zoptue m' kan me gruscta me flakarescia, me sc-cielma, e me giꝛꝛ far s' rahunasc, e m' a ꝛane, tui ken i pa fai, giꝛgin e deks, e sicur me pass ken ma i maꝛi faituor m' goscdueene n' Crꝛg; e un anmicve t' mii nuk i cunnersctova, nuk i raasc cunra scarkimeve, nuk i dola-cot vetvedit nuk lꝛpa giꝛg tieter: nne paccia fol, fialen e fola, jo per me librue vehten prei deket, o per m' u librue prei fialsc tꝛne, o prei scarkimesc, por me distue t' verteten; e ti faituor e musc me mcate rꝛn i kee gnata, ci t' ciortoin, e t' msoin per t' mir tane, as Rfꝛesit s' jee cail m' u duk faituor, me t' ciue un nnegni travai me gni her giet e ankohe, e per pak giꝛa me t' prek ꝛꝛupra eme lꝛp m' u sgiꝛa nnèr t' mira, ci i kerkon prei mejet? e ti sa her per mos me marr nnegni t' sciame, s' e maron borcin tan, e t' dreiten e msceb, e s' e calzon, sicur t' a nep uꝛa? Pveti anmicv e mii a kan pass nnegni t' kec prei mejet. Juden me sa fial t' amla, e kam prit; u luta Atit tem per gnata, ci m' crꝛgeuene; e nonsè une n' Crꝛg kiecc sciaa, e kiecc eiit m' ul prei Crꝛgiet, e nonsè me gni fial kisce mmuit m' u librue prei anmicve t' mii, ket pun s' e bana, por bilè n' miedis dꝛ

hainave tre sahat nneja giax n' Cræg, e i pelcieva tana gacepet, ci bane vakii n' mue, e n' Corp tem: m' ket mnør e bana maꝣsctiin e nierit me plass, sceculin, Morden, e Ferrin i vuna nnen kam t' mia, scpirtnat i scperbleva prei robniet dialit, e nnør e lumnii i ꝣacc eꝣè emnit tem. Tꝣꝣ po t' sciof, o Biir, maꝣsctuor e crenaar; por a t' msova un tꝣꝣ m' u mmait ksctù me crenii, e me maꝣsctii? Po t' ꝣꝣam perserii: zèn prei mejet me ken i pervùit, e i amel, e i pāg; nn' m' nnighioisc, kaa me ken e mira jote.

Vene vehten n' capt, asctù maꝣsctiin tane. Sceiti Sc' Francesck de Sales kiscite adet me i ꝣꝣan cito fial: mâ scium miica zeben me gni lugh mialt se me gni cin fucia ufuzꝣ. Me t' pervuit, e me amelzim marohen ma scium pun, se me fial t' izta. Ti n' giꝣꝣzilen pun mos kerkò lumniin tane, por lumniin e Tencot. Psè jee Mesctaar, eꝣè ma fort do t' pervuhesc, e mâ i but do t' bahesc. Borce tua jan scium, e fort t' râna. Per ket arsꝣe Sceiti Sc' Francesck di s' nnighioi m' u baa Mesctaar, per ket arsꝣe scium tier s' kan nnighiue m' u baa Mesctaar.

XXX.

T' CAPTUEMIT E VETVEDIT.

1. **B**iir, ti tui ken bestāri em, e vecili i gnatii Criscit, ci asct vū n' Crøg per tæ, un Crisciti æt se po t' ææam tæ: nne do me marr mrapa mue, captõe vehten, cape crøgen tane, e ez mrapa giurmve mia: se tæ kto fial po t' i ææam, a fort po teprohem? Crøgen ma t' rān une per tæ e kam bart, e ti crøgen mâ t' leet per mue s' nnighion m' e bart? Sa nnèr seculaar jan giet, t' zilt kan braktis giã, nner rahatii, kan baa penness scium, kan munnue corpin e vet, e nderi jeten e kan resikue per mue, e sa ezè jan martirizue per hater tem! Ti, ci jee vecili em, ci per dit mennon n' Mesc munnimet e deken teme n' Crøg, ci per dit m' kee nnèr duer tua, ti s' e capton vetvehten, s' e munnon corpin tan, e s' i bie me kam nepsit kec? Nne do Crøgen teme per scelbim tan, baare, sicur t' perket, tui marr nassihat prei mejet. Per me hii n' Regnìl teme, a s' m' u desct me i hiek munnimet? ai, ci do m' u scrue n' bairak tem, ciare s' kaa pa scterngue

vehten. Cusc ascet discepuł' i Epicurit, s' munnet me ken discepułi em; e ti jee ra- eii ma fort Epicurin me marr mrapa; se Jecu Crisctin Eotin tan?

2. T88 t' perket me j' a msue tierve mn8ren per me vù vehten n' eapt. Si kee me diit me i ƣƣan halłkut, ci t' i pressin iƣnimet, t' i hiekin inatet e garacet; e ci mos t' i lscioin emrat n' giá e n' máƣ t' ksai jet, ci t' j' a ven freeñ s8ve, vesov8 e gois, ascetù menes e emres vet t' j' u cunn8rsctoin, ci t' ruhen prei scioicnies kece, e prei fialve t' kcia, ci munneh me ken se- bet' i scium mcateve, e i t' bierunit e scpir- tit; kto t' giza e tiera nassihate si kee me diit popułit me i ƣan, e me i distúe me ars8e, se ti vetvehten e kee lsciove laverdá, giƣƣ-kun livaf j' a kee ba8 vetvedit, e m' cùr gni pun s' j' a ciart ciefin corpit tan? Eƣ8 se i ƣƣue giá halłkut permí kt8 essa- pe, fialt tua kiscin me ken t' dekuna; ps8 ti vet jee tui prisc me v8pra seka kisce me d8sct m' e godit. Sakt seium ars8e kiscin me pass Seculárt me ƣƣan eƣ8 per t88, sicur kan fol, e flassin per sa Pristen, e Freten, ci kta tieter s' memnoin por me hangher, me pii, e me ba8 sefaa; e fuka-

karaat kiscin me ɣan: ajo giá, ci Priftnit po e haan, asct e jona, jan haina, psè ajo giá nee na perket. Scka kiscite me ken, me baa me dal prei gojes sate cikio fial: pennessa s' asct per mue sicur s' asct per mue me i ɣan sceternghime t' forta corpit tem? E kui sot jan psctet scpirtnat e mii! e cusc jan sot uedaja e populit tem! e ngrata Kisc! Kio pàt m' gni coh Mesctaar t' vorfn, t' maruem prei gninesset, c pennesset, t' zilve s' u bite n' men per godii t' corpit vet, as u bite n' men per scecul, as per vedi, e sot kaa gnassi Mesctarsc, ci jan ngreh nnèr do caide t' sceculit jo nræscer por sicur me ken nusse? Nnèr kto samane cac t' kcia Seculārt, ci s' mennoin fort scpirt, scka do t' ɣon ka i sciofin Mesctārt ɣanun mas sceculit? scka do t' bain mrapa nassihateve tæne? Se t' kcii sot jan Seculārt, fain e kan do Mesctaarr, t' zilt por emnin e kan, psè me vepra jan ma t' see, se do secułaar ma t' kcii. A s' kam praa une arsæ me ciue nelt saan cunra tejet me ket ankim: tine n' ven, ci m' i avit afer mejet bestārt e mii, ti ma fort po m' i largon, e n' ven, ci me m' sctue mic, ti po m' i scton anmict?

3. Hice gni her at perde, ci s' t' kaa lan nderi sot me gnoft vehten, e scpirtin tan. Pa captue vetvehten, s' kee me mmuit me i marue borcet tua, e me i vue essapet e Mesctariis. Ti jee me borc mos m' u per-eie nnèr pun Seculārve, mos m' u sciama-tue me ken, bilè t' perket me hii nermietz per mē i paitue guata, ci capen me fial. Teper jee fan mas sefajet e mas ciefit, e prannei t' kane m' u giet ku bahen loj, ku nnihen cangh, t' kane m' u giet nnèr gosta, me hangher, me pii, me nnie hengh e dæen sceculit. Por nne mos diisc m' u scern-ghue nnèr mennime e discrime t' kcia, si kee m' u mmait i culuem n' ket scecul t' prisciun? tæ rân t' vien me knue me fan urat, m' u munnue per t' mir t' scpirt-nave, e psè? psè corpin tan do m' e marr me t' mir. Gni fial t' iæt, gni t' sciame s' duron, e psè? psè do me baa vulnessen tane. T' vien rân Crægia eme? per scecul praa sa her kee hiek kec; e per mue? Tæ praa nuk t' vien rân me hiek kèc, por me hiek kec per mue rân t' vien. Ti Cræ-gen teme s' do me bart; por menno, se ksctù scèrr i ban vedit: s' kee me pass gnat nguscim m' ket mnær, ci e kan sa

sciok tuu, ci e veen n' crah Cragen teme. I bàn scèrr vedit, psè rri pa i fitue gnato hire, ci jo vec kiscin me t' a lezzue barren teme, ma kiscin me t' a baa mà t' kanscme. I bàn scerr vedit, psè rri pa mmuit me fitue n' Cieλ rabatiin e lumhiin tane. Per scecuλ do me hiek kec, e pèr mue jo? eh o i sciuom! kio a s' asct mārrii e mæze, hem n' Scecuλ me hiek kec, hem kec me hiek n' tieter jet per giæmon e jets? A t' bie mir ksctu? Menno...

Kcigr se scka ma fort t' ban me raa n' mcat, e me i fæ Tenæot, e tui e munnue corpin tan, hie prèi æmres sate sebetin e mcatit. Sa ma fort ci t' a munnoisc, e t' a captoisc vehten, eæ mà i mir, e mà i zeet ka scpirti kee m' u baa. Msou ci mos me j' a vû vescin fialve t' halikut, as mos kee gaile per marre t' sceculit: maroi borcet tua, e mos drui, as mos scikio ken. Geder kaa kiscia prei gnatsne Mesctarve, ci jan æan mas vescet, mas godiet t' corpit vet, mas sefajet, e marre kan prei scioksc, psè, dræon, se i sciaim, me baa mir.

XXXI.

PARRISI.

1. **L**umnia e maže t' pret n' Cieł , o
 Biir. Me mennue ti per te, pun soium ki-
 sce baa, e t' giža me cieł e me gaemen.
 At lumniı une t' a kam baa gadi; psè ku
 jam un, due, ci t' jeet me mue basck eže
 smegiari em. Lumnią jote asct ajo ci kam
 un, e Cunoreu prei mejet kee m' e marr.
 Oh cūr t' ginesc n' Cieł mǎ afer mejet, e
 mǎ i nneruem, sigur n' scecuł jee sot mǎ
 afer mejet, e mǎ i nneruem, gaemeni ıt
 kaa me ken i mažž fort. Kee m' u baa m'
 scèn, e pa daa kee me žžan: bekue kioft
 ajo dit, ci u bana Mesctaar, bekue kio-
 scin borcet e Mesctariis, bekue ato petka
 Mescet, bekue t' giža kioscin. Scejet e Me-
 sctariis kan me t' sckelzse n' Cieł ma fort,
 se gevahirt, e ti kee me nnei m' gni ca-
 righ ma t' lulcueme; psè m' kee marr mrapa
 mue ma fort se tiert. I lumi ti, ci jee tu'
 u munnue per scpirt tan, e per scelbim t'
 scpirtnave; pse kee m' e giet n' Cieł Cu-

noren tane mâ t' bukur dæx her , se aset ajo e tierve.

2. Biir, vec me paa vehten t' liiruem e t' libruem prei halasc, e prei t' eescasc t' ksai jet, vec me vû o rõe se kan marue munnimen, turbuλimet, e t' vscirat, e inatet e t' keiat, pa pass scka me drasct, pa pass mâ mcate e mecatnuor, me t' zilt s' kee me leftue, a s' kaa me ken per tæx nguscλim' i maææ? scka do t' ææuisc, cûr t' a sciofsc vehten reææue per giææ ånsc prei s' mirasc, e n' gæim t' lumniis t' dascctunit Eotit tan? Goja asct e scepit, e fialt i ææot me vrep; por ket lumnii, kto t' mira me i marr ti vesct, kte doisce un, Kee me i marr vesct, cûr t' sckoisce n' Parrie, e ather kee me ææan: sa e maæe asct lumnia e Regniis seme, e sa i maænuoscm asct Eoti em, e sa giæmert asct me t' mira t' veta, t' zilat j' a nep atæne, ci i meritoin. Ven o rõe, se c' virtæt bani n' sc' Pietrin ajo reæia e lumniis seme, ci e paa, per sa me ææan, n' mal t' Taborrit; ven o roe, se c' forz pat me nguscλue sc' Paalin ajo lumnii, ci e paa per s' larg n' Cieλ; ven o rõe eæè, se c' kævet pat me gæsmue Sc' Jonin vec hieja e Parrisit, ci e paa me gni

veghim. - Scka do t' ɣɣuisc tine n' Cieł ,
 cūr me sɣɣ tuu kee m' e paa at lumnii ,
 at t' maɣɣ gaemen? Bekue kiosc , o e da-
 sctuna penness, kee me ɣɣan, psè ti m' i
 cile dɔrt e Parricit, ti m' prune n' ket ven
 t' lumnuoscm!

3. Ti o Biir, kee hiek travał scium per
 mue tui knue letra t' divocme, tui msue
 popułin tem, e tu' i calzue nassihate, tui
 ciortue mcatnuort, tui rɣe, tui diftue giɣɣ-
 zilit rughen e scelbimit, tɣɣ t' kaa raa me
 hiek per hater tem giɣɣ far provsc, giɣɣ
 far iɣnimesc giɣɣ far cunnersctimesc : por
 sa i maɣɣ kaa me ken rahatim' i semres
 sate, cūr t' a veesc o roe lumniin tane t'
 sctueme per t' vsctira, ci kee bart, e per
 t' mira, ci jee munnue me i baa scpirtnave
 t' Kersctenvet! Giɣɣ ato scpirtna, ci i kee
 scelbue, kan me t' reɣɣue n' Cieł : t' vor-
 fnit kan me t' dal perpara, e kan me t' u
 fal-nners per lmosc ci atɣne u kee ɣan,
 psè me ato lmosc tua i kee prit prei mca-
 tesc, e i kee psctue prei Ferrit, gnata!, ci
 t' kan raa n' rɣim perpara, kan me t' u
 fal-nners per scternghime, e ciortime, ci
 u kee baa; ata t' Famułiis sate kan me t'
 dal perpara, e kan me t' u fal-nners per

eel ci kee pass per scpirt tæne, t' zilt kan
 marr prei tejet msime e nassihate, e prei
 tejet kan zan m' u scelbue; prap eæ t'
 riit, e t' rejat psè atæne kee diit me j' u
 scitii n' men e n' semer t' dliirt e scpirtit
 kan me t' u fal-nners, sicurse giææ tiert,
 ci t' a kan paa heirin, kan me t' reææue,
 e kan me t' u fal-nners. E ti giææ m' scen
 atæne kee me u fal-nners, psè t' jan per-
 vuu, t' kan nnighiue, e psè i kan pergieg
 munnit, eelit e mukahetit tan. Sceitnit e
 mii, t' zilve ata jan lut, Éigt e Roist e
 tæne, vet Nana eme Virginia Mrii, e Nana
 e tæne tææ kan me t' scikiue me sææ t' da-
 sctun, psè i kee scelbue, e kan me t' a
 diit fort per nner psè s' jee ken cursæ cur-
 gni her per t' mir tæne. E dasctnia jote per
 ta kaa me ken e pa-essap; psè ata jan lut
 per tææ, e giææ her kan ken n' cassavet t'
 scpirtit tan. T' giææ, o Biir, t' pressin tææ
 n' Ciel, e u nghiatet dita per me t' paa
 n' sciocnii t' vet; e une discroi ma fort, se
 ata, me t' paa n' Lumnii teme. E n' Ciel
 scka s' kee me pass prei mejet! Sicur n'
 Scecuæ kee diit m' ghiaa mue, psè kee
 ken scelbuos' i scpirtnavet, e kee diit me
 m' nguscæue, ascètù un kam me t' nguscæue

tæ, e kam me t' baa, ci t' m' ghiaisc mue ma fort n' Lumnii temè. Eja, o Biir' i da-sctun, n' Cieł, e sa ma fort ci t' munnesc, ciđi n' Cieł scpirtnat; e ma i maꝛꝛ kaa me ken gaemeni et, sa ma scium t' jeen scelbue per sebet tan.

N' ket scecuł jee sctektaar, jee cispcii. Bieri me kam ktii scecułit rrêiscm, ci kaa me marue per tæ gni dit. Vilajeti æn asct Parrisi, psè, jo per scecuł, por per Parris jena criue. Bân scium Imosc, e bân scium vepra t' mira. Ata, ci martirizohen per Sceiten Fee, ci e mmâin virginiin giꝛꝛ-ugnii, e ata, ci msoin rughen e Parricit, kan me pass trii Cunor, gnena e daame prei tietret. Cunoren, ci u tokon atæne, ci derꝛin giakun per sceiten Fee munnesc m' e discrue; ma cunoren e Virginis, e t' Miesctriis munnou m' e fitue tui e mmait semren tane t' coluem, e tui pass eel per scpirtna. Per m' u mmait i dliir kee borce scium asctù m' u munnue per t' mir t' scpirtnave. Kto borce per me i marue, do t' hieksce kec fort; por mos e harrò gnat fial, ci scpsc e ꝛote Sceiti Sc' Filip Neri: Parrici s' asct baa per demela.

CALZIM.

I.	Kuitim i scpirtit	pag. 3
II.	Psè jee vù n' scecual	» 8
III.	Malzia e Mesctarit.	» 12
IV.	Scietnia	» 16
V.	Mcati	» 20
VI.	Mcati	» 25
VII.	Scanuli	» 31
VIII.	Mescia ɣɣanun n' mecat' murtar. »	34
IX.	Gni, ci scium her biè n' mecat. »	39
X.	T' pa-dliirtit	» 43
XI.	Horriatia	» 48
XII.	Maɣsectia	» 53
XIII.	Deka	» 58
XIV.	Deka	» 63
XV.	Giɣgi	» 67
XVI.	Giɣgi	» 73
XVII.	Giɣgi	» 77
XVIII.	Fèrri	» 80
XIX.	Reciku i t' bierunit t' scpirtit. »	85

XX.	Mcati venial	pag. 90
XXI.	T' ftoftit e scpirtit	» 94
XXII.	Pritessa	» 98
XXIII.	Knimi	» 103
XXIV.	Feja	» 108
XXV.	Scpnessa	» 113
XXVI.	Borci me dasct t' mařin sot.	» 117
XXVII.	Borci me dasct sciocin	» 121
XXVIII.	Ξελι	» 126
XXXI.	T' pervûitunit , e amelzim i εemres	» 131
XXX.	T' εaptuemit e vetvedit.	» 138
XXXI.	Parrici	» 143

IMPRIMATUR

Fr. Hieronymus Gigli O. P. S. P. A. M.

IMPRIMATUR

Fr. A. Ligi Bussi Archiep. Icon. Vicesgerens.

